

TNÚHU NÍ CHÍDÓ TNÙNÍ TÉ MĂCÚ

*Té Juàá téē dàcuandute ñaha xii ñáyiu càháⁿ-dé
tnúhu Yá Ndiõxí xítí yucu
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

¹ Duha ní quesaha tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tähú-ó tnúhu Xítohó Jesucristú Déhe Yá Ndiõxí.

² Te ndíi Chàiá téē ní xóo căhán tnúhu Yá Ndiõxí ndéé sañaha ní chídó tnùní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii Déhe-gá, te duha ní xáhaⁿ-gă:

Tendaha-ǐ iiⁿ téē codonùu-dé nûú-n,
te dàtúha-dé ñáyiu cuèndá tniiⁿ-yu tnúhu-n.

³ Te téē-áⁿ quíhi-dé xítí yucu te níhi căháⁿ-dé cùñaha-dé xii ñáyiu:

“Chí dáñá nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo,
te tniiⁿ-ndo ichi váha, te ducaⁿ càda-ndo
cuendá cundecu túha-ndo, chi véxi Yaá ío cùnuu”, duha cùñaha-dé xií-yu.

Duha ndùu tnúhu ní chídó tnùní ndíi Chàiá nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii Déhe-gá.

⁴ Te téē dii cuèndá-xi ní ngódó tnùní-áⁿ nání-dé Juàá, te téē-áⁿ ní xíhi-dé xítí yucu ní căháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiõxí, te ní xóo dacuàndute-dé ñáyiu, te duha ní xáhaⁿ-dé xií-yu:

—Chí dándìxi túu iní sá ñà túu quìde váha-ndo ndècu-ndo, te daña-ndo nchàa ichi cuehé ichi duha te cuandute-ndo, te ducaⁿ te Yá Ndiõxí cada càhnu iní-gá nchaa yícá cuëchi-ndo —duha ní xáhaⁿ-dé xií-yu.

5 Te nchaa ñáyiu distrítú Jùdeá, ndihí ñáyiu ñuuú Jerusàlén ní sáháⁿ-yu ndéé yúte Jòrdán núú ndécú té Juàá ní xíndedóho-yu nchaa tnúhu ní cáháⁿ-dé. Te cue ñáyiu ní náhmá nchaa yícá cuéchi-xi te ní dácuándùte ñaha-dé xií-yu.

6 Te té Juàá-áⁿ ní xíhnu-dé dóó idi càmeyu, te iiⁿ ñiiⁿ ní cuu pàñú xítí-dé, te ní xóo caxi-dé tíca làngóstá ndihí ndudí ñúñú cuéchí.

7 Te ní xáhaⁿ tucu-dé xii ñáyiu:

—Nchicúⁿ iiⁿ téé véxi, te téé-áⁿ ĩo-gá cúnùu-dé dàcúúxí yúhú, chi yúhú cúù-í iiⁿ téé duuⁿ duuⁿ ná túú tàú-í ngúnundeyi-í nandaxi cuédcó ñiiⁿ nihnu chàú-dé dico quide-í chìuⁿ-dé.

8 Te yúhú dácuàndute ñaha-í xii-ndo, dico mee-dě taxi-dé Espíritú Yă Ndiòxí cundecu ndihí-ndo — càchí-dé xáhaⁿ-dě xií-yu.

Sàndute Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

9 Te dàvá-áⁿ ní quee Jèsús ñuuú Nazàréti iiⁿ ñuuú yíndèhu distritú Galileá cuáháⁿ-gá yúte Jòrdán. Te yàcáⁿ ní dácuándùte ñaha té Juàá xii-gá.

10 Te òré ní nene-gá xítí ndute, te ní xiní-gá nchíi andiu, te ní quee Espíritú Yă Ndiòxí véxi cuuⁿ-xi ngúndecu ndihí ñaha-xi xítí-gá, te dàtná cáá iiⁿ lómá cáá Espíritú-áⁿ věxi cuuⁿ-xi.

11 Te òré-áⁿ ní tecú ní cáháⁿ Yă Ndiòxí ndéé andiu, te xáhaⁿ-gă xii Jèsús:

—Yòhó cútú-n Děhe-í téé ío cùu iní-í te ío cùdiiⁿ iní ñahà-í xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă.

*Sácuíhná quídé yìca-xi cada Jèsús sá ñà túú tàú-gá
cada-gá dico ñá túú ní quide-gá
(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)*

¹² Te Espíritú Yá Ndióxí ndécá-xí Jèsús cuáháⁿ iiⁿ xítí yucu.

¹³ Te xítí yucu-áⁿ ió víhí quítí dééⁿ, te xíáⁿ ndécú Jèsús ní ngüíta sácuíhná quídé yìca-xi cada-gá iiⁿ sá ñà túú tàú-gá cada-gá dico ñá túú ní sàndáá iní-gá. Te cue espíritú xínú cuèchi núú Yá Ndióxí ní xinu cuechi-xi núú-gă. Te ní xíndecu-gá údico nduu xítí yucu-áⁿ.

*Distrítu Galileá ní chisaha Jèsús chìuⁿ ní táchú
Tátá-gă Dútú Ndióxí cada-gá*

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Te sátá ní ngava té Juàá vecaá, te Jèsús cuáháⁿ-gá distrítu Galileá dànehé-gá ñáyiу tnúhu váha, tnúhu sá càháⁿ nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí xií-yu.

¹⁵ Te xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Vitna sa ní cuyatni nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí xii-ndo, te chí dáñá nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo, te quíndáá iní-ndó tnúhu váha, tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí táchú-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

*Jèsús càháⁿ-gá cùmí tnàhá cue téé tnìi chácá
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)*

¹⁶ Te Jèsús ñúhú-gă ichi cuáháⁿ-gá tá yáha-gá yuhu làgúná Galileá, te ní xiní-gá té Xímú ndíhi ñaní-dé té Ndríxí xidáquée-güedé ñunu-güedé xítí ndute tnìi-güedé chácá, chi quítí tnàhí-áⁿ cùú chìuⁿ-güedé tnìi-güedé-di.

17 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá chìuⁿ quide-ndo-áⁿ, te quixi-ndo chìtnahá ñáhá-ndó xìi-í te taxi-í ingá núú chìuⁿ cada-ndo chi quíhíⁿ-ndó cäháⁿ-ndó ñayiu cuèndá dacuàhá-yu tnúhu-í—cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

18 Te òré-ni-áⁿ ní dáñá cuè téé-áⁿ ñunu-güedé te ní tuha ñaha-güedé xii-gá.

19 Te cuáháⁿ-gá luha-gá, te ní xiní-gá té Jàcobó ndihí ñaní-dé té Juàá ñuhú-güedé xítí bàrcú-güedé nátícu-güedé ñunu-güedé, te ndí ndùú-güedé cíú-güedé déhe té Zebèdeú.

20 Te ní cana ñaha-gă xii-güedé, te ní dándoo-güedé tátá-güedé ndihí cue téé xínu cuechi núú-güedé xítí bàrcú, te ní tuha ñaha-güedé xii-gá.

*Iⁿ téé yìhi ñaha espíritú cúnđihí yucu ñáváha
(Lc. 4:31-37)*

21 Te ní quexío Jesús ndihí cue téé-áⁿ iiⁿ ñuuú nání Càpernaúm, te yàcáⁿ ndécú-gă ní tnahá nduu ndètatú ñayiu, te cuánguïhu-gá veñúhu ñayiu isràél dànehé ñáhá-gă xií-yu.

22 Te xícuñúhu víhí-yu nchaa tnúhu cäháⁿ-gá, chi quide-gá sá cíú-gă iiⁿ Yaá táxí tnùní víhí, te ñá túú dàcuaha ñaha-gá xií-yu dàtná dàcuàha ñaha cue téé dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés.

23 Te xítí veñúhu-áⁿ ndécú tnàhá iiⁿ téé yìhi ñaha iiⁿ espíritú cúnđihí yucu ñáváha, te espíritú-áⁿ ní quide-xi níhi ní cäháⁿ téé-áⁿ, te xáhaⁿ-dě xii Jèsús:

24 —¿Te ná cuìní yòhó Jèsús téé ñuuú Nazàrét cada ñaha-n xìi-ndí nüú véxi-n nüú ndécú-ndí-i? ¿Áⁿ véxi-n dànaa ñaha-n xii-ndí? Chi yúhú xìní ñáhà-í

xii-n sǎ cùú-n ^{hi}n téé ñá túú tnàhí cuéchi-xi, chi núú Yă Ndiõxí ní quee-n vëxi-n ñùyíú-a —cáchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

25 Dico Jèsús ní tenàá-gá espíritú cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ, te xăhaⁿ-gă:

—¡Cadí yuhu-n, te taquèe yiquí cuñú téé-áⁿ! —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii espíritú-áⁿ.

26 Te espíritú cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ ní dácűy^{hi} ñáhá-xí xìi téé-áⁿ, te ní dácáná sàa ñaha-xi, te ní quee-xi yiquí cùñú-dé cuáháⁿ-xi.

27 Te nchaa ñáyiu xíndecu-áⁿ ío ní cuñúhu-yu, te ní xítnàhá-yu:

—¿Te násá ndùu-tu sá quídé téé-a? ¿Ndudú sáá càháⁿ-tu-dé sánùu? Te quide-dé dàtná quídé ^{hi}n téé cùnuu vihi, chi càháⁿ-ni-dé te sàndáá iní ñáhá nchaa espíritú cúnđihí yucu ñávăha —cáchí-yu xítnàhá-yu.

28 Te ío ndíhí ní níhí nchaa ñáyiu dava-gá ñuú yíndèhu distritú Galileá tnúhu nchaa nàcuáa càháⁿ Jèsús ndíhí nchaa sá quídé-gă.

*Jèsús quídé tătna-gá năná ñadíhí té Xímú
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)*

29 Te òré ní ndee Jèsús veñúhu cue ñáyiu isràél, te cuáháⁿ-gá ndíhí té Jàacobó ndíhí té Juàá vehe té Xímú ndíhí té Ndrixí.

30 Te năná ñadíhí té Xímú cùhú-aⁿ ñùhu vihi-aⁿ cahni, te ndíhí-ni ní xáhaⁿ-güedě xii Jèsús sá cùhú-aⁿ.

31 Te ní sáháⁿ-gá núú cáá ñàha cuhú-áⁿ te ní tnii-gá ndaha-aⁿ ní ndocani ñaha-gă xii-aⁿ. Te

òré-ni-áⁿ ní nchíco-aⁿ cahni, te ní ngüíta-aⁿ xìnu cuechi-aⁿ núú-güedě ndihí-gá.

*Jèsús quídé tătna-gá văi ñáyiu cùhú
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)*

32 Te òré sa cuñí-xi cundiiquiⁿ te ní quexlo ñáyiu núú ndécú Jèsús, te nchaa ñáyiu cùhú ní dátacá-yu ndècá-yu ní sáá núú-gă, te tnàhá cue ñáyiu yihí ñaha espíritú cündihí yucu ñáváha ndècá-yu ní sáá núú-gă.

33 Te nchaa ñáyiu ñuú-áⁿ ní chítú níhnü-yu yuyèhe vehe núú ní quexlo Jesús.

34 Te Jèsús ní quide tátna-gá nchaa ñáyiu cùhú cuéi ndi díiⁿ ndi díiⁿ núú cuéhé tnàhá-yu iiⁿ iiⁿ-yu, te ní queñuhu-gá nchaa espíritú cündihí yucu ñáváha yihí ñaha xii ñáyiu, te ñá túú ní dàña-gá cáháⁿ cue espíritú cündihí yucu ñáváha-áⁿ ni iiⁿ tnúhu, te ducaⁿ ní quide-gá chi cue espíritú-áⁿ sa xiní-xi yoo cùu-gá.

*Jèsús càháⁿ-gá tnúhu Yá Ndióxí distrítú Galileá
(Lc. 4:42-44)*

35 Te òré vátá tündaaá váha-gá ní ndacóo Jèsús cuaháⁿ-gá iiⁿ xio yuhu ñùú núú ñà túú ñáyiu ndècu cuendá yacáⁿ cáháⁿ ndihí-gá Yá Ndióxí.

36 Te té Xímú ndihí cue téé cundihi-dé nandùcu ñaha-güedé xii-gá.

37 Te òré ní naníhí ñahá-güedě xii-gá, te ní xáhaⁿ-güedě:

—Nchaa ñáyiu nànducu ñahá-yu xii-n — càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

38 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí ná quíhíⁿ-ó nchàa ñuuú xíndáa yatni-a, chi danèhé-í ñáyiу tnúhu Yá Ndiòxí chi diú chìuⁿ-áⁿ věxi-í —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁹ Te Jèsús tá xíca ndodo-gá cuáháⁿ nchaa ñuuú yíndèhu distritú Galileá dánèhé-gá ñáyiу, te ndi tnahá iiⁿ iiⁿ ñuuú saá-gá te ducaⁿ cuånguåhu-gá veñúhu-yu dànehé ñáhá-gă xií-yu tnúhu Yá Ndiòxí, te cue ñáyiу yíhí ñaha espíritú cúnđihí yucu ñáváha ta quèñuhu-gá nchaa espíritú-áⁿ yíqui cùñú-yu cuáháⁿ.

*Jèsús quídé tátña-gá iiⁿ tée tnàhá cuéhé să dátèhyú
nihnu-xi yíqui cùñú-ó*

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Te ní quexío iiⁿ tée tnàhá cuéhé să dátèhyú ni-hnu-xi yíqui cùñú-ó nüú Jèsús, te ní ngüíñí xítlí-dé nüú-gă càháⁿ ndàhú-dé, te xáhaⁿ-dé xii-gá:

—Véxi-í càháⁿ ndàhú-í nüú-n nüu vá cúnđe iní-n càda tátña ñaha-n xii-í chi cùtnuní iní-í sá ndácú-n —cáchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

⁴¹ Te Jèsús ní cundàhú iní ñáhá-gă xii-dé te ní dácàá-gá ndaha-gá ní tendaha ñàha-gá xii-dé, te xáhaⁿ-gă:

—Cuu cada tátña ñaha-í xii-n, te vitna ndúha-n —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

⁴² Te òré-ni-áⁿ ní xócuíñí cuéhé tnàhá-dé.

⁴³⁻⁴⁴ Te Jèsús ní caháⁿ víhí-gă dóho-dé, te xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Vitna cuanùhú-na, dico vá yőo iiⁿ cùñaha-n sà ní quide tátña ñaha-í xii-n, te nüú dütú-ni cuàháⁿ cuèndá sá ná quìní ñáhá-dé xii-n sà ní ndúha-n te cuáha-n-dé sá ndúú tähú Yă Ndiòxí dàtná ní cachí ndí Moisés cuèndá ná quìní ñáyiу sá ndàá ní ndúha-n —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

45 Te téé ní cuhú-áⁿ ní xica-dé cuáháⁿ-dé, te ní ngüíta-dé xăhaⁿ-dé xii nchaa ñáyiu ta nàníhí-dé nàcuáa ní quide Jèsús ní quide tátña ñaha-gă xii-dé. Te sá dúcáⁿ ní xíté nuu téé-áⁿ cuéndú nàcuáa ní quide ñaha Jèsús xii-dé ní quide tátña ñaha-gă ní ndúha-dé, te xíáⁿ nüu dayuhu ní xoo quíhu-gá dava ñuú nüú ſo vâi ñáyiu ndèhe ñaha xii-gá, te ní xoo cundecu-gá xítí yucu nüú ñà túu ñáyiu ndècu. Te nchaa ñuú ní quee ñáyiu ní sáháⁿ-yu nüú ndécu-gă ní cáháⁿ ndihí ñàhá-yu xii-gá.

2

*Jèsús quídé tátña-gá iiⁿ téé cùhú ñá cùú-gă candá nihnu
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)*

1 Te sátá ní cuu iiⁿ ūú nduu sá ní quee Jèsús ñuú Capèrmaúm te ní nasáá tucu-gá, te cue ñáyiu ní níhí-yu tnúhu sá ní ndexio-gá nüú quídé vèhe-gá.

2 Te ndihí-ni ní tacá cuéhé víhí-yu, te ní chítu víhí-yu ndéé yuyéhe te ñá ní tnàhá-gá-yu. Te ní ngüíta-gá ní dánèhé ñahá-gă xií-yu tnúhu Yá Ndiõxí.

3 Te òré-áⁿ ní quexio cùmí tnàhá cue téé nüú ndécu-gă nchídó-güedé iiⁿ téé cùhú ñá cùú-gă candá nihnu-dé.

4 Dico ñá túu ní ndàcu-güedé sáá-güedé ndéé nüú-gă chi ío cuéhé ñáyiu ndècu. Te xíáⁿ nüu ní sáá-güedé díqui véhé nüú yíhí-gă-áⁿ ní caáⁿ-güedé, te ichi ndàa díqui véhé-ăⁿ ní dáquée-güedé téé cùhú-áⁿ, te ñùhu-dé iiⁿ xíto ní dáquée ñaha-güedé ndéé nüú-gă.

5 Te Jèsús sa ní cutnùní iní-gá sá sàndáá iní ñahá-güedé xii-gá nüu ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú-áⁿ:

—Yòhó téé cùhú, sa ní quide càhnu iní-í nchaa cuéchi-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

6 Te xíáⁿ xínucóo iiⁿ ūú cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiу nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndii Moísés, te sá dúcáⁿ ní cáháⁿ Jèsús núú cue téé-áⁿ ní sani iní-güedé:

7 “Téé-a càháⁿ cuéhé-dé cuéndá Yá Ndióxí duha càháⁿ-dé, chi vá yőo iiⁿ ndàcu cada cahnu iní nchaa yícá cuéchi ñáyiу chi iiⁿdii díí-ni Yá Ndióxí quídé càhnu iní-gá”, duha ní sani iní-güedé.

8 Dico òré-ni-áⁿ ní cutnùní iní Jèsús nàcuáa sàni iní-güedé, nüu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te ná cuéndá ducaⁿ sàni iní-ndó-í?

9 Te sá dúhá ní xáhaⁿ-í xii téé cùhú-a sá ní quide càhnu iní-í nchaa yícá cuéchi-dé, te xíáⁿ nchòhó ñá túú cutnuní iní-ndó nüu ndáá càháⁿ-í àdi ñá ndàá. Dico nüu cùu-í-dé sá ndácōo-dé, te ndocani-dé xíto ñùhu-dé véxi, te caca-dé, te cutnùní ndáá iní-ndó nüu ndáá càháⁿ-í àdi ñá ndàá chi cundehe nüu-ndó nàcuáa cada-í.

10 Te vitna na càda-í nàcuáa cutnùní iní-ndó nchàa-ndo sá yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo ndecu ndihí-í tnúhu ndee iní sá càdá càhnu iní-í nchaa cuéchi ñáyiу ñuyíú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te sátá dúcáⁿ te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú-áⁿ:

11 —Ndacóo te ndocani-n xíto ñùhu-n véxi-áⁿ, te nùhú-n vèhe-n —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

12 Te òré-ni-áⁿ ní ndacóo-dé, te ní ndocani-dé xíto ñùhu-dé ní quexío-áⁿ, te ndèhe nchaa ñáyiу xíndecu-áⁿ ní ndee-dé tnuú-yu cuáháⁿ-dé. Te sá

dúcáⁿ ní quide Jèsús ní quide tátna-gá téé-áⁿ, xiăⁿ
ío ní cuñúhu nchaa ñáyi, te ní xítñähá-yu:

—Càhnu vihi cuu Yá Ndiõxí, chi ñá ⁱⁱn ndùu
quiní-ó dùha cuu datná ní cuu vitna —càchí-yu
xítñähá-yu.

*Jèsús càháⁿ-gá ⁱⁱn téé nàni Leví
(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)*

¹³ Te Jèsús cuáháⁿ tucu-gá yuhu làgúná, te ío
cuéhé ñáyi ní sátnähá ñáhá xii-gá, te ní dánèhé
ñáhá-gă xií-yu tnúhu Yá Ndiõxí.

¹⁴ Te òré ní yáha ní dánèhé ñáhá-gă xií-yu, te
ní naqueheⁿ-gá ichi, te ní yáha yatni-gá ⁱⁱn xi-
chi núú núcōo ⁱⁱn téé nàni Leví déhe ⁱⁱn téé nàni
Alfeú quídé còbrá-dé ñáyi cuéndá impuéstú chi
cobràdór cúú-dé. Te òré ní xiní ñáhá-gă xii-dé, te
ní xáhaⁿ-gă:

—Néhé chitnahá ñáhá-n xii-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă
xii-dé.

Te té Lèví-áⁿ ní ndacuíñí-dé, te ní tuha ñaha-dé
xii-gá.

¹⁵ Te té Lèví-áⁿ cuáháⁿ-dé ndihí Jèsús vehe-dé.
Te yìhi Jesús mèsá xéxí-gă ndihí cue téé xìca cuu
ndihí-gá, te tnähá vái cue téé cuihna ìní-xi quide co-
brá ñáhá xii ñáyi cuéndá impuéstú, ndihí dava-gá
cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha núcōo ndihí
ñaha-güedé xii-gá xéxí ndihí ñaha-güedé, te ducaⁿ
chi ío vái ñáyi nchicúⁿ ñáhá xii-gá.

¹⁶ Te sá ní xiní cue téé dàcuáha ñaha xií-yu nchaa
tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés, ndihí cue téé cùu
fariséú xéxí Jèsús ndihí nchaa cue téé-áⁿ nǚu ní
xícáⁿ tnúhú-güedé núú cué téé xìca cuu ndihí-gá, te
xăhaⁿ-güedé:

—¿Ná cuèndá ducaⁿ quìde téé cùu mestrú-ndó xèxi-dé ndihí cue téé cuihna ìní-xi quìde cobrá náhá xíi ñáyiu cuèndá impuèstú, ndihí nchaa dava-gá cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha-i? —cáchí-güedé xáhaⁿ-güedé.

¹⁷ Te Jèsús ní tecú dóho-gá nàcuáa ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-güedé xii cue téé xíca cuu ndihí-gá, núu ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Nchaa ñáyiu ñá túú cùhú chi ñá túú xíni ñuhú-yu ñátátná, dico nchaa ñáyiu cùhú chi xíni ñuhú-yu ñátátná. Te yúhú véxi-í càháⁿ-í ñáyiu cùtnuní iní-xi sá ndécú cuéchi-xi te ñá túú véxi-í càháⁿ-í ñáyiu cáchí sá ñà túú ndècu cuéchi-xi —cáchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Cuèndá cue ñáyiu ñá túú tnàhí ná xéxí áma càháⁿ ndihí-yu Yá Ndiòxí

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Te cue téé xíca cuu ndihí té Juàá, ndihí cue téé xíca cuu ndihí cue téé cùu fariséú ñá túú tnàhí ná xéxí-güedé áma càháⁿ ndihí-güedé Yá Ndiòxí. Te iiⁿ nduu ducaⁿ xíquide-güedé, te ní sáháⁿ ñáyiu ní xícáⁿ tnúhú-yu núu Jèsús, te xáháⁿ-yu xii-gá:

—Cuìní-ndí cáchí tnúhu-n ná cuèndá cue téé xíca cuu ndihí té Juàá, ndihí cue téé xíca cuu ndihí cue téé cùu fariséú ñá túú tnàhí ná xéxí-güedé áma càháⁿ ndihí-güedé Yá Ndiòxí, te cue téé xíca cuu ndihí-n ñá túú dùcaⁿ quide-güedé —cáchí-yu xáháⁿ-yu xii-gá.

¹⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xií-yu:

—Nchòhó xíní-ndó sá vă cúú cǚñaha-o xíi ñáyiu ñúhu vico tnándaha sá vă cúú càxí-yu nini ndècu ndihí ñaha téé tnándaha xií-yu.

20 Dico sáá nduu te vá cúndècu ndihí ñaha-gá téé tnăndaha-áⁿ xií-yu, te dàvá-áⁿ te cahni iní-yu vá caxí-yu cuéndá sá ndihú iní-yu.

21 'Te vá yőo iiⁿ dàndée luha dóó sáá iiⁿ dóó sa ní cuu tùhú víhí, chi dóó sáá-ăⁿ nàndiyí-xi te uuⁿ-gá ndata-xi dőó sà ní cuu tùhú-áⁿ.

22 Te ni vă yőo iiⁿ chìhi ndidí sáá xítí iiⁿ lamba sa ní cuu tùhú víhí, chi núu yoo ducaⁿ na càda te ndava lamba sa ní cuu tùhú-áⁿ, chi ío níhi yóco ndidí-áⁿ, te cuíta-ni ndidí-áⁿ te cuíta-ni lamba-áⁿ te núu ducaⁿ na càdá-yu. Núu xiăⁿ xíní ñùhu-xi quée ndidí sáá-ăⁿ xítí iiⁿ lamba saa –cáchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

Cue téé xíca cuu ndihí Jesúus sàhnú-güedé yoco triú nduu ndétatú ñáyiu

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

23 Te iiⁿ nduu cùu-xi nduu ndetatuú ñáyiu ñùhu Jesúus ichi ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te ta yáha-gá ndihí-güedé iiⁿ xichi núu cáá triú, te ní ngüíta-güedé sàhnú-güedé yoco triú-áⁿ.

24 Te cue téé cùu fariséú ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Ná cuéndá ducaⁿ quide cue téé xíca cuu ndihí-n sàhnú-güedé yoco triú vitna cùu-xi nduu ndetatuú-i? Te ná túu tàú-güedé ducaⁿ càda-güedé –cáchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

25 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te náá vátá dácuàha tnahi-gá-ndó nǚú tutú Yá Ndiõxí núu càháⁿ-xi nàcuáa ní quide ndíi Dàvií cútñähá ní xíhí ndíi docó ndihí cue téé ní xica cuu ndihí ndíi-ăⁿ?

26 Te dàvá-áⁿ ní xíndecu iiⁿ téé ní xínani Abiàtár ní cuu-dé dútú cúnùu, te ndíi Dàvií ní quíhu ndíi xítí vehe Yá Ndiõxí ní queheⁿ ndíi pàá ní cuu

íí ndécú-ăⁿ ní dácăhñu ndíi cue téé ní xica cuu ndihí ndíi ní xexi ndíi ndihí-güedé, te mee-ni cuè dútú tàú-güedé caxi-güedé pàá-ăⁿ ní cùu –cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

27 Te ní xáhaⁿ tucu Jesús xii-güedé:

—Mee Yă Ndióxí ní taxi ndecu-gá nduu ndètatú ñáyiu, te ñá túú ní càchí-gá sá méé-yu nándi cani iní-yu cadá-yu canehe íí-yu nduu ndètatú-yu-ăⁿ.

28 Te yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, tnàhá-í ndécú ndihí-í tnúhu ndee iní sá cùu-í nchaa ñáyiu nàcuáa cadá-yu nduu ndètatú-ó-ăⁿ —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

3

*Hiⁿ téé ní yíchí iiⁿ xio ndaha-xi
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)*

1 Te Jésus cuánguihu tucu-gá xítí veñúhu, te xítí veñúhu-ăⁿ ndécú iiⁿ téé ní yíchí iiⁿ xio ndaha-dé.

2 Te xiáⁿ ndécú cuè téé xito dayuhu ñaha xii-gá, te núu cada tátna-gá téé cùhú-ăⁿ nduu cùu-xi nduu ndetatú-güedé ndihí ñáyiu, cuéndá ducaⁿ te níhí-güedé nàcuáa cada-güedé cacáⁿ cuéchi-güedé cuéndá-gá.

3 Te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú ndaha-xi-ăⁿ:

—Ndacuíñí te ngúnutnñí-n cuădava iha —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

4 Te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-güedé, te xăhaⁿ-gă:

—Chí càchí tnúhu ná cùú să cùú càda-o nduu ndetatú-ó. ¿Sá văha ñă sá cuéhé? ¿Sá cádá tátna-o ñáyiu cùhú ñă sá cáhni-ó-yu? —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Dico ni iiⁿ-güedé ñá túú tnáhí ni căháⁿ-güedé.

5 Te Jèsús ní xíndéhé văha-gá núú nchàa-güedé te ní cudééⁿ-gă, te ní ndíhú iní-gá chi ío sàá iní-güedé, te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú ndaha-xi-áⁿ:

—Ndocani ndaha-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní ndocani-dé ndaha-dé, te òré-ni-áⁿ ní ndúha.

6 Te cue téé cùu fariséú ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé iiⁿ xichi núú ní naníhí tnáhá-güedé ndihí cue téé cùndihí té Hèrodés cuéndá ndatnúhu-güedé násá cada-güedé cahni-güedé Jèsús.

Cuéhé víhí ñáyiu ní quexío yuhu lagúná

7 Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá yuhu làgúná distrítú Galileá, te ío cuéhé ñáyiu distrítú-áⁿ nchicúⁿ ñáhă-yu xii-gá cuáháⁿ.

8 Te núú ní quexío-gá-áⁿ ní sáháⁿ ñáyiu distrítú Jùdeá, ñáyiu ñuuú Jerusálén, ñáyiu distrítú Idùmeá, ñáyiu xíndecu ndàa ingá xio yúte Jòrdán, ndihí ñáyiu xíndecu yatni ñuuú Tírú ndihí ñuuú Sìdón, te ducaⁿ io väí-yu ní sáháⁿ núú ndécú-gă chi ní níhă-yu tnúhu nchaa nàcuáa quíde-gá.

9 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii cue téé xíca cuu ndihí-gá sá cádá tăha-güedé iiⁿ bărcú cuéndá caa-gá núú-xi cuéndá sá vă dátèhnde ñahá-yu xii-gá chi ío cuéhë-yu.

10 Te sá dúcáⁿ ní níhă-yu tnúhu sá quídé tătna-gá ñáyiu cùhú, núu xiăⁿ nchaa dava-gá ñáyiu cùhú súúní díccó ngõnchihi tnáhá-yu cuáháⁿ-yu núú ndécú-gă cuìní-yu tnández ñáhă-yu xii-gá cuéndá sá cuìní-yu ndúha-yu.

11 Te cue ñáyiu yìhi ñaha espíritú cúnđihí yucu ñáváha ní sanu xítí ñàha-xi xií-yu núú Jèsús òré ní xiní ñáhá-xí xíi-gá, te xiăn ní quide níhi ní cáháⁿ-yu, te xăhăⁿ-yu xii Jèsús:

—jYòhó cúú-n Dëhe Yá Ndiõxí! —cáchí-yu xăhăⁿ-yu xii-gá.

12 Te Jèsús ní tenàá-gá nchaa espíritú cúnđihí yucu ñáváha-áⁿ, te ní xáhan-gă xii nchaa ñáyiu ní xíhi-xi-áⁿ să vă càháⁿ-yu núú ñáyiu yoo cùu-gá.

*Jèsús căxi-gá úxúú tnàhá cue téé dacuàha ñaha xii
ñáyiu tnúhu-gá*

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

13 Te sátá dúcáⁿ ní cuu te Jèsús ní sáá-gá iiⁿ yucu, te xíáⁿ ndécú-gă ní cana-gá nchaa cue téé cáchí iní-gá. Te òré ní quexìo nchaa cue téé-áⁿ nǚú-gă,

14 te ní cáxi-gá úxúú tnàhá cue téé caca cuu ndihí-gá, te diu-ni cue téé-áⁿ tendaha-gă quíhíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu-gá núú ñáyiu.

15 Te ní sáñaha-gă xii-güedé tnúhu ndee ìní cundecu ndihí-güedé cuéndá cada tátna-güedé ñáyiu cùhú, ndihí cuéndá queñuhu-güedé nchaa espíritú cúnđihí yucu ñáváha yìhi ñaha xii ñáyiu.

16 Te duha xínani ndi ùxúú cue téé-áⁿ: Iiⁿ-dé nání-dé Xímú, te mee-gă ní taudìu ñaha-gá xii-dé sá cúnàni-dé Pélú.

17 Te ingá-dé nání-dé Jàacobó, te ingá-dé nání-dé Juàá, te ñaní té Jàacobó-áⁿ cùú tě Juàá te ndi ndùú-güedé cùú-güedé déhe té Zebèdeú, te ndi ndùú cue téé-áⁿ ní dánání ñàha Jesús xii-güedé Boànergés, te tnúhu-áⁿ quéé-xí: Cue téé ío yáchí cùdëéⁿ, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

18 Te duha x̄inani dàva-gá-güedé: Té Ndr̄ixí, té Lìpé, té Bartolòmè, té Màteú, té Mäxí, té Jàcobó déhe té Álfelú, té Tàdeú, té X̄imú téé ní cundihi cue téé canànistá ní cùu,

19 ndihi té Jùdás Iscàrioté téé ní sáá nduu n̄i sáha cuèndá ñáhá xìi Jesú斯 núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá xìi-gá, duha x̄inani cuè téé ní cáxi Jèsús ní xica cuu ndihi-gá.

*Cächí-güedé sá ndécú ndihi Jesú斯 yucu ñaváha dico
ñá ndàá*
(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

Te sátá dúcáⁿ te cuáháⁿ-gá ndihi-güedé núú quídé vèhe-gá.

20 Te ío vái ñáyiu ní tacá-ni tucú-yu xíáⁿ, te ni ñă ní níhí-gă nása cada-gá caxi-gá ndihi cue téé xíca cuu ndihi-gá cuèndá sá io vái-yu.

21 Te cue ñáyiu cùu ndi mee Jesú斯 ní níhí-yu tnúhu nchaa nàcuáa cùu, te nchaa ñáyiu ñá cùtnuní váha iní-xi ní cachí-yu sá n̄i nduu lùcú-gá núú xíáⁿ cuáháⁿ ñáyiu cùu ndi mee Jesú斯 núú ndécú-gă cuèndá candeca ñáhá-yu xii-gá núhú ní cùu.

22 Te cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moìsés véxi ndéé ñuú Jerusàlén ní caháⁿ cuéhé-güedé cuèndá Jèsús, chi ní xítñàha-güedé:

—Tée-a ndècu ndihi-dé sácuíhná, te diu xíáⁿ chíndèe ñaha-xi xii-dé quéñùhu-dé nchaa espíritú cundihi-xi yíhi ñaha xii ñáyiu, te diu-ni-xi tàxi tnuní-xi nchaa espíritú-áⁿ—duha ní xítñàha-güedé.

23 Te Jèsús ní cana ñaha-gă xii-güedé, te ní cani-gá iiⁿ cuèndú núú-güedé nàcuáa tecú tnùní-güedé tnúhu-gá, te x̄ahaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te nása cada sácuíhná queñuhu-xi cue espíritú cündìhi-xi yíhi ñaha xii ñáyiu-i?

24 Te nchòhó xìní-ndó sǎ nüu iiⁿ téé yìndaha iiⁿ nacióⁿ vá cúú iiⁿnuu-dé ndìhi cue téé cündìhi-dé, te vá cùdlii-dé cunuu-dé.

25 Te diu-ni ducaⁿ sátnahá-xi cùu tucu ñáyiu xìndecu iiⁿ-ni vèhe, chi núu vá cúú iiⁿnuú-yu, te vá cùdlii-yu cundecu càhnú-yu.

26 Te núu sácuíhná ñà túú cùu iiⁿnuu-xi ndìhi cue espíritú cündìhi-xi, te vá cùdlii-xi cundecu-xi taxi tnùnì-xi te núu ducaⁿ quìde-xi.

27 'Te nchòhó xìní-ndó sǎ cuè ñadúhú chi vá ndácú-güedé cuèndá-ni quíhu-güedé duhu-güedé vehe iiⁿ téé ío ndee, chi díhna-gá xíní ñùhu-xi tnii-güedé téé-áⁿ dacùtu ñaha-güedé xii-dé dätnùní ducaⁿ te ndacu-güedé duhu-güedé nchaa sá ndécu ndìhi-dé.

28 'Te na càchí tnúhu ñdáá-í xii-ndo sǎ ncháá sǎ cuèhé sá dúhá quide ñáyiu, ndìhi nchaa tnúhu cuèhé tnúhu duha càháⁿ-yu cuèndá Yă Ndiòxí cuu cada càhnu iní-gá.

29 Dico cue ñáyiu na càháⁿ cuèhé cuèndá Espíritú Yă Ndiòxí, ñáyiu-áⁿ vă cádá càhnu iní ñáhá tnàhí-gá xií-yu, chi cundecu-ni cuéchi-yu núu-gă ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

30 Te ducaⁿ ni cáháⁿ-gá chi càchí-güedé sá ndécu ndìhi-gá espíritú cündìhi yucu ñáváha.

*Náná Jèsús ndìhi cue ñaní-gá
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

31 Te ní quexìo náná Jèsús ndìhi cue ñaní-gá núu ndécu-gă xìnutnìi-yu quehé, te ní xáhăⁿ-yu xii iiⁿ

ñáyiu x̄indecu-áⁿ sā dáyāha-yu tnúhu nūú-gă cuéndá quee-gă ndatnúhu ndihí ñaha-gă xií-yu.

³² Te cue ñáyiu x̄inucóo ni càndéé diñi-gá ní xáháⁿ-yu xii-gá:

—Náná-n ndihí cue ñaní-n ndécú-yu quehé nándùcu ñahá-yu xii-n —cachí-yu xáháⁿ-yu xii-gá.

³³ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Te cachí tnúhu-ndo yöndi-gá ñáyiu cùu datná nänà-í ndihí dàtná cue ñaní-í —cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

³⁴ Te dàtnúní ní xíndéhé văha-gá nūú nchàa ñáyiu x̄inucóo ni càndéé diñi-gá-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Nchaa ñáyiu-a cùú-yu dàtná nänà-í ndihí dàtná cue ñaní-í.

³⁵ Chi nchaa ñáyiu quide nacuáa càháⁿ Yă Ndiõxí, ñáyiu-áⁿ cúú-yu dàtná cue ñaní-í, ndihí dàtná cue cúa-í, ndihí dàtná nänà-í —cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

4

Nàcuáa quide téé cuángacáⁿ triú

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Te Jèsús ní ngüíta-gá dácuàha tucu-gá ñáyiu yuhu làgúná. Te cuéhé víhí-yu ní tacá xíáⁿ nūú cuásaa-gá nūú iiⁿ bárcú nútñí xití ndute làgúná-áⁿ, te nūú xiăⁿ ní ngóo-gá te ní ngüíta-gá dánèhé ñahá-gă xií-yu, te nchaá-yu xixúcu-yu yuhu làgúná-áⁿ.

² Te ní ngüíta-gá ní cani-gá titní cuéndú nūú-yu nàcuáa tecú tnúní-yu tnúhu-gá, te xáhaⁿ-gă xií-yu:

³ —Chí cündèdóho váha iiⁿ cuéndú ná càni-í-a. IIⁿ téé cuángacáⁿ-dé triú.

4 Te òré ní ngüíta-dé dăngoyo-dé triú-áⁿ, te dava ní quene ndava ní ngava ndéé ichi, te ní xiní cue tíliaá te ní nadatácá-güedî.

5 Te dava ní ngava ñuhu yadi nŭú yíhí v̄hi yúú, te ndíhí-ni ní xínu-xi cuéndá sá ñà túú càvihí ñuhu.

6 Dico òré ní nayehé ñá túú ní cùndee iní-xi chi ní yíchí-xi, chi ñá túú ní níhí quíhíⁿ cùnú yóho-xi.

7 Te dava ní ngava núú yúcú ndíquíⁿ tnu iñu, te iiⁿnuu-ni ní xínu-xi ndíhí tnu iñu, te tnu iñu-áⁿ ní sahnu-xi te ní dánáá-xí nchàa triú sá ní xínu-áⁿ.

8 Dico dava triú-áⁿ ní ngava-xi núú ndécú ñuhu cocoⁿ, te xiāⁿ ní xínu-xi te ní sahnu-xi te ío váha ní cuu, chi núú iiⁿ-ní triú-áⁿ te dava yoco-xi ní nguíhí ócó úxí triú-xi, te dava yoco-xi ní nguíhí iiⁿ ciéndú triú-xi –cáchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

9 Te xăhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

—Nchaa nchòhó ñáyiu ní xíndedóho nchaa tnúhu ní cáháⁿ-í-a, te ío váha chí cuăha cuéndá –cáchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

*Jèsús càháⁿ-gá ná cuéndá ducaⁿ càni-gá cuéndú
(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)*

10 Te sátá ní ndaca ñáyiu-áⁿ te ní quendóo mee-nă Jèsús ndíhí cue téé xíca cuu ndíhí-gá, ndíhí iiⁿ ūú-nă ñáyiu. Te ñáyiu-áⁿ ndíhí cue téé-áⁿ ní xícáⁿ tnúhű-yu ndíhí-güedé núú-gă, núú násá quèe-xi cuéndú ní cani-gá núú-yu ndíhí-güedé.

11 Te ní xáhaⁿ-gă:

—Nchòhó chi sa cáchí tnúhu Yá Ndiõxí xii-ndo iiⁿ sá vătă quìní-gá-ndó, chi cáchí tnúhu-gá nàcuáa

cada-gá ndíhu ndaha-gă ñáyiu, dico dava-gá ñáyiu
càni-í mee-ni cuèndú núü-yu.

12 Chi cuéi na quìní-yu nchaa nàcuáa cuu dico ni
vă cútñùní iní-yu ná cuèndá ducaⁿ cùu, àdi cuéi na
cündedóho-yu dico ni vă tècú tnùní-yu. Te ducaⁿ
ndòhó-yu cuèndá sá vă quìndáá iní-yu Yá Ndiõxí,
ndíhi cuèndá sá vă cádá càhnu iní-gá nchaa yícá
cuéchi-yu —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu ndíhi-güedé.

*Jèsús càháⁿ-gá nàcuáa quèe-xi cuendá téé
cuángacáⁿ triú
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)*

13 Te ní xáhaⁿ tùcu Jesúx xii cue téé xìca cuu
ndíhi-gá, ndíhi cue ñáyiu-áⁿ:

—Nchòhó, ñá túú ní tècú tnùní-ndó cuèndú
ní cani-í núú-ndó, te núú ducaⁿ, ¿te násá tecú
tnùní-ndó dàva-gá cuèndá cani-í núú-ndó-í? Te
na cáchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quèe-xi cuendú ní
cani-í núú-ndó.

14 Te téé cuángacáⁿ triú-áⁿ cúú-dě dàtná iiⁿ téé
cuáháⁿ càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí núú ñáyiu.

15 Te triú-áⁿ cúú-xí dàtná tnúhu Yá Ndiõxí, te
triú sá ní quene ndava ní ngava ndéé ichi, xíăⁿ
cúú-xí dàtná ñáyiu ní tnahá iní-xi tnúhu Yá Ndiõxí,
dico sácuíhná cuáháⁿ-xi xòcani-xi tnúhu-gá iní-yu
cuèndá sá vă cánchícúⁿ nihnu-yu nàcuáa càháⁿ
tnúhu-áⁿ.

16 Te triú sá ní ngava ñuhu yadi nüú yíhí vihi
yúú, xíăⁿ cúú-xí dàtná ñáyiu ní xíndedóho tnúhu Yá
Ndiõxí te díi iní ní tñíi-yu tnúhu-gá.

17 Dico òré ná ngüïta ñáyiu cúcuhé ñáhă-yu
xií-yu àdi nándi-gá sá yăha-yu sá cuèndá tnúhu-gá,

te ñá cúndèe iní-yu chi dàñá-yu tnúhu-gá cuèndá sá
ñà túú nìhí ndéé-yu.

18 Te triú sá ní ngava núú yúcú ndíquíⁿ tnu ìñu
xiáⁿ cíú-xí dàtná ñáyiu ní tecú dóho-xi tnúhu Yá
Ndióxí,

19 dico cuéé cuéé ní nacuanaá-yu tnúhu-gá, chi
cuèndá mee-ni sá cíú-xí mée-yu ñùhu iní-yu, ndíhi
cuèndá sá io sàni iní-yu cuu cuicá-yu, ndíhi cuèndá
sá io cùdíí iní-yu nchaa sá io ñuyíú-a, te ñá túú
ñùhu iní-yu tnúhu sá ní xíndedóho-yu-áⁿ nàcuáa
cada váha-yu cundecú-yu.

20 Dico triú sá ní ngava núú ndécú ñùhu cocoⁿ,
xiáⁿ cíú-xí dàtná ñáyiu ní xíndedóho tnúhu Yá
Ndióxí te quídé-yu nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ.
Te cada iní-ndó sá ñáyiu-áⁿ cíú-yu dàtná triú sá
ní nguíhi yoco-xi ócó úxí triú-xi, ndíhi triú sá
ní nguíhi yoco-xi únídico triú-xi, ndíhi triú sá
ní nguíhi yoco-xi iiⁿ ciéndú triú-xi. Te ducaⁿ
sátnahá-xi cíú-yu chi io váha quídé-yu —cáchí-gá
xáhaⁿ-gă xii cue téé xíca cuu ndíhi-gá ndíhi cue
ñáyiu-áⁿ.

Cuèndá ití (Lc. 8:16-18)

21 Te xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiu:

—Ñá túú ní iiⁿ ñáyiu tèñuhú ití te chiváha-yu iiⁿ
xití quídi, àdi chiváha-yu iiⁿ caha càmá, chi tàxi
ndecú-yu iiⁿ núú dùcúⁿ cuèndá cutnùní núú nchàa
ñáyiu.

22 Te ni iiⁿ tnúhu sá ñă tècú tnùní ñáyiu vitna
cachí-ó sá vă tècú tnùní-yu chi dacuitíí sá tècú

tnùní-yu, te ni *íiⁿ* tnúhu sá càchí-ó cùu yuhu vitna
vá cúú yùhu chi dacuitíí sǎ quéé tǔu-xi núú ñäyiu.

23 Te nchòhó cue ñäyiu ní xíndedóho nchaa tnúhu
ní cäháⁿ-í-a, te ío váha chí ná cuäha cuèndá –
càchí-gá xähaⁿ-gá xií-yu.

24 Te ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Ío váha chí cúnđèdóho tnúhu na cäháⁿ-í-a. Te
nàcuáa-ni quide-ndo danehé-ndó ñäyiu tnúhu Yá
Ndiöxi, te diu-ni ducaⁿ càda ñaha-gá xii-ndo, te
uuⁿ-gá ducaⁿ càda-gá sá cúú-xí-ndó.

25 Te nchaa nchòhó ñäyiu tècú tnùní tnúhu
Yá Ndiöxi, uuⁿ-gá cuita tecú tnùní-ndó tnúhu-gá
quíhíⁿ. Te nchaa nchòhó ñäyiu ñá túú tècú tnùní
tnúhu-gá, te uuⁿ-gá vá tècú tnùní-ndó –càchí-gá
xähaⁿ-gá xií-yu.

Nàcuáa sàhnu triú

26 Te Jèsús xähaⁿ tùcu-gá:

—Na càni-í *íiⁿ* cuèndú núú-ndó cuèndá tecú
tnùní-ndó nàcuáa cada-xi òré ndíhu ndaha ñäha Yá
Ndiöxi xii ñäyiu. *íiⁿ* téé cuángacáⁿ-dé triú.

27-28 Te sátá ní yáha ní sacáⁿ-dé triú-áⁿ, te
cuánuhú-dé vehe-dé ndétatú-dé. Te ducaⁿ-ni ta
xica nduu cuäháⁿ te ní xínu triú-áⁿ, te nàcuáa ta
sàhnu-xi cuäháⁿ te ta quèe ndaha-xi, te ducaⁿ-ni
cùu ní sáá nduu ní quene yoco-xi te ní ngüíhi
triú-xi, dico téé ní sacáⁿ triú-áⁿ ñà túú xìní-dé násá
ní sahnu-xi, chi mee ñùhu ní quide-xi ní sahnu
triú-áⁿ.

29 Te òré sa ní ndíhi ní cuaanⁿ te ní ngüíta téé ní
sacáⁿ-áⁿ náquèhndé-dé nátàxi tnaha-dé –càchí-gá
xähaⁿ-gá xií-yu.

*Cuèndá ndíquíⁱn yutnu nàni mostázá
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)*

30 Te xăhaⁿ tūcu Jesús xií-yu:

—Na càni tucu-í ìngá cuèndú núú-ndó cuèndá tecú tnùní-ndó nàcuáa cada-xi òré ndíhu ndaha nàha Yá Ndiōxí xii ñáyi.

31 Hiⁿ yutnu nàni mostázá cùú-xí hiⁿ yutnu sá lìhli vìhi-gá ndíquíⁱn-xi dàcúúxí ndíquíⁱn nchaa cùhú,

32 dico òré ná càcák-güedé núú ñuhú-güedé, te na xínu-xi te sàhnu-gá-xi dàcúúxí nchàa cùhú, te nchaa dité-xi ío cùu cahnu-xi, te ndéé cue quíti ndàva núú tàchí sácōo-güedi nchaa núú dité-xi xìnu ndetí-güedi —cachí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

Ío titní cuèndú ní cani Jèsús núú ñáyi
(Mt. 13:34-35)

33 Te ío-gá vài cuendú ní cani Jèsús núú ñáyi cuèndá tecú tnùní-yu tnúhu Yá Ndiōxí, dico dava cuèndú ñá túú ní càni-gá núú-yu, chi ní cutnùní iní-gá sá vă tècú tnùní-yu nchaa.

34 Te mee-ni cuèndú ní cani Jèsús núú ñáyi ndítnahá òré ní dánèhé ñahá-gă xií-yu tnúhu-gá. Te òré ndécú mèe Jesús ndíhi cue téé xìca cuu ndíhi-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé nàcuáa quèe-xi hiⁿ cuendú ní cani-gá núú ñáyi.

Jèsús ngání-gă táchí ndíhi ndute làgúná
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

35 Te diu-ni nduu-ăⁿ òré sa ta cùndíquíⁱn cuáháⁿ ní xáhaⁿ Jèsús xii cue téé xìca cuu ndíhi-gá:

—Chí ná quíhíⁱn-ó ndàa ìngá xio yuhu làgúná — cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

36 Te ní quide ndee ìní-gá nchaa ñáyiu xíxúcu-áⁿ, te diú-ni bárcú sá ñúhú-gă òré ní dánèhé-gá ñáyiu tnúhu-gá diú-ni xiăⁿ ní dácacá cuè téé xica cuu ndihí-gá ndécá ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ, te tnàhá iiⁿ úú-gá bárcú ní xica-xi nchicúⁿ-xi bárcú ñúhú-gă-áⁿ cuáháⁿ.

37 Te ñùhu bárcú ñúhú-gă-áⁿ ichi cuáháⁿ-xi núú ndute, te ní quexio iiⁿ táchí níhi, te ta nàdachitú-xi ndute xítí bárcú-áⁿ cuáháⁿ, te sa cuìní-nă-xi quée naa bárcú-áⁿ xítí ndute ni cùu.

38 Te Jèsús cáá-gă xìdí-gá iiⁿ xichi ndàa sátá bárcú-áⁿ, te yìncihihi iiⁿ dóó díquí-gă. Te sá dúcáⁿ cuìní-xi quée naa bárcú-áⁿ nüu ní sáháⁿ-güedé ní ndocani ñaha-güedé xii-gá, te xăhaⁿ-güedé:

—¡Mestrú, ndiquíú ìní! ¿Náa ñá túú ndihú iní-n sá tá quée naa-o cuáháⁿ-ăⁿ? —cáchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

39 Te Jèsús ní ndiquíú ìní-gá te ní ndacoo-gá, te ní tenàá-gá táchí-ăⁿ, te ní xăhaⁿ-gă xii ndute làgúná:

—¡Tnavíí-nă cuhuⁿ, chi ío dusanⁿ! —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii ndute-ăⁿ.

Te òré-ni ní ngüíñí táchí-ăⁿ te ní nucúndecu nahi-nă ndute làgúná-áⁿ.

40 Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuéndá ndéé dúcáⁿ yùhú-ndó-í? ¿Náa ñá túú sàndáá iní ñáhá ndisa-ndo xii-í-ăⁿ? —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

41 Dico mee-güedé chi ío ní yùhú-güedé sá ducaⁿ ní quide-gá ní xiní-güedé, te ní xítñáha-güedé:

—¿Te ná téé cùu téé-a núu ní caháⁿ-ni-dé, te ní ngüíñí táchí te ní nucúndecu nahi ndùte lagúná-a-i? —cáchí-güedé xítñáha-güedé.

5

*Ifⁿ téé yìhi ñaha espíritú cúnđihí yucu ñávăha
(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)*

¹ Te ní sáá Jésús ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá ndàa īngá xio yuhu làgúná yucu cue téé ñuu Gàdará.

² Te òré ní quene-gá xítí bàrcú te ifⁿ téé yìhi ñaha espíritú cúnđihí yucu ñávăha ní quee-dé núú yíndüxi ndiyí cuaháⁿ-dé núú-gă.

³ Te mee-ni núú yíndüxi ndiyí-áⁿ quídé vèhe-dé, te cuéi dàcutu ñaha-güedé cadèná xii-dé dico ñá túú tnàhí ndàcu-güedé núú-dé.

⁴ Te ío titní xito ní dácútú-güedé cadèná sáhá-dé ndihí ndaha-dé dico ní dándavá-ni-dé, te ní xóo dacachi-gá-dé nchaa cadèná-áⁿ, te ñá túú tnàhí ni ndàcu-güedé núú-dé.

⁵ Te cuéi nduu cuéi niú ní xóo cana saa-dé, te váha-ni núú xítí yucu ndècu-dé àdi núú yíndüxi ndiyí dico càna saa nahi-ni-dé, te ío ní xóo dànícuèhé-dé méé-dé ndihí yúú.

⁶ Te òré ní xiní-dé Jésús te xínu-dé ní sáháⁿ núú-gă, te ní ngüíñí xítí-dé,

⁷ te espíritú yìhi ñàha xii-dé-áⁿ ní quide-xi níhi ní cáháⁿ-dé, te xáhaⁿ-dé xii-gá:

—¿Ná cuéndá véxi yòhó Jésús Déhe Dútú Ndiòxí sàdí-n ìchi-í? Te càháⁿ ndàhú-í núú Ndiòxí yuhu núú-n sǎ vă dándòho ñaha-n xii-í —càchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

⁸ Te ducaⁿ ní cáháⁿ-dé cuéndá sá Jésús ní xáhaⁿ-gă xii espíritú cúnđihí yucu ñávăha yìhi ñaha xii-dé-áⁿ sǎ quéé ñàha-xi xii-dé.

9 Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-dě, te xăhaⁿ-gă:
—¿Nása nàni-n-i? —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní xáhaⁿ-dě:

—Vài Sandadú, duha nàni-í chi ío cuéhé-ndí —
cachí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

10 Te cue espíritú cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ ní cáháⁿ
ndàhú-xi núú Jèsús sá vă téndàha ñaha-gá xii-xi
quíhíⁿ-xi ingá xichi.

11 Te diu-ni yatni yucu núú ndécú Jèsús-áⁿ yíhí
vài cuchí xixexi-güedi.

12 Te nchaa cue espíritú-áⁿ ní cáháⁿ ndàhú-xi
núú-gă, te xăhaⁿ-xi xìi-gá:

—Cáháⁿ ndàhú-ndí núú-n sá dáñá-n quíhu-ndí
yíqui cùñú nchaa cùchí-ăⁿ —cachí-xi xăhaⁿ-xi xìi-gá.

13 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă sá cúú quíhu-xi yíqui
cùñú-güedi, te xínu dàtná úú mǐl-güedi yíhí yucu-áⁿ.
Te nchaa espíritú cúnđihí yucu ñávăha yíhí ñaha
xii téé-áⁿ ní quee ñaha-xi xìi-dé, te cuánguíhu-xi
yíqui cùñú nchaa cùchí-áⁿ, te nchaa-güedi ní
xinu-güedi duha ní quée-güedi ndàa núú dèhvá
yuhu làgúná-áⁿ, te ní ngaunihnu-güedi xítí ndute
te ní ndihí-güedi ní cáhá.

14 Te òré ní xiní cue téé xíto cuchí-áⁿ nàcuáa
ní cuu te ní xinu-güedé, te ní sáháⁿ-güedé ní
cani-güedé cuéndú núú cué ñáyiu ndècu xítí ñuú,
ndihí núú cué ñáyiu ndècu xítí yucu. Te nchaa
ñáyiu ní níhí tnúhu ní xicá-yu cuáháⁿ ndéhë-yu
nàcuáa ní cuu.

15 Te òré ní quexió-yu núú ndécú Jèsús te ní
xiní-yu téé ní xíhí ñaha cué espíritú cúnđihí yucu
ñávăha-áⁿ núcōo-dé núú sàhá Jèsús, te níhnu-ná-dé

dóo-dé te nùcóo-ná-dé dàtná *iiⁿ* ñáyiu váha, te ní yùhú-yu òré ní xiní ñáhă-yu xii-dé.

¹⁶ Te nchaa ñáyiu ní xiní nàcuáa ní cuu ní ndúha téé yìhi ñaha cue espíritú cündihí yucu ñáváha-áⁿ ní cùu ní caní-yu cuèndú núú nchàa ñáyiu ní quexío-áⁿ nàcuáa ní cuu ní ndúha téé-áⁿ ndihí nàcuáa ní cuu cuèndá nchaa cùchí-áⁿ.

¹⁷ Te sá dúcáⁿ ni níhí ñáyiu-áⁿ tnúhu nàcuáa ní cuu núú nchaá-yu ní ngüíta-yu càháⁿ ndàhú-yu núú Jèsús sá ná quèe-gá yucu ñuú-yu núhú-gá.

¹⁸ Te ní xica-gá cuáháⁿ-gá núú ndécú bàrcú, te òré ndée-gá bàrcú-áⁿ núhú-gá ní ngüíta téé ní xíhi ñaha cuè espíritú cündihí yucu ñáváha-áⁿ càháⁿ ndàhú-dé núú-gă nüu vá cündee iní-gá quíhíⁿ ndihí ñaha-gă xii-dé.

¹⁹ Dico ñá túú ní sáha-gá tnúhu quíhíⁿ ndihí ñaha-gă xii-dé, te ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Cuanuhú vehe-n, te cani-n cuèndú núú cuè ñáyiu sá Yă Ndiòxí ní cundàhú iní ñáhá-gă xii-n, te ío càhnu cuu nchaa sá văha ní quide-gá sá cùú-xí-n —cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

²⁰ Te téé-áⁿ ní xica-dé cuánuhú-dé, te ní sáháⁿ-dé ndí ùxí ñuú nání Dècapolís, te ní cani-dé cuèndú núú nchàa ñáyiu sá ío càhnu cuu nchaa sá văha ní quide ñaha Jèsús xii-dé, te nchaá-yu ío ní cuñuhu-yu.

*Cuèndá déhe yoco té Jàirú ndihí cuèndá *iiⁿ* ñadihí ní tnández dóo Jèsús*

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Te Jèsús cuández-gá bàrcú, te ní natehndé-gá ndàa ingá xio yuhu làgúná, te ío vài ñáyiu ní tacá núú ní quexío-gá-áⁿ, te xíáⁿ ndécú-gă

22 ní quexìo iiⁿ téé tåxi tnuní veñúhu núú-gă, te téé-áⁿ nání-dé Jàirú, te ní ngüíñí xítí-dé núú-gă.

23 Te ní ngüíta-dé càháⁿ ndàhú-dé núú-gă, te xähaⁿ-dé xii-gá:

—Ío càhú tnähá déhe yoco-í cùhú-xi, te ndècu-ná-xi sá cùú-xi, te véxi-í càháⁿ ndàhú-í núú-n nüu vá cündée iní-n quíhíⁿ-ó vèhe-í tendaha-n-xi cuéndá ndúha-xi, te cundecu-xi — càchí-dé xähaⁿ-dé xii-gá.

24 Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihí téé-áⁿ, te ío väi ñáyiu nchicúⁿ ñáhá xii-gá cuáháⁿ, te dàdehnde ñaha-ná-yu xii-gá ni cùu.

25 Te tnuú nchaa ñáyiu-áⁿ ñútnähá iiⁿ ñaha cùhú, te ñaha-áⁿ sa ní cuu úxúú cuíá sá cùhú-aⁿ ngòyo ñaha níñí xii-aⁿ.

26 Te ío ta ndòho-aⁿ véxi, te ío cuéhé ñätátná ní cuu ta quide tátna ñaha xii-aⁿ, te sa ní ndihí nchaa sá ndécú ndihí-aⁿ ní nadico-aⁿ cuéndá ní níhí-aⁿ díhúⁿ ní queheⁿ nchaa ñáyiu ní quide tátna ñaha xii-aⁿ dico ni iiⁿ-yu ñá túú ní ndàcú-yu ndúha-aⁿ, chi da uuⁿ-gá tá cùu cahú-aⁿ cuáháⁿ.

27 Te òré ní níhí-aⁿ tnúhu cuéndá Jèsús, te ní xica-aⁿ cuáháⁿ-aⁿ núú ndécú-gă. Te òré ní quexìo-aⁿ núú ndécú-gă te ní sáháⁿ ndehe yatni-aⁿ ndàa sátá-gă ní tnández-aⁿ dóo-gă.

28 Te ducaⁿ ní quide-aⁿ chi ní sani iní-aⁿ sá nüu ndacu-aⁿ tnández-aⁿ cuédcó luha yuhu dőó Jèsús te ndúha-aⁿ ní sani iní-aⁿ.

29 Te òré ducaⁿ ní quide-aⁿ te ñá túú-gă ní ngòyo ñaha-gá níñí xii-aⁿ, te òré-áⁿ ní cutnùní iní-aⁿ sá ní ndúha-aⁿ cuéhé tnähá-aⁿ.

30 Te Jèsús ní cutnùní iní-gá sá ^{iiⁿ} ñáyiu ní ndúha sá cuèndá-gá, núu ní nchócótó-gă ndàa sátá-gă te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú nchàa ñáyiu nchicúⁿ ñáhá xìi-gá, te xăhaⁿ-gă xií-yu:

—¿Ndědacàa-ndo ní tnández —ñáhá xìi-í? —cachí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

31 Te cue téé xìca cuu ndihí-gá ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, ndèhe-n sá váí ñáyiu nchicúⁿ ñáhá xìi-n, te texio texio dàdehnde ñahá-yu xii-n te xícáⁿ tnúhú-gă-n yòo ní tnández —ñáhá xìi-n —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

32 Te Jèsús ní xíndéhé văha-gá xio xio dìñi-gá nüu ndědacàa ñáyiu ní tnández —ñáhá xìi-gá.

33 Te sá dúcáⁿ ní cutnùní iní ñadiñí-áⁿ nàcuáa ní cuu, núu yùhú yùhú-aⁿ ní sáháⁿ-aⁿ ní ngüíñí xítí-áⁿ nüu Jèsús, te ní xáhaⁿ ndäá-aⁿ xii-gá nàcuáa ndùu cuendá-aⁿ.

34 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-aⁿ:

—Yòhó ñaha cùhú ní cùu, ní sändáá iní ñáhá-n xìi-í, núu ní ndúha-n, te vitna cuanùhú te vá ndihú-gá iní-n, chi vá dúcáⁿ-gă ndoho-n —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-aⁿ.

35 Te càháⁿ dúcáⁿ-ní Jèsús ní sáá cue téé xìnu cuechi vehe té Jàirú téé taxi tnuní veñúhu-áⁿ, te xăhaⁿ-güedě xii-dé:

—Sa ní xihí déhe-n, vá chichìuⁿ-gá-n Mèstrú —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

36 Dico Jèsús ñá túú ní quide cuendá-gá nàcuáa ndùu tnúhu ní cáháⁿ cue téé-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii téé taxi tnuní veñúhu-áⁿ:

—Ñá túú nă cani iní-n, quindáá iní ñahá-ní-n xìi-í —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

³⁷ Te Jèsús vá yoo-gá ní cuìní-gá canchicúⁿ ñahá xìi-gá quíhíⁿ, chi té Pélú-ni, ndihí té Jàacobó-ni, ndihí ñaní-ni-dé té Juàá cuáháⁿ ndihí ñaha-gă xii-güedé.

³⁸ Te òré ní quexiò-gá ndihí-güedé vehe téé taxi tnuní veñúhu-áⁿ, te ní xiní-gá sá io vâi ñáyiu xíndecu, te súúní dûsaⁿ quidé-yu te níhi xícáháⁿ-yu te xíndahí-yu.

³⁹ Te òré cuánguihu-gá xítí vehe, te ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—¿Ná cuéndá ndéé dúcáⁿ io dusaⁿ quide-ndo, te ndáhyú-ndó? Te xíchí-a ñá túú ní xihí-xi chi díco xídí-xi —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

⁴⁰ Te ní sácú ndeeé ñahá-yu xii-gá sá dúcáⁿ ní caháⁿ-gá, chi sá cúú-xí mée-yu chi ní xihí ndisa xíchí-áⁿ. Te òré-áⁿ ní queñuhu-gá nchaá-yu quehé, te cuánguihu-gá núú cándodo yi qui cuñú xíchí ní xihí-áⁿ. Te ndèca-gá tátá xichí ní xihí-áⁿ ndihí náná-xi cuánguihu, te tnähá cue téé úní ndihí-gá-áⁿ cuänguihu ndihí-gá.

⁴¹ Te ní tnii-gá ndaha xichí ní xihí-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă:

—Tálita, cùmí —cáchí-gá xăhaⁿ-gă.

Te tnúhu-áⁿ quéé-xí: Yòhó xichí cuéchí yúhú cáchí-í sá ndacóo-n, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

⁴² Te òré-ni-áⁿ ní ndoto xichí cuéchí-áⁿ ní ndacóo-xi ní nacaca cuu-xi, te ndècu-xi úxúú cuía-xi. Te io ní cuñúhu nchaa ñáyiu sá dúcáⁿ ní dándótó ñàha Jesús xii-xi.

⁴³ Te Jèsús ní caháⁿ víhí-gă dóho tátá-xi ndihí náná-xi sá vă yoo iiⁿ cùñahá-yu sá ní dándótó

ñàha-gá xii-xi. Te sátá dúcáⁿ te ní xáhaⁿ-gă xií-yu
sá cuăñàhá-yu xii-xi sá caxí-xí.

6

*Jèsús ndécú-gă ñuú Nazaré́t
(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)*

¹ Te Jésusní ndee-gá ñuu núu ní dándótó-gá xíchí
ní xihí-áⁿ, te cuánuhú-gá núu cíu ñuu-gá, te tnàhá
cue téé xica cuu ndíhi-gá cuánuhú ndíhi-gá.

² Te ndècu Jesúš ñuú-gá ní tnahá nduu ndètatú ñáyiu. Te nduu-áⁿ cuānguihu-gá xítí veñúhu dàcuaha ñaha-gá xií-yu. Te vái ñáyiu ndèdóho nchaa tnúhu caháⁿ-gá, te xícuñúhu víhi-yu, te xítñahá-yu:

—¿Ndéé ní sáháⁿ dácuáhá tée-a núu ndéé duha
váha càháⁿ-dé, násá ní quide-dé nüu ndéé duha ío
váha cùtnuní iní-dé, te ndàcu-dé quídé-dé nchaa sá
vá yöö tnàhí ndàcu cada-i?

³ Te dícó carpintèrú cútú-dé, dícó déhe tá
Màriá cútú-dé, te ñaní-dé cútú té Jàacobó, ndíhi té
Chéé, ndíhi té Jùdás, ndíhi té Xímú, te diú-ni cue
cúha-dé cútú ñayiu ndècu ndíhi-o ñuú-a –càchí-yu
xítñàhá-yu.

Te ñá túú ní cuìní-gá-yu cáháⁿ ndihí váha
ñàhá-yu xii-gá.

⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Te nūu *hi*ⁿ téé càháⁿ tnúhu Yá Ndióxi ná
nàsáá-dé ñuu-dé dacuàha-dé ñáyiu tnúhu-gá, te
nchaa ñáyiu ñuu-dé-áⁿ, ndíhi nchaa ñáyiu ndècu
ndíhi-dé vehe-dé, ndíhi nchaa ñáyiu cùu ndíhi
mee-dé ñá túú nèhé-yu sá yíñùhu nūú-dé, dico cue
ñáyiu nchaa dava-gá ñuu chi nèhé-yu sá yíñùhu
nūú-dé —cachí-gá xáhaⁿ-gá xií-yu.

5 Te ñá túú ní quide tátña Jèsús vài ñáyiu cuèndá sá ñà túú ní sàndáá iní ñáhă-yu xii-gá, dico ní quide tátña-gá iiⁿ úú ñáyiu cùhú ní sàndáá iní ñáhá xii-gá. Te ní tendaha ñàha-ni-gá xií-yu te ní ndúha-yu.

6 Te ío ní cuñúhu-gá sá dúcáⁿ ñà túú ní cuìní-yu quindáá iní ñáhă-yu xii-gá. Te sátá dúcáⁿ te ní xica-gá cuáháⁿ-gá nchaa dava-gá ñuú lăhli càa yatni xíáⁿ cuèndá dacuàha-gá ñáyiu tnúhu-gá.

Jèsús táúchìuⁿ-gá quíhíⁿ cue téé xìca cuu ndihí-gá cáháⁿ-güedé tnúhu Yá Ndióxí núú ñáyiu

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

7 Te Jèsús ní cana-gá ndí ùxúú cue téé xìca cuu ndihí-gá, te ní sáñaha-gă xii-güedé tnúhu ndee iní cundecu ndihí-güedé cuèndá queñuhu-güedé nchaa espíritu cúnđihí yucu ñávăha yíhí ñaha xii ñáyiu. Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé sá ndí ndúú ndí ndúú-güedé quíhíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu Yá Ndióxí núú ñáyiu.

8-9 Te cùmání-gă caca-güedé quíhíⁿ-güedé, te ni xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Vá cánèhe-ndo ñunu cuhuⁿ ndachiuⁿ-ndo, te ni vă cánèhe-ndo sá caxí-ndó, te ni vă cánèhe-ndo díhúⁿ, chi iiⁿ caa-ni tàtnu canehe-ndo, te chàú yíhí-ní-ndó-ăⁿ xíăⁿ-ni quíhi-ndo, te vá cánèhe-gá-ndo ìngá ichi dóó-ndó chi díu-ni dóó níhnú-ndó-ăⁿ xíăⁿ tnàhí-ni cuihnu-ndo te ñá túú tnàhí-gá ná canehe-ndo —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

10 Te xăhaⁿ tùcu-gá:

—Te òré ná sàá-ndó ñin ñuuú, te ió ñáyiu cáháⁿ ñáhă-yu xii-ndo vèhé-yu, te xiáⁿ-ni cundecu-ndo ndéé ná sàá nduu ndée-ndo ñuuú-áⁿ.

¹¹ Te nuu ió dava ñuuú ñá túú cuìní-yu cáháⁿ ndihí ñaha văha-yu xii-ndo, te ni ñà túú cuìní-yu cundedóho-yu tnúhu càháⁿ-ndó, te ndee-ni-ndo ñuuú-áⁿ te naquidi-ndo tìcáchúhmá ní tníi sáhá-ndó cuéndá ná cùtnuní iní-yu sá ñà túú quide váha-yu. Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá ná sàá nduu càda ndáá Yá Ndiòxí cuéchi nchaa ñáyiu, te cue ñáyiu ducaⁿ na càda ñaha xii-ndo-áⁿ ño-gá ndohó-yu dàvá-áⁿ dàcúúxí dàtná ndoho cue ñáyiu ñuuú Sòdomá ndihí cue ñáyiu ñuuú Gòmorrá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

¹² Te cue téé-áⁿ ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé te ní ngüíta-güedé dácuàha-güedé cue ñáyiu tnúhu Yá Ndiòxí, te xăhaⁿ-güedé xií-yu:

—Chí dándìxi túu iní sá ñà túú quide váha-ndo ndècu-ndo, te daña-ndo nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo. —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xií-yu.

¹³ Te vài espíritú cùndihí yucu ñávăha yìhi ñaha xii ñáyiu ta quèñuhu-güedé yìqui cùñú-yu cuáháⁿ, te vài tucu ñáyiu cùhú tá quide tátna-güedé cuáháⁿ chíhí ñàha-güedé acítì xií-yu te ndúha-yu.

Nàcuáa ní cuu ní xíhí té Juàá té dàcuandute ñaha xii ñáyiu

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Te nchaa xichi ní níhí ñáyiu tnúhu nchaa nàcuáa quide Jesús, te tnàhá té Hèrodés téé yìndaha ñaha xii ñáyiu ní níhí-dě tnúhu nchaa nàcuáa quide-gá, te ní cachí-dé:

—Té Juàá téé ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiu ní ndoto núu dàcáⁿ ndácú-dé quídé-dé nchaa sá vă yōo tnàhí ndàcu cada —duha ní cachí-dé.

15 Te dava ñáyiu càchí-yu sá tě Èliás téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndéé sanaha ní nasáá-dé.

Te davá-yu càchí-yu sá cíú-gă dàtná iiⁿ téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndéé sanaha.

16 Te té Hèrodés ní níhí-dé tnúhu nchaa nàcuáa càháⁿ-yu, te ní cachí-dé:

—Díu té Juàá téé ní táúchíùn-í ní xehndé-güedé díquí-xi ní ndoto —cächí-dé.

17-18 Te duha ní cuu cútñähá ní sahni té Hèrodés té Juàá, chi dàvá-áⁿ ní naqueheⁿ té Hèrodés-áⁿ iiⁿ ñaha nàni Herodiás ndécá-dé, te ñaha-áⁿ sà ní cándeca ñaha ñaní-dé té Lìpé. Te té Juàá ní xáhaⁿ-dé xii té Hèrodés sá ñà túú ní quide váha-dé sá dúcáⁿ ní naqueheⁿ-dé ñaha ní cándeca ñaní-dé, núu sá cuèndá ñaha-áⁿ ní táúchíùn té Hèrodés ní tnii-güedé té Juàá ní chihi ñaha-güedé vecaá, te ní dácvítú ñaha-güedé xii-dé, te ducaⁿ ní quide-dé cuèndá sá ndécá ñaha-dé xii-aⁿ.

19 Te ñaha nàni Herodiás ndécá té Hèrodés-áⁿ io ní cuu úhú iní-aⁿ té Juàá, te ní cuiní-aⁿ cahni-aⁿ-dé, dico ñá túú ní níhí-aⁿ nàcuáa cada-aⁿ.

20 Te mee té Hèrodés chi ní cutñùní ndáá iní-dé sá té Juàá cíú-dé iiⁿ téé quide mee-ni sá văha, te quide ndáá-dé núu Yă Ndiòxí, te ní xóo yùhú ñáhá-dé nüu xíăⁿ ñá túú ní dàña-dé ná cada ñaha ñàha ndeca-dé-áⁿ xii té Juàá. Te té Hèrodés-áⁿ io ní cudíí iní-dé ní xíndedóho-dé nchaa tnúhu ní xáhaⁿ té Juàá xii-dé, dico ñá túú ní sàni iní-dé duuⁿ duuⁿ tnii-dé tnúhu-áⁿ.

21 Te iiⁿ nduu ní xóo vico vehe té Hèrodés ní quide cahnu-dé nduu ní cacu-dé. Te nduu-ăⁿ ní

níhí ñaha nàni Herodiás-áⁿ nàcuáa cada-aⁿ cuèndá cuú té Juàá. Te nduu-ăⁿ ní caháⁿ té Hèrodés nchaa cue tée cùchiuⁿ, ndihí nchaa cue tée taxi tnuní náhá xìi cue sandadú, ndihí nchaa cue tée cuica ndècú distritú Galileá cuèndá cudini ndihí ñaha-dé xii-güedé nduu-ăⁿ.

22 Te ndècu iiⁿ déhe yoco ñàha nani Herodiás-áⁿ, te xíchí-ăⁿ ní quíhu-xi vehe núu cùú vico-áⁿ ní xita saha-xi mèi oré yihí té Hèrodés mèsá ndihí nchaa cue tée ní caháⁿ-dé, te ío ní cudíi iní-dé ndihí nchaa cue tée-áⁿ nàcuáa ní xita xíchí-ăⁿ. Te té Hèrodés ní xáhaⁿ-dé xii-xi:

—Cácáⁿ núu-í núu ná cuiní-n te taxi-í —cachí-dé xáhaⁿ-dé xii-xi.

23 Te ní cacunehe-dé ndéé Yă Ndióxí nàcuáa cutnúní iní xíchí-ăⁿ sá ndàá cuáñaha-dé núu ná cùú sá ná cacráⁿ-xi núu-dé cuéi ndéé cuádava nchaa sá ndécú ndihí-dé, te núu na cacráⁿ-xi.

24 Te sá dúcáⁿ ní xáhaⁿ-dé xii-xi núu ní quee-xi quehé ní xáhaⁿ-xi xii náná-xi:

—Nää, ¿ná cùú sá cacráⁿ-í núu té Hèrodés? — cachí-xi xáhaⁿ-xi xii-aⁿ.

Te náná-xi-áⁿ ní xáhaⁿ-aⁿ xii-xi:

—Cuàháⁿ cacráⁿ-n díqui té Juàá téee dàcuandute ñaha xii ñáyiu —cachí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ.

25 Te ndihí-ni cuándihu xíchí-ăⁿ xití vehe núu yihí té Hèrodés-áⁿ, te xáhaⁿ-xi xii-dé:

—Cuiní-í sá mèi nduu vitna quehndé-n díqui té Juàá téee dàcuandute ñaha xii ñáyiu te taxi-n, dico na cùhuⁿ iiⁿ xití cóhó taxi-n —cachí-xi xáhaⁿ-xi xii-dé.

26 Te té Hèrodés ní ngüíta-dé ndihí víhí iní-dé sá dúcáⁿ ní xáhaⁿ-xi xii-dé, dico ñá túú ní cùyii-dé cuáñaha-dé xii-xi sá vă cùú cuáñaha-dé sá xicáⁿ-xi, chi cuèndá sá núu nchaa ñáyiu ní xáhaⁿ-dé sá

cúú cuăñaha-dĕ nŭu ná cúú să ná càcăⁿ-xi, te ní cacunehe-dé ndéé Yă Ndiõxí nàcuáa cutnùní iní-xi sá ndàá cuáñaha-dĕ sá ná càcăⁿ-xi nûú-dĕ.

²⁷ Te té Hèrodés-áⁿ ndihí-ni ní xáhaⁿ-dĕ xii iiⁿ sandàdú sá quihiⁿ-dĕ quehndé-dé díqui tě Juàá.

²⁸ Te sandàdú-áⁿ ní xica-dé cuáháⁿ-dé vecaá nûú yíhí tě Juàá-áⁿ, te ní quexio-dé te ní xehndé-ni-dé díqui tě Juàá, te ní chihi-dé iiⁿ xítí cóhó te nèhe-dé cuánuhú ní saha-dé xíchí xícáⁿ-áⁿ, te xíchí-ăⁿ ní nacuáha-xi năna-xi.

²⁹ Te òré ní níhí nchaa cue téé ní xica cuu ndihí ndíi Juàá-áⁿ tnúhu sá dúcáⁿ ní sahni ñaha-güedé xii ndíi, te ní sáháⁿ-güedé ní ndocani-güedé yíqui cùñú ndíi te ní chindúxi-güedé.

Jèsús dácàxi-gá úhúⁿ mĭl cue téé te diiⁿ ñáyiu díhí ndihí landú

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Te nchaa cue téé ní táúchíúⁿ Jèsús cuáháⁿ cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí nûú ñáyiu ní ndexio-güedé nûú-gă te ní ngüíta-güedé nácàni tnúhu-güedé nchaa nàcuáa ní quide-güedé ndihí nchaa nàcuáa ní dánèhé ñáhá-güedé xií-ju.

³¹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí nèhé ná quihiⁿ-ó iiⁿ xichi nûú ñà túú ñáyiu ndetatú-ó —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ducaⁿ ní xáhaⁿ-gă xii-güedé, chi ío cuéhé ñáyiu cuáháⁿ véxi-yu cùú-yu nûú ndécú-gă. Te ni ñă níhí-gá násá cada-gá caxi-gá ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá.

³² Te Jèsús cuánguee-gá bàrcú ndihí mee-ni cué téé ní táúchíúⁿ-gă cáháⁿ tnúhu-gá, te cuáháⁿ-gá ndihí-güedé iiⁿ xichi nûú ñà túú ñáyiu ndècu.

33 Dico vāi ñáyiu ní cutnùní iní-yu sá díú-gă ñúhú bárcú-áⁿ cuäháⁿ ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te nchaa ñúú cáá yátñi xíáⁿ ní quee ñáyiu xixinú-yu cuäháⁿ núú ní quidé-yu cuéndá quexío Jesúś, te sa ndécú-yu xíáⁿ ní quexío-gá.

34 Te òré ní quene Jésúś xítí bárcú, te ní xiní-gá cuéhé víhí ñáyiu xixúcu núú ní quexío-gá-áⁿ, te ní cundàhú iní ñahá-gă xií-yu chí ndécú-yu dàtná xíndecu cue mbéé cue quiti ñá túú tòli-xi, te ío vāi núú sá ní ngüíta-gá ní dácuáhá ñàha-gá xií-yu.

35 Te sátá tá cuàa cuäháⁿ te ní sáháⁿ cue téé xíca cuu ndihí Jesúś núú-gă, te xähaⁿ-güedé xii-gá:

—Sa ní cuaa te ñá túú ñáyiu ndécu yatni iha.

36 Váha-gá dandàca nchaa ñáyiu-a chi na quíhíⁿ-yu nchaa vehe càa xítí yucu-a, ndihí nchaa ñúú cáá nchàa yatni iha cuaán-yu sá cáxí-yu — càchí-güedé xähaⁿ-güedé xii-gá.

37 Te Jésúś ní xähaⁿ-gă:

—Mee-ndo chí cuäñaha sá ná càxí-yu —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

Te xähaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Te násá cada-ndí, chi xíni ñuhu-xi datná úú ciéndú díhúⁿ denàriú cuéndá cuaan-ndí sá cáxí-yu?

—càchí-güedé xähaⁿ-güedé xii-gá.

38 Te Jésúś ní xähaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí cuäháⁿ cundehe-ndo nüu ná daha pàá ndécú ndihí-ndo te cachí tnúhu-ndo —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní sáháⁿ ndéhé-güedé nüu ná daha pàá ndécú, te ní xähaⁿ-güedé xii-gá:

—Úhúⁿ duha-ná pàá ndihí úú-nă chácá ndécú — càchí-güedé xähaⁿ-güedé xii-gá.

39 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiu sá ná nihí tnáhă-yu cuu titní xichí-yu, te ngóo-yu nchaa núú cùhú cuíi càa xiáⁿ.

40 Te nchaá-yu ní ngóo-yu, te dava xichí-yu ní ngóo iiⁿ cièndú-yu, te dava xichí-yu ní ngóo údico úxí-yu.

41 Te sátá ní ndihí-yu ní ngóo, te ní queheⁿ Jèsús ndí ùhúⁿ pàá ndí úú chácá-ăⁿ, te ní ndacoto-gá andiu te ní ndacáⁿ táchú-gă núú Yă Ndiòxí, te dătnùní ní táchú cuèchi-gá pàá-áⁿ te ní sáñaha-gă xii cue téé xìca cuu ndihí-gá ní dácăhñu-güedé nchaa ñáyiu-áⁿ ní xexí-yu. Te diu-ni ducaⁿ ní quide tucu-gá úú chácá-ăⁿ.

42 Te nchaá-yu ní xexí-yu ní ndahá xítí-yu.

43 Te sátá ní túhú cóhō-yu te ní nadatàcá-güedé nchaa sá ní quendóo, te ní chítú ùxúú tnáhá tídihi mee-ni sá ní quendóo núú ùhúⁿ-ni pàá, ndihí núú úú-ni chácá.

44 Te nchaa ñáyiu ní xexi-áⁿ chi xínu úhúⁿ mǐl mee-ni cuè téé chi diu-ni cue téé-áⁿ ní quíúndehu, te díiⁿ ñáyiu díhí ndihí cue landú.

*Jèsús xícá-gă núú ndute
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)*

45 Te òré-ni-áⁿ ní xáhaⁿ Jèsús xii cue téé xìca cuu ndihí-gá sá quée-güedé bàrcú codonùu-güedé quíhíⁿ-güedé iiⁿ ñuú nání Bètsaidá cáá ndàa ingá xio yuhu làgúná núú ndécú-güedé-áⁿ, te mee-gă quendóo-gá cada ndee ìní tnáhá-gă ndihí cue ñáyiu.

46 Te sátá ní yáha ní quide ndee ìní tnáhá-gă ndihí-yu, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá iiⁿ tindúú cáá yàtni xiáⁿ cuéndá caháⁿ ndihí-gá Yă Ndióxí.

47 Te òré sa ní cundiquiⁿ te bàrcú sá ñúhú cuè téé xìca cuu ndihí-gá sa cuáháⁿ-xi ndéé cuádava xítí làgúná-áⁿ, te mee-gă ndécú-gă iiⁿ núú tindúú.

48 Te túu ndèhe-gá sá súuní ndòho-güedé tá dàcaca-güedé bàrcú-áⁿ cuáháⁿ, chi cuéndá ndàa nacuáa cuáháⁿ-xi-áⁿ duha véxi táchí te natúndaha-xi. Te ingá nduu-ăⁿ tacuíhndá-gá sa ní cuyatni vií-nă Jèsús bàrcú ñúhú-güedé-áⁿ, dico núú ndute tá xìca-gá cuáháⁿ te luha-ná te yáha ñaha-gă xii-güedé ní cùu.

49-50 Te òré ní xiní ñahá cuè téé ñúhu barcú-áⁿ xii-gá te ní yúhú-güedé ní cana saa-güedé, chi ní sani iní-güedé sá iiⁿ almá cúú-gă. Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¡Ñí cunduu-ndo, vá yùhú-ndó, chi yúhú cùù-í!
—cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

51 Te Jèsús cuánguee-gá xítí bàrcú ñúhú-güedé-áⁿ, te sátá cuánguee-gá te òré-ni ní ngüíñí táchí, te ní cuñúhu vìhi-güedé.

52 Te ducaⁿ chi cue téé-áⁿ ñà túú ní cùtnuní iní-güedé násá quide-gá, chi ñà túú ní cùtnuní váha iní-güedé nácuáa ndùu sá ní quide-gá òré ní nadacayá-gá pàá, chi ío nii díquí-güedé.

*Jèsús quídé tătna-gá ñáyiu cùhú ñuú Genesàrét
(Mt. 14:34-36)*

53 Te ní yáha-güedé ndihí-gá ndàa ingá xio yuhu làgúná, te ní sáá-güedé ndihí-gá yucu cue téé

ñuuú Genesàrét. Te yàcáⁿ ní dácútú ndèé-güedé bàrcú-güedé yuhu làgúná.

54 Te òré ní quene Jèsús ndíhi cue téé xìca cuu ndíhi-gá xítí bàrcú, te nchaa ñáyiu xíndecu-áⁿ ní cutnùní iní-yu sá díú-gă.

55 Te ñáyiu-áⁿ ndíhi-ni ní sáháⁿ-yu nchaa núú xíndecu cue ñáyiu cùhú, te cue ñáyiu cùhú-áⁿ ní quée-yu xíto nchido ñahá-yu cuáháⁿ ndí tnahá iiⁿ iiⁿ xichi núú nihí-yu tnúhu quèxio Jesús.

56 Te nchaa ñuuú náhnú ndíhi nchaa ñuuú lìhlí ñúú cuáháⁿ Jèsús, ducaⁿ xíndecá-yu nchaa ñáyiu cùhú cuáháⁿ xítí ñuuú sàcáⁿ ñáhá-yu núú-gă cuéndá cada tátna ñaha-gă xií-yu. Te díu-ni ducaⁿ xíquidé-yu nchaa dava-gá xichi núú cuáháⁿ-gá núú xíndecu cue ñáyiu, te càháⁿ ndàhú-yu núú-gă sá ná dáñá-gă tnándeé cue ñáyiu cùhú-áⁿ cuéndicó luha yuhu dőó-gă cuéndá ndúha-yu. Te nchaa ñáyiu cùhú ní tnándeé yuhu dőó-gă ní ndúha-yu.

7

Cuéndá nchaa sá quídé-xí ngündecu cuéchi ñáyiu (Mt. 15:1-20)

1 Te ñuuú Jerusàlén ní quee cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés, te ní quexío-güedé núú ndécú Jèsús, te tnàhá cue téé cùu fariséú ní quexío ndíhi-güedé.

2 Te cue téé-áⁿ ní xiní-güedé sá dàva cue téé xìca cuu ndíhi Jesús ñá túú ndàha-güedé dàtná ndáhá mèe cue téé cùu fariséú-áⁿ òré caxi-güedé. Te xíáⁿ nüu cue téé ní quexío-áⁿ ní cáháⁿ cuéhé-güedé cuéndá cue téé xìca cuu ndíhi-gá.

3 Te ducaⁿ chi nchaa cue téé cùu fariséú-áⁿ ndihí nchaa ñáyiu isràél nchícúⁿ nihnu-^{yu} quídé-^{yu} dàtná ní xóo cada nchaa cue ñaní tnáhă-^{yu} ní xíndecu ndéé sanaha, chi nchaa ñáyiu-áⁿ và cáxí-^{yu} te núu vá ndáhă-^{yu} dàtná ní xóo ndaha nchàa cue ñaní tnáhă-^{yu} ní xíndecu ndéé sanaha-ăⁿ.

4 Te ñáyiu-áⁿ ndihí tnahá òré cuáháⁿ-^{yu} núu yáhu te násáá-^{yu}, te ndáhá-^{yu} nàcuáa sàni iní-^{yu} ndùvétú iní Yá Ndiòxí, te núu vá dúcáⁿ càdá-^{yu} te vá cáxí-^{yu}. Te tnahá náquèté-^{yu} vású sá sácúhuⁿ sá xíhí-^{yu}, ndihí lítu, ndihí cóhó càá, ndihí càmá. Te nchaa xéhé náquèté-^{yu} nàcuáa sàni iní-^{yu} ndùvétú iní Yá Ndiòxí. Te ío-gá titní sá ní xóo cada nchaa ñáyiu ní xíndecu ndéé sanaha-ăⁿ nchícúⁿ nihnu-^{yu} quídé-^{yu}.

5 Te cue téé cùu fariséú-áⁿ, ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés-áⁿ ní xáhaⁿ-güedé xii Jèsús:

—¿Ná cuéndá cue téé xíca cuu ndihí-n ñá túú nàquete-güedé ndaha-güedé òré caxi-güedé dàtná ní cachí nchaa cue téé ní xíndecu ndéé sanaha-i? —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

6 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó cúú-ndó cué téé ío dàndahú méé-xí chi càchí-ndó sá ío quide ndáá-ndó te ñá ndàá sá quídé ndäá-ndó. Te ní quee ndáá-xi nàcuáa ní chídó tnùní ndíi Chàiá téé ní xóo càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndéé sanaha núu tutú-gá núu càháⁿ-xi nàcuáa ní càháⁿ-gá cuéndá-ndó, te duha ní cachí-gá:

Ñáyiu-a càchí-^{yu} sá ío càhnu cuu-í, dico dìcó-ni yuhu càháⁿ-^{yu},
chi ñá túú ñùhu iní ñáhă-^{yu} xii-í.

7 Te àúⁿ nă cuu chìñuhu ñahá-yu xii-í, chi ñá túú vědana ndèé nándíhi-xi,

chi cue ñáyi-a dàcuahá-yu cue tnàha ñáyiú-yu nàcuáa cundecú-yu, dico mee-ni tnúhu sá ní cahu iní cue ñáyi ñuyíú-a càháⁿ-yu.

Duha ní chídó tnùní ndíi Chàiá núú tutú Yă Ndiòxí nàcuáa ní caháⁿ-gá cuèndá-ndó.

8 Te nchòhó ní dáñá-ndó nàcuáa ní cachí Yă Ndiòxí cada-ndo, te nchicúⁿ nihnu-ndo quide-ndo nacuáa ní cahu iní cue ñáyi ñuyíú-a, chi nàquete-ni-ndo lítu, te nàquete-ni-ndo vasú sácuhuⁿ sá xíhí-ndó nàtava-ndo nacuáa ní xoo cada ñáyi-aⁿ ní xoo naqueté-yu nchaa xián, te nándí-gá nchaa núú sá quidé-ndó —cachí Jèsús xáhaⁿ-gá xii-güedé.

9 Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Te nchòhó, ñá túú cuiní-ndó càda-ndo nacuáa cuiní Yă Ndiòxí, chi mee-ni nàcuáa ní cachí cue téé ní xíndecu ndéé sanaha nchicúⁿ nihnu-ndo quide-ndo.

10 Te ndíi Moísés ní cachí ndíi sá ncháá ñáyi canehé-yu sá yíñuhu núú tătă-yu ndíhi núú nănă-yu. Te nchaa ñáyi na càháⁿ úhú cuèndá tătă-yu àdi cuendá nănă-yu te cahni ñaha-güedé xií-yu ní cachí ndíi.

11 Te nchòhó càchí-ndó sá nău iiⁿ téé na cùñaha-dé xii tătă-dé ndíhi nănă-dé sá sá ní sani iní-dé cuáñaha-dé xií-yu cùu-xi Corbán, te ñá túú-gá xíní ñuhu-xi sá cuăñaha-dé xií-yu, te tnúhu Còrbán-áⁿ quéé-xí: Sá cùu cuèndá Yă Ndiòxí.

12 Te sá dúcáⁿ ná càháⁿ iiⁿ téé-áⁿ te nchòhó chíndéè tnúhu-ndo-dé cuèndá sá vă chíndéè-gá-dé tătă-dé ndíhi nănă-dé.

13 Te ducaⁿ quìde-ndo chi ní dáquéé tǐhú-ndó nàcuáa ní cachí Yǎ Ndiōxí cada-ndo, te mee-ni nàcuáa ta quìde cue téé ñuyíú-a véxi nchicúⁿ ni-hnu-ndo quìde-ndo, te díu-ni ducaⁿ ta sànu ichi tnaha-ndo véxi, te nándi-gá nchaa sá cáhú ìní-ndó quìde-ndo –cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

14 Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá xii cue ñáyiу xíndecu-áⁿ:

—Chí táquìxi ndehe iha, te cundedóho váha-ndo tnúhu na càháⁿ-í-a te ío váha cuáha-ndo cuèndá.

15 Nchaa sá xéxi-ndó chi ñá túú nă quídé-xí ìní-ndó, dico nchaa sá cuéhé sá dúhá sàni iní-ndó quìde-ndo, nchaa xíáⁿ quídé-xí ndècu cuéchi-ndo.

16 Te nchaa nchòhó ñáyiу ndèdóho nchaa tnúhu càháⁿ-í-a ío váha chí cuáha cuèndá –cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

17 Te Jèsús ní dándöo-gá nchaa ñáyiу núú xíxúcu-yu-áⁿ te cuándihu-gá xítí vehe. Te cue téé xíca cuu ndíhi-gá ní xícáⁿ tnúhú-güedé núú-gă nüú násá quèe-xi cuendú ní cani-gá núú ñáyiу-áⁿ.

18 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te náa tnàhá nchòhó ñá túú ní tècú tnùní-ndó cuèndú ní cani-í núú ñáyiу-áⁿ? Nchaa sá xéxi-yu cuánguee xítí-yu ñá túú quìde-xi iní-yu nàcuáa ngúndecu cuéchi-yu.

19 Chi ñá díú ìní-yu cuánguee-xi chi cuánguee ndáá-xi xítí-yu, te nàyáha ñaha-xi xií-yu –cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te sá dúcáⁿ ní cáháⁿ-gá te ní dátüu-gá sá cúú càxi-o nchaa núú sá cúú càxi-o.

20 Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Nchaa sá cuèhé sá dúhá quìde ñáyiu xiǎn cárí nìhnu-xi iní-yu, te nchaa xiǎn quídé-xí ndècu cuéchi-yu.

21 Te iní-yu-áⁿ cárí nìhnu nchaa sá cuèhé sá dúhá, chi sàni cuehé sání dùha iní-yu. Te cue téé càháⁿ ndihí-güedé ñadihí te ñá díú ñàdihí-güedé cùy-ju, te díu-ni ducaⁿ quìde cue ñáyiu dìhí càháⁿ ndihí-yu téé te ñá díú yì-ju cùu-güedé. Te sàhní-yu cue tnàha ñáyiú-yu, te mee-ni lìchi díí iní cùdíí iní-yu cundecú-yu.

22 Te dùhu ndachiuⁿ tnahá-yu, te xìhó-yu cundecu ndihí-yu sá ndécú ndihí tnaha ñáyiú-yu, te ío quìde úhú iní-yu sá cùu-xí tnaha ñáyiú-yu, te ío dàndahú tnáhă-yu, te mee-ni nchàa sá cuèhé sá dúhá cùdíí iní-yu quìde-yu, te ío cuédú ín-ju, te ío yìti yùhú-yu, te ío quìde cahnú-yu mèé-yu, te quìde-yu nándi-gá sá ñà túú tàu-yu cadá-yu.

23 Te nchaa sá cuèhé sá dúhá-áⁿ cárí nìhnu-xi iní-yu, te nchaa xiǎn quídé-xí ndècu cuéchi-yu, te ñá túú cùu-xi sá văha sá cùu-xí iní-yu.

*Híñ ñadihí véxi ñuu xícá ní sándáá iní-aⁿ Jèsús
(Mt. 15:21-28)*

24 Te ní xica Jèsús cuáháⁿ-gá ndéé yucu cue téé ñuu Tírú, ndihí yucu cue téé ñuu Sidón. Te òré ní quexio-gá xiáⁿ te cuánguihu-gá iiⁿ vehe te xiáⁿ cundecu-gá, te cuìní-gá sá vă quìní ñáyiu sá xiáⁿ ndécú-gă ní cùu, dico dai ní níhí-yu tnúhu.

25 Te iiⁿ ñadihí ndécú iiⁿ déhe yoco-aⁿ, te yìhi ñaha espíritu cúnndihí yucu ñáváha xii-xi, te ñaha-áⁿ yo ndihí ní níhí-aⁿ tnúhu sá ní quexio Jesús xiáⁿ nüu ní saháⁿ-aⁿ nüu ndécú-gă, te ní ngüíñí xítí-áⁿ nüu-gă.

26 Te ní ngüíta-aⁿ càháⁿ ndàhú-aⁿ núú-gă, te xăhaⁿ-aⁿ să nŭu vá cúnđeē iní-gá queñuhu-gá espíritú cúnđihí yucu ñávăha yihí ñaha xii déhe-aⁿ. Dico ñá díú ñaha israél cúú-áⁿ chi ñaha ñuu Sirofèniciá cúú-áⁿ te tnúhu griégú cúú tnúhu-aⁿ.

27 Te xíăⁿ nŭu ní xáhaⁿ Jèsús xii-aⁿ:

—Daña na càxi tnaa nchaa landú chítú xítí-güexi, te dătnùní caxi cue iná, chi ñá túú ndùu váha-xi queheⁿ-o să xéxí ländú te cuáha-o ìná —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii-aⁿ.

28 Te ní xáhaⁿ-aⁿ xìi-gá:

—Mestrú, ndáá-ni càháⁿ-n, dico iná chi nàdatacá-güedí sá ngóyó yùhu cóhó ländú —cächí-aⁿ xăhaⁿ-aⁿ xìi-gá.

29 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-aⁿ:

—Ío váha ní cáháⁿ-n, te cuanùhú te ñá túú-gă ná cani iní-n, chi sa ní quee espíritú cúnđihí yucu ñávăha yihí ñaha xii déhe-n —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii-aⁿ.

30 Te ñaha-áⁿ ní nasáá-aⁿ vehe-aⁿ te càq déhe-aⁿ núú càmá, dico ñá túú-gă espíritú cúnđihí yucu ñávăha yihí ñaha xii-xi chi sa ní quee ñaha-xi.

Jèsús quídé tătna-gá iiⁿ téé ñá cúú càháⁿ váha te doho-dé

31 Te Jèsús ní ndee-gá yucu cue téé ñuu Tırú te ní yáha-gá yucu cue téé ñuu Sídón, ndihí yucu ndi ùxi ñuu nání Dècapolís, te ní sáá-gá ndéé yuhu làgúná distrítú Galileá.

32 Te xíáⁿ ndécú-gă ní quexío ñáyiú ndéé núú-gă ndécă-yu iiⁿ téé ñá cúú càháⁿ váha-dé te doho-dé. Te càháⁿ ndàhú-yu núú-gă sá ná tèndaha ñaha-gá xii-dé cuèndá ndúha-dé.

33 Te Jèsús ní queñuhu ñaha-gă xii-dé tnuú-yu, te ndèca ñaha-gá cuáháⁿ iiⁿ xio, te ní dáquíhu-gá díquíndahá-gă yaú lóho-dé, te ní dácánùu-gá diiⁿ-gá díquíndahá-gă, te ní tendaha-gă yàa-dé.

34 Te ní ndacoto-gá andiu te ní sánuu iní-gá, te ní cáháⁿ-gá tnúhu mee-gă, te xăhaⁿ-gă:

—¡Efatá! —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te tnúhu-áⁿ quéé-xí: Nacaáⁿ yòhó lóho.

35 Te òré-ni-áⁿ ní nacaáⁿ lóho-dé, te ní nduu váha yàa-dé, te ní cuu cáháⁿ váha-dé.

36 Te Jèsús ní cáháⁿ víhí-gă dóho ñáyiu ndíhi ñaha xii téé ní quide tátna-gá-áⁿ să vă yoo iiⁿ cúnàhá-yu sá ní quide tátna ñaha-gă xii-dé, dico uuⁿ-gá ní quidé-yu ní cáháⁿ-yu núú ñáyiu sá ní quide tátna-gá téé-áⁿ.

37 Te nchaá-yu ío ní cuñúhu-yu, te ní xítñàhá-yu:

—Váha vihi quide-dé, chi nchaa-ni ndàcu-dé quidé-dé, chi quide tátna-ni-dé ñáyiu doho, te quide tátna-ni-dé ñáyiu ñíhí —cächí-yu xítñàhá-yu.

8

Jèsús dácàxi-gá cúmí mǐl ñáyiu (Mt. 15:32-39)

1 Te iiⁿ nduu tucu ío cuéhé ñáyiu ní tacá núú ndécú Jèsús, te ñá túú tnàhí sá cáxí-yu. Te ní cana-gá cue téé xíca cuu ndíhi-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

2 —Yúhú, cùndahú iní-í nchaa ñáyiu-a chi sa ní cuu úní nduu ndècu ndíhi ñahá-yu xii-o iha, te ñá túú tnàhí ná sá cáxí-yu.

3 Te núu na nàtendaha-í-yu núhú tnámă-yu vehé-yu, te cuneé-yu docó ichi, chi davá-yu ío xica ndécu-yu —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

4 Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Te ndéé níhí-ó să cuăñaha-o càxi nchaa ñáyiu-a, te iha ñá túú nă ió chi cùu-xi xítí yucu-i?
—cáchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

5 Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-güedé, te xáhaⁿ-gă:

—Ná daha-gá pàá ndécu ndíhi-ndo-i? —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Ndècu ndíhi-ndí úsá-gá tnähá —cáchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

6 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiu sá ngőo-yu nchaá-yu, te ní ngóo-yu, te ní queheⁿ-gá ndí úsá pàá-áⁿ, te ní ndacáⁿ tähú-gă núú Yă Ndiõxí. Te dätnùní ní tähú cuèchi-gá te ní sáñaha-gă xii cue téé xíca cuu ndíhi-gá ní dácăhñu-güedé nchaa ñáyiu-áⁿ.

7 Te ndècu ndíhi-güedé iiⁿ ūú chácá lihli, te diu-ni ducaⁿ ní quide-gá ní ndacáⁿ tähú-gă núú Yă Ndiõxí. Te dätnùní ní táúchíúⁿ-gă ní dácăhñu ñaha-güedé xií-yu.

8 Te nchaá-yu ní xexí-yu ní ndahá xítí-yu. Te sátá ní tühú cóhö-yu te ní nadatàcá-güedé nchaa sá ní quendóo, te ní chítu ūsá tnähá tídihi mee-ni să ní quendóo-áⁿ.

9 Te núú ncháá ñáyiu ní xexi-áⁿ xínu dätná cùmí mǐl-yu. Te sátá ní yáha ní dácáxí ñàha Jésús xií-yu te ní dándacá ñàha-gá.

10 Te dătnùní cuánguee-gá bàrcú ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá cuáháⁿ-gá ndihí-güedé yucu cue téé ñuú Dalmànutá.

*Cue téé cùu fariséú xăhaⁿ-güedé xii Jèsús cada-gá
íiⁿ sá vă yőo tnähí ndàcu cada
(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)*

11 Te núú ní quexìo Jesús xíáⁿ ní sáá cue téé cùu fariséú, te ní ngüíta-güedé nándi tnúhu xáhaⁿ-güedé xii-gá xító ndeeé ñahá-güedé. Te xăhaⁿ-güedé sá ná cádá-gă iiⁿ sá vă yőo tnähí ndàcu cada cun-dehe-güedé nàcuáa cutnùní iní-güedé nuu ndáá sá Yă Ndiõxí ní tendaha ñahá-gá xii-gá véxi-gá ñuyíú-a.

12 Te ní sánuu iní-gá te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchaa nchòhó ñáyiу ndècu ñuyíú-a cuìní-ndó càda-í iiⁿ sá vă yőo tnähí ndàcu cada nacuáa cutnùní iní-ndó nuu ndáá sá Yă Ndiõxí chíndée ñaha-gá xii-í. Dico na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să vă càdà-í sá cuìní-ndó —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

13 Te ní dândoo-gá ñáyiу xïndecu-áⁿ, te cuández-gá bàrcú ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá te cuáháⁿ-gá ndihí-güedé ndàa īngá xio yuhu làgúná.

*Nàcuáa quide cue téé cùu fariséú
(Mt. 16:5-12)*

14 Te ní cunaa-güedé canehe-güedé sá caxí-güedé quíhiⁿ, te iindlì-ni paá ndécu xítí bàrcú-áⁿ ní naníhi-güedé.

15 Te Jèsús ní caháⁿ-gá dóho-güedé, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Na càchí tnúhu-í xii-ndo să io quihi iní-ndó cùndecu-ndo te vá cádá cuéndá tnähí-ndo lèvadurá

cue téé cùu fariséú, ndihí levadùrá cue téé cùndihí té Hèrodés —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

16 Te ní ngüíta-güedé xítñáha-güedé:

—Cuèndá sá ñà túú ní cånehe-o pàá quixi núu xiăⁿ duha càháⁿ-gá —càchí-güedé xítñáha-güedé.

17 Te Jésús ní cutnùní iní-gá nàcuáa ndùu tnúhu xítñáha-güedé, núu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuèndá da sá ñà túú ní cånehe-ndo pàá quixi càháⁿ-ndó? Te ñá díú cuèndá pàá-áⁿ ní càháⁿ-í, te díco-ni sá méé-ndó ñà túú quide cuendá váha-ndo nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-í, te ni ñă tècú tnùní-ndó chi ío nií díquí-ndó.

18 Te cuéi ndèhe-ndo dico ñá túú cùtnuní iní-ndó nă cùú nchàa sá quídè-í, te cuéi ndèdóho-ndo nchàa tnúhu càháⁿ-í dico ñá cùtnùní iní-ndó năsa ndùu-xi, te ni ñă ndácú iní-ndó nchàa sá tá quide-í véxi.

19 Te chí dándàcu iní cùtnähá ní tähú cuèchi-í úhúⁿ-ni pàá te ní xexi úhúⁿ mǐl mee-ni cué téé chi díu-ni cue téé-áⁿ ní quíúndehu. Te chí càchí tnúhu ná dahaná tidihi ní chítú mee-ni să ní quendóo òré ní nadatàcá-ndó —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Úxúú tnähá tidihi ní chítú mee-ni să ní quendóo —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

Te xăhaⁿ tucu-gá:

20 —Te cùtnähá ní tähú cuèchi tucu-í úsá tnähá pàá ní xexi cùmí mǐl ñáyi, te chí càchí tnúhu ná dahaná tucu tidihi ní chítú mee-ni să ní quendóo —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Úsá tnähá tidihi ní chítú mee-ni să ní quendóo —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

21 Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:
—Vitna, ¿te sa ní tecú tnùní-ndó tnúhu ní caháⁿ-í
ăⁿ ñähá? —cáchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Jèsús quídé tátña-gá iiⁿ téé cuàá ñuu Bètsaidá

22 Te Jèsús ní sáá-gá ndihí cue téé xìca cuu
ndihí-gá ñuu Bètsaidá. Te ñuu-áⁿ ndécú-gá ní
quexío ñáyiú núú-gá tánèhé-yu iiⁿ téé cuàá, te càháⁿ
ndahú-yu núú-gá nüu vá cùndée iní-gá tendaha
ñaha-gá xii-dé cuéndá ndúha núú-dé.

23 Te Jèsús ní tnii-gá ndaha téé cuàá-áⁿ, te ní
queñuhu ñaha-gá tnuú-yu, te ndèca ñaha-gá cuáháⁿ
iiⁿ xio yuhu ñùú. Te yacáⁿ ní dácánùu-gá dii-gá
núú-dé te ní tendaha ñaha-gá xii-dé, te dätnùní ní
xícáⁿ tnúhú-gá núú-dé, te xáhaⁿ-gá:

—¿Cùtnuní núú-n-ăⁿ? —cáchí-gá xáhaⁿ-gá xii-dé.

24 Te téé cuàá-áⁿ ní ndonehe núú-dé, te xáhaⁿ-dé
xii-gá:

—Cùtnuní núù-í ndéhè-í nchaa cue téé-ăⁿ, dico
dà ndáa yutnu cuì ndáa-güedé te xìca-güedé —
cáchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

25 Te Jèsús ní tendaha tùcu-gá núú-dé te ní cuu ní
ndacoto váha-gá-dé, te òré-áⁿ ní ndúha núú-dé. Te
nchaandí tühú sá ndéhè-dé ní cutnùní váha núú-dé
nändi cùu nchaa xiăⁿ.

26 Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Vitna te nühú-n, dico ndáá ichi vehe-n nühú-n
te ñá díú dà xití ñuu quíhíⁿ-n, te vá yoo iiⁿ cùñaha-n
să yühú ní quide tátña-í núú-n ní ndúha —cáchí-gá
xáhaⁿ-gá xii-dé.

*Té Pélú xáhaⁿ-dé xii Jèsús sá díú-gá cùú-gá Crístú
(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)*

²⁷ Te Jèsúsní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihí cue tée xíca cuu ndihí-gá nchaa ñuu líhlí càa ñuu Cèsareá Filipú, te òré ñuhú-gă ndihí-güedé ichi te ní xícáⁿ tnuhú-gă nūú-güedě, te xāhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí càchí tnúhu nása càháⁿ ñáyiу cuéndá-í. ¿Yoo
cùu-í càchí-yu-va? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

28 Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Davá-yu càchí-yu sá cúú-n ndíi Juàá tée ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyi, te davá-yu càchí-yu sá cúú-n tē Èliás, te dava tucú-yu càchí-yu sá cúú-n ⁱⁱn tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndéé sanaha, duha càchí-yu —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

29 Te ní xícáⁿ tnúhú tùcu-gá núú-güedě, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te nchòhó, ¿yoo sàni iní-ndó cùu-í-i? —càchí-gá
xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te té Pèlúní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Yohó cúú-n Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndiõxí
véxi ñuyíú-a —cächí-dé xáha-n-dé xii-gá.

30 Te Jèsús ní cáháⁿ-gá dóho-güedé, te xăhaⁿ-gă:

—Vá yōo iiⁿ cūñaha-ndo yōo cuu-í —càchí-gá
xāhaⁿ-gá xii-güedé.

*Jèsús càháⁿ-gá sá cáhní ñàha-güedé xii-gá
(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)*

³¹ Te Jèsús ní ngüíta-gá xítnühu-gá cue téé xíca
cuu ndihí-gá nàcuáa yáha-gá, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo chi ío ndoho-í, chi daquèe tihú ñahá nchàa cue téé cùu sacuéhé nüú ñayiu isràél, ndíhi cue dútú cúnùu, ndíhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñayiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ní chídó tnùní ndíi Moísés, nchaa cue téé-áⁿ dàquee tihú ñahá-güedé xii-í. Te saá nduu

te cahni ñaha-güedě xii-í, dico nduu úní sá cùú-í te ndoto-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

³² Te ducaⁿ ní cäháⁿ Jèsús núú cuè téé xica cuu ndihí-gá nàcuáa tecú tnùní váha-güedé tnúhu càháⁿ-gá. Te té Pèlú ní cana ñaha-dě xii-gá iiⁿ xio, te ní ngüíta-dé ténàá ñahá-dě xii-gá ní cùu.

³³ Dico Jèsús ndihí-ni ní nchócuíhnu-gá ní ndàcoto-gá núú nchàa-güedé chi ndàa sátá-gá xíndecu-güedé, te ní ngüíta-gá ténàá-gá té Pèlú, te xăhaⁿ-gă xii-dé:

—¡Xocuñí yòhó núù-í-a, chi dàtná càháⁿ yucu ñavyáha càháⁿ-n! Chi ñá túú sàni iní-ő dàtná sání iní Yă Ndióxí, chi iiⁿ-ni sàni iní-ő ndihí dava-gá cue ñáyiu ndècu ñuyíú-a —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

³⁴ Te Jèsús ní cana-gá nchaa cue téé xica cuu ndihí-gá, ndihí nchaa ñáyiu xíndecu-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă:

—Nchaa ñáyiu cuìní chitnahá ñahá xìi-í, te xìni ñuhu-xi vá cädá-gă-yu sá sání iní méé-yu, te ío cada ndee iní-yu cundecu túha-yu ndohó-yu cuèndá-í, te cuëi na ndohó-yu dàtná ndoho-í.

³⁵ Te nchaa ñáyiu cuìní sá ñà túú tnàhí ná yáha cundecu ñuyíú-a cuíta nihnu-yu, dico nchaa ñáyiu ñá túú tnàhí yùhú cuëi nándi sá ná yáha-yu cundecú-yu ñuyíú-a sá cuèndá-í, ndihí sá cuèndá tnúhu-í, te ñáyiu-áⁿ naníhí tàhú-yu.

³⁶ Te cuëi nchaandi túhú sá ío ñuyíú-a na nìhí ñáyiu cundecu ndihí-yu, dico núu diu nchaa xíáⁿ ná càda cuíta nihnu-yu te ñá túú vëdana nàndíhí-xi sá dúcáⁿ ndècu ndihí-yu nchaa xíáⁿ.

³⁷ Te ni iiⁿ sá ío ñuyíú-a vá chíndèe-xi ñáyiu cuèndá naníhí tàhú-yu.

38 Te nchaa ñáyiu na cùcahaⁿ núú-xi cáháⁿ váha cuèndá-í, ndihí cuèndá tnúhu-í núú nchàa ñáyiu dàquee tihú ñáhá xii Yá Ndióxí, ñáyiu xíndecu ichi cuèhé ichi duha, te tnàhá yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-yu nchaá-yu cuacaⁿ núù-í núü-yu òré ná quìxi tucu-í ndihí cue espíritu xínú cuèchi núú Tătă-í Dútú Ndióxí. Te mee-gă cada cutnùní iní nchaa ñáyiu sá yúhú ío càhnu cuu-í.

9

1 "Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ió dava nchòhó ñáyiu xíndecu iha vitna vá cùú-ni-ndo, chi cundecu-ni-ndo ndéé quiní-ndó sàá nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí xii ñáyiu, te dàvá-áⁿ quiní-ndó să ndácú-gă quídé-gă nchaandi túhú sá vähä —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii cue téé xíca cuu ndihí-gá ndihí cue ñáyiu-áⁿ.

Jèsús ní nadama dóo-gă ndihí núú-gă

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

2 Te núú iñú nduu sá dúcáⁿ ní cáhán Jèsús te ní xica-gá cuásaa-gá iiⁿ yucu dùcúⁿ, te ndèca-gá té Pélú, ndihí té Jàacobó, ndihí té Juàá cuásaa, te úní tnàhí-ni cue téé-áⁿ ndécá-gă cuásaa. Te yucu-áⁿ ndécú-gă ní nadama núú-gă,

3 te ní nadama dóo-gă. Te dóo-gă-áⁿ sűúní ní nduu cuìxíⁿ quiyí te tåsaⁿ, te ni iiⁿ ñáyiu ñuyíú-a ñá túú ndàcú-yu naqueté-yu iiⁿ dóo nduu cuìxíⁿ dàtná ní nduu dóo-gă.

4 Te ní xiní-güedé té Moïsés ndihí té Èliás nútñí-güedé ndihí-gá ndátnühu ndihí ñaha-güedé xii-gá.

5 Te té Pélú ní xáhaⁿ-dě xii Jèsús:

—Mèstrú, jváha ní cuu sá ndécú-ó ìha vitna! Te na dàcaa-ndí úní tnàhá vehe tnuvixiⁿ, te iiⁿ cuu cuèndá-n te iiⁿ cuu cuèndá té Moísés te iiⁿ cuu cuèndá té Èliás —càchí-dé xähaⁿ-dě xii-gá.

⁶ Te ducaⁿ ní cäháⁿ-dé chi ío ní yùhú-güedé, te cuèndá-ni ní cuu yáchí-dé ní cäháⁿ-dé, te ni mée-dé ñá túú ní cùtnuní iní-dé násá ndùu tnúhu ní cäháⁿ-dé.

⁷ Te òré-áⁿ ní quexìo iiⁿ vícó nüú ndécú-güedé ndihí Jèsús ní dädåhu ñaha-xi xìi-güedé ndihí-gá, te xití vícó-ăⁿ ní cäháⁿ Yă Ndiòxí ní tecú dóho-güedé, te xähaⁿ-gă xii-güedé:

—Tée-a cùu-dé Déhe-í téé ío cùu iní-í, te cundedóho-ndo nchàa tnúhu càháⁿ-dé —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

⁸ Te òré ní quide cuèndá-güedé, te ñá túú-gă ní xiní-güedé cue téé úú-áⁿ chi mee-nă Jèsús ndécú.

⁹ Te òré cuánuu ndihí ñaha-gă xii-güedé yucu-áⁿ, te ní cäháⁿ-gá dóho-güedé, te xähaⁿ-gă:

—Vá yoo iiⁿ cùñaha-ndo nchàa sá ní xiní-ndó nüú ní sáá-ó-á, te cuu cäháⁿ-ndó dico ndéé ná yáha ndoto yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo sá cùú-í —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

¹⁰ Núu xiăⁿ cue téé-áⁿ ní xúhuⁿ nahi-ni ìní-güedé nchaa sá ní xiní-güedé nüú ní säháⁿ-güedé ndihí Jèsús te ñá túú tnàhí ni cäháⁿ-güedé, dico ní ndúcú tnúhu nüú tnáhá-güedé ná cuèndá ducaⁿ ní cäháⁿ-gá sá ndèé ná yáha ndoto-gá sá cùú-gá te dätnùní cäháⁿ-güedé nàcuáa ndùu nchaa sá ní xiní-güedé.

¹¹ Te ní xícáⁿ tnúhú-güedé nüú Jèsús, te xähaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Cuìní-ndí cachí tnúhu-n nă cuèndá càchí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés sá díhna-gá té Èliás ndixi-dé te dàtnùní quixi Yaá tendaha Yă Ndiökí quixi ñuyíú-a? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

12 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Ndáá sá códó nùu iiⁿ téé quixi-dé te cada-dé dàtná ní quide té Èliás, te téé-áⁿ cada ndáá-dé nchaa nàcuáa cùu. Dico núú tutú Yă Ndiökí càháⁿ-xi cuèndá yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndo nchaa-ndo sá io ndoho-í, te daquèe tihú ñáhá ñáyiu xii-í.

13 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo vitna sá sà ní quixi iiⁿ téé ní quide dàtná ní xóo cada té Èliás, te cue ñáyiu ñá túú ní cänehé-yu sá yíñihu núú-dé, te ní quide ñáhá-yu xii-dé nchaa nàcuáa ní quixi iní méé-yu. Te núú tutú Yă Ndiökí sa ndéé tnuní nchaa nàcuáa yáha-dé, te nchaa xíáⁿ sa ní quide ñaha ñáyiu xii-dé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús quídé tătna-gá iiⁿ téé cuechi yìhi ñaha espíritú cündìhi yucu ñáváha

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

14 Te Jèsús ní ndexio-gá ndihí cue téé úní-áⁿ núú xíndecu dava-gá cue téé xíca cuu ndihí-gá, te vài vihi ñáyiu ndécu núú ndécú-güedé-áⁿ, te tnáhá cue téé dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés xíndecu, te cue téé-áⁿ năndí tnúhu xáhaⁿ-güedé xii cue téé xíca cuu ndihí Jesús.

15 Te òré ní xiní-yu ní ndexio-gá, te nchaá-yu ío ní cuñúhu-yu, te xínú-yu ní sáháⁿ ní cáháⁿ ndihí ñáhá-yu xii-gá.

16 Te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú cuè téé xìca cuu ndihí-gá nüu ná tnúhu ndàtnúhu-güedé ndihí cue téé-áⁿ.

17 Te iiⁿ ñáyiu xíndecu xíáⁿ ní xáhăⁿ-yu xii-gá:

—Mèstrú, ndèca-í déhe-í véxi nànducu ñaha-í xii-n, chi yìhí ñaha espíritu cúnđihí yucu ñávăha xii-dé, te diu xíáⁿ ní quide ní cuu ñìhí-dé.

18 Te ío ndòho-dé chi súúní nděni ní cuu ngötníi ñaha-xi xii-dé, te òré ducaⁿ quide ñaha-xi xii-dé te dànduá ñahá-xí, te quène tíñú yuhu-dé, te cùrúhñú nühu-dé, te ndàda ruúⁿ ñahá-xí xii-dé. Te sa ní xáhaⁿ-í xii cue téé xìca cuu ndihí-n sá quéñuhu-güedé espíritu cúnđihí yucu ñávăha yìhí ñaha xii-dé dico ñá túú ní ndàcu-güedé queñuhu-güedé-xi —cáchí ñáyiu-áⁿ xáhăⁿ-yu xii-gá.

19 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—¡Nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ñuyíú-a ío sàá iní-ndó, chi ñá túú cuìní-ndó quìndáá iní-ndó Yă Ndiòxí, te ní cuu vâi nduu quide ndee iní-i nchaa sá quídé-ndó! ¿Te ná ndéé ama vá dúcáⁿ-gă cada-ndo-i? Te chí cándëca téé cùhú-áⁿ tâquìxi iha —cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

20 Te ñáyiu ndihí ñaha xii téé yìhí ñaha espíritu cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ ndécá ñahá-yu xii-dé cuaháⁿ ndéé núú Jèsús, te òré ní xiní ñahá espíritu cúnđihí yucu ñávăha-áⁿ xii-gá, te ní ngüíta-ni-xi sàhni yìhí ñahá tùcu-xi xii-dé, te ní dândùá ñahá-xí xii-dé, te ní ngüíta-dé xíchí ñùhu-dé, te quène tíñú yuhu-dé.

21 Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú tătă-dĕ, te xáhaⁿ-gă xii-dé:

—¿Ná ndéé ama ní ngüíta-xi duha ndòho déhe-n?
—càchí-gá xähaⁿ-gă xii-dé.

Te téé-áⁿ ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Ndéé cútñähá cúú lñhli-dé ní ngüíta espíritú cúnñihí yucu ñáváha duha quide ñaha-xi xii-dé.

22 Te ní cútñí xito dàngaunihnu ñaha-xi xii-dé núú ñùhú, te ní cutñí tucu xito dàngaunihnu ñaha-xi xii-dé ndute cuñí-xi cahni ñaha-xi xii-dé. Te ndèca-í-dé véxi núú-n te núú ndacu-n càda tátna-n-dé, te cundähú iní ñáhá-n xii-ndí chindee ñaha-n —cachí-dé xähaⁿ-dě xii-gá.

23 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă:

—Te ná cuéndá càchí-n nüu ndacu-í cada tátna-í déhe-n, chi nchaa ñáyiu na quindáá iní ñáhá xii-í te nihi-yu sá ná càcán-yu núú-í —cachí-gá xähaⁿ-gă xii-dé.

24 Te tátá tée cuechi-ăⁿ níhi ní cäháⁿ-dé xähaⁿ-dě xii-gá:

—Sàndáá iní ñáhá-í xii-n, dico chindee ñáha xii-í cuéndá ná quindáá iní ñáhá-gă-í xii-n —cachí-dé xähaⁿ-dě xii-gá.

25 Te Jèsús ndéhé-gă sá io vái ñáyiu ta tàcá núú ndécú-gă-áⁿ. Te ní tenáá-gá espíritú cúnñihí yucu ñáváha-áⁿ, te xähaⁿ-gă xii-xi:

—Yòhó espíritú cúnñihí yucu ñáváha, ní quide ñíhi-n ní quide doho-n tée-a, dico vitna yúhú càchí-í sá quéé-n yìqui cuñú-dé te vá ndíhu-gá-n —cachí-gá xähaⁿ-gă xii espíritú cúnñihí yucu ñáváha-áⁿ.

26 Te espíritú cúnñihí yucu ñáváha-áⁿ ní dácáná sàa ñaha-xi xii téé-áⁿ, te ní sahni yìhi ñáhá tucu-xi xii-dé, te dätnùní ní quee ñaha-xi xii-dé cuáháⁿ-xi,

dico téé-áⁿ chi dacàa-ni ndíyí càa-dé cátùu-dé. Te nchaa ñáyiу xíndecu xíáⁿ càchí-yu sá ní xíhí-dé ní cùu.

²⁷ Te Jèsús ní tnii-gá ndaha-dé ní ndocani ñaha-gá xii-dé, te ní ndacoo-dé ní nucúnutnii-dé.

²⁸ Te Jèsús cuándihu-gá xítí vehe ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te òré ndéhé-güedé ñá túú-gá ñáyiу, te ní xícáⁿ tnúhú-güedé núú-gá, te xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Cachí tnúhu xii-ndí ná cuéndá ñá túú ní ndàcu-ndí queñuhu-ndí espíritu cúnndihí yucu ñáváha yíhi ñaha xii téé-áⁿ —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

²⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Na cachí tnúhu-í xii-ndo sá nuu òré cuìní-ndó queñuhu-ndo espíritu cúnndihí yucu ñáváha yíhi ñaha xii ñáyiу dàtná cúú espíritu cúnndihí-xi yíhi ñaha xii téé-áⁿ ní cùu ña, te xíni ñuhu-xi sá io cäháⁿ ndihí-ndo Yă Ndiòxí te ñá túú tnähí ná caxi-ndo cäháⁿ ndihí-ndo-gá, te ducaⁿ te ndacu-ndo queñuhu-ndo espíritu cúnndihí yucu ñáváha yíhi ñaha xii ñáyiу —cachí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Jèsús cäháⁿ tucu-gá sá cähní ñàha-güedé xii-gá (Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Te Jèsús ní quee-gá núú ndécú-gá-áⁿ ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá cuäháⁿ-gá ndihí-güedé distrítu Galileá, te cuìní-gá sá vă quìní ñáyiу ndéé ichi cuäháⁿ-gá.

³¹ Te ducaⁿ ní sani iní-gá, chi mee-gá sa ñàha-gá sá ndàá cada-xi nàcuáa xáhaⁿ-gá xii cue téé xíca cuu ndihí-gá, te duha xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndo nchàa-ndo saá *iiⁿ*
nduu te cuáha cuéndá ñáhá-güedé xii-í núú cué téé
cùu úhú iní ñáhá, te cahni ñaha-güedé xii-í, dico
nduu úní sá cùu-í te ndoto-í —cáchí-gá xáhaⁿ-gă
xii-güedé.

³² Dico ñá túú tnàhí ni tècú tnùní-güedé násá
ndùu tnúhu ní cáháⁿ-gá, te ni ñà túú ní cùyⁱⁱ-güedé
cácáⁿ tnúhú-güedé núú-gă.

*Cue téé ndìcu tnúhu núú tnáhá nū
ndédacàa-güedé ío-gá cúnùu*
(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Te Jèsús ní quexìo-gá ndihí cue téé xìca cuu
ndihí-gá nūú Capèrnaúm, te òré sa ndècu-gá *iiⁿ*
vehe te ní xícáⁿ tnúhú-gă nūú-güedé, te xáhaⁿ-gă
xii-güedé:

—¿Nándí cùu tnúhu ta xítnàha-ndo véxi? —
cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁴ Dico ñá túú tnàhí ni căháⁿ-güedé cùñaha-güedé
xii-gá nūú ná tnúhu xítnàha-güedé òré núhú-güedé
ichi. Te ducaⁿ ní quide-güedé chi cuéndá tá
ndàtnúhu-güedé nūú ndédacàa-güedé ío-gá cúnùu.

³⁵ Te Jèsús ní ngóo-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii ndí ùxúú
cue téé xìca cuu ndihí-gá:

—Chí táquìxi iha te cundedóho-ndo tnúhu
na căháⁿ-í-a. Te nūú ìo dava-ndo cuìní-ndo
cùnuu-ndo, te cada-ndo sá cùu-ndo ñayiu nchicúⁿ
cuií-nă, te cunu cuechi-ndo nūú tnàha ñayiu-ndo
—cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁶ Te Jèsús ní sanutnⁱⁱ-gá *iiⁿ* té lìhlí cuádava
tnúu-güedé, te dătnùní ní nguídèhé ñáhá-gă xii-dé,
te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

37 —Nchaa ñáyiu na quèheⁿ cuendá iiⁿ té lìhli dàtná té lìhli-a cuèndá sá ñúhú iní ñahá-yu xii-í ñá, te cada iní-yu sá yúhú ní queheⁿ cuèndá-yu. Te nchaa ñáyiu na quèheⁿ cuendá ñahá xii-í te ñá díú-ní mèe-í ní quèheⁿ cuendá-yu, chi tnàhá Tátà-í Dútú Ndióxí Yaá ní tendaha ñaha xii-í véxi-í ñuyíú-a ní queheⁿ cuèndá-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Nchaa ñáyiu ñá túú cùu úhú iní ñahá xii-o te cündihí ñahá-yu

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

38 Te té Juàá diu-ni iiⁿ téé xìca cuu ndihí-gá ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mestrú, ní xiní-ndí iiⁿ téé càcunehe ñaha-dé xii-n, te quèñuhu-dé espíritú cündihí yucu ñáváha yìhí ñaha xii ñáyiu, te nchúhú ñá túú ní dàña-gá-ndí ducaⁿ càda-dé, chi ñá túú xìca cuu ndihí ñaha-dé xii-o —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

39 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Daña-ndo na càda nahi-dé ní cùu, chi ñá túú ní iiⁿ ñáyiu ndihí ndihí-ni ndacu cáháⁿ cuèhé cuèndá-í te núu càcunehe ñahá-yu xii-í, te quidé-yu sá vă yōo tnàhí ndàcu cada.

40 Te nchaa ñáyiu ñá túú cùu úhú iní ñahá xii-o te cündihí ñahá-yu.

41 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ cuè ñáyiu na tàxi iiⁿ yaxiⁿ ndute coho-ndo cuendá sá cùú-ndó cuè téé xìca cuu ndihí-í, te ñáyiu-áⁿ sǎá nduu te dacuéi sá nìhí-yu sá ndúú tähü-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

Cada cuèndá-ó vă cündècu-o ichi cuehé ichi duha
(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

42 Te xăhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Te núu iiⁿ téé na dàcaháⁿ-dé cue ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-í cadá-yu nándi sá cuèhé sá dúhá, te váha-gá sá nüu na dàcutu ndeeé-güedé iiⁿ yúú yǒdó dúcúⁿ-dě, te dàquée ñaha-güedé xii-dé xití ndute làmár, te ñá díú sá cùndècu-dé ducaⁿ càda-dé.

43 Te núu iiⁿ xio ndaha-ndo quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te quehndé-ndó cuïta-xi, chi váha-gá sá nánìhí tähú-ndó cuëi na cuïta iiⁿ xio ndaha-ndo te ñá díú sá quíhíⁿ-ndó nìhií ní ndúú-ndó nüu ùhú nüú ndàhú nüú dìcò sàá ndáhá itá ñuhú ni caa ni quíhíⁿ.

44 Chi yàcáⁿ cùú-xí nüú ñà túú tnàhí ndàhvá ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíáⁿ ni caa ni quíhíⁿ.

45 Te núu iiⁿ xio sáhá-ndó quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te quehndé-ndó cuïta-xi, chi váha-gá sá nánìhí tähú-ndó cuëi na cuïta iiⁿ xio sáhá-ndó, te ñá díú sá quíhíⁿ-ndó nìhií ní ndúú-ndó nüu ùhú nüú ndàhú nüú dìcò sàá ndáhá itá ñuhú ni caa ni quíhíⁿ.

46 Chi yàcáⁿ ñá túú tnàhí ndàhvá ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíáⁿ ni caa ni quíhíⁿ.

47 Te núu iiⁿ xio tìnùu-ndo quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te tava-ndo cuïta-xi, chi váha-gá sá cùndècu-ndo nüú ndécú Yă Ndiõxí táxí tnùní-gá cuëi na cuïta iiⁿ xio tìnùu-ndo, te ñá díú sá ndì nduú xio nüú-ndó quíhíⁿ-ndó nüú ùhú nüú ndàhú.

48 Chi yàcáⁿ ñá túú tnàhí ndàhvá ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíáⁿ ni caa ni quíhíⁿ.

49 "Te dàtná quídé-güedé quití sàhni-güedé chìhi-güedé cuñú-dí ñíi te dàquée-güedé núú ñùhú, ducaⁿ sàtnahá-xi ndoho cue ñáyiu chi ío ndohó-yu.

50 Te ñíi chi ío váha nàndíhi-xi, dico núu na ndùu víxiⁿ-xi te ñá túú-gă nàndíhi-xi te ni ñà túú-gă násá cada-o ndùu úhá tucu-xi. Te ío váha cada cuéndá-ndo nàcuáa cundecu-ndo cuéndá cuu-ndo ñáyiu váha, te ducaⁿ te cuu-ndo dàtná ñíi să ñà túú ndùu víxiⁿ, te ío váha cundecu ndihí tnàha-ndo – cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

10

*Jèsús càháⁿ-gá cuéndá cue ñáyiu dàña tnaha
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)*

1 Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ní yáha-gá yucu distritú Jùdeá ní téhndé-gá ndàa ingle xio yúte Jòrdán. Te yàcáⁿ ndécú-gă ní tacá tucu cuéhé víhi ñáyiu, te ní ngüíta-ni tucu-gá dánèhé ñáhá-gă xií-yu tnúhu-gá chi ducaⁿ tnàhí quíde-gá.

2 Te ní quèxio iiⁿ úú cue tée cùu fariséú núú ndécú Jèsús xíto ndéé ñáhá-güedé xii-gá nüu násá cunduu tnúhu cáháⁿ-gá, te xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Véxi-ndí xícáⁿ tnúhú-ndí núú-n nüu cuu daña iiⁿ tée ñadíhi-dé aⁿ ñáhá —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

3 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te nchòhó, ¿násá ní cachí ndí Moísés cada-ndo-i? —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

4 Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Ndí Moísés ní cachí ndí sá cúú dàña iiⁿ tée ñadíhi-dé díco-ni sá cädúha-dé iiⁿ tutú cuáñaha-dé, te núú tutú-áⁿ codo tnùní sá ní dáñá ñàha-dé,

te ducaⁿ te cuu daña-dé ñadíhí-dé —cáchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

5 Te Jèsúsní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te ducaⁿ ní chídó tnùní ndí Moísés cada-ndo cuéndá sá io sáa iní-ndó.

6 Dico Yá Ndióxí cútñähá ní cadúha-gá ñuyíú ndíhí nchaa sá ió, chi téé ñadíhí ní cadúha-gá.

7 Te xíăⁿ nüu nchaa cue téé na níhí ñadíhí-xi, te díiⁿ-ná cada-güedé tátá-güedé ndíhí náná-güedé, chi mee-nă ñadíhí-güedé cuu cuu ndíhí-güedé.

8 Te cue ñáyiu úú-áⁿ ñà túú-gă ndí díiⁿ ndí díiⁿ yíqui cuñú cùú-yu, chi cada iní-ndó sá iiⁿ-nă yíqui cùñú cùú-yu.

9 Te xíăⁿ nüu ñá túú ndùu váha-xi daña cué téé ñadíhí-güedé, chi mee Yá Ndióxí ní cachí-gá sá cùú üú-yu cundecú-yu ndéé naa ndéé cuú-yu —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

10 Te òré yíhí Jèsús ndíhí cue téé xíca cuu ndíhí-gá vehe, te ní xícaⁿ tnúhú-güedé núú-gă násá ndùu tnúhu ní caháⁿ-gá cuéndá cue ñáyiu dàña tnaha.

11 Te Jèsúsní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te nüu iiⁿ téé na dàña-dé ñadíhí-dé te naqueheⁿ-dé ingá ñadíhí, te io nèhé quídé-dé, te iiⁿ-ni cuéchi cùu-xi ndíhí cuéchi quídé téé ndèca ñadíhí te càháⁿ ndíhí-dé ingá ñadíhí.

12 Te diu-ni ducaⁿ sátnahá-xi cùu tucu ñáyiu díhí te nüu na dàñá-yu yiⁿ-yu te naquehéⁿ-yu ingá téé, chi iiⁿ-ni cuéchi cùu-xi sá quídé-yu ndíhí sá quídé cué ñáyiu díhí ndécú yiⁿ-xi, te càháⁿ ndíhí-yu ingá téé —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

*Jèsús xīcáⁿ táchú-gă núú Yă Ndióxí cuéndá landú
(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)*

13 Te iiⁿ ūú ñáyiu ndécá-yu landú līhli cuáháⁿ núú Jésús, chi cuíní-yu sá téndàha ñaha-gá xii-güexi. Te cue téé xīca cuu ndihí-gá ní ngüíta-güedé ténaá ñahá-güedé xií-yu, te xāhaⁿ-güedé sá vă dúcáⁿ càdá-yu.

14 Te òré ní xiní-gá sá dúcáⁿ quìde-güedé, te ní cudééⁿ-gă núú-güedé, te xāhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá ná quìxi nahi cue landú līhli-áⁿ nǚù-í-a te vá càdí-ndó ìchi-güexi, chi dàtná cúú váha iní cue landú līhli-áⁿ ducaⁿ cùu váha iní cue ñáyiu yìndaha Yá Ndióxí.

15 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să nǚu vá quìndáá iní ñahá-ndó dàtná quídé cuè landú līhli sàndáá iní ñahá xì-í, te vá ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí xii-ndo —càchí-gá xāhaⁿ-gă xii-güedé.

16 Te sátá dúcáⁿ ní xáhaⁿ-gă te ní nguídèhé-gá cue landú-áⁿ te ní tendaha ñàha-gá xii-güexi, te ní xícáⁿ táchú-gă núú Yă Ndióxí cuéndá-güexi.

*Hiⁿ téé cuica càháⁿ ndihí-dé Jèsús
(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)*

17 Te òré sa ñùhu ichi Jesús caca-gá quíhíⁿ-gá iñgá xichi ni cùu ní quexìo cunu iiⁿ téé ní ngüíñí xítí-dě núú-gă, te xāhaⁿ-dě xii-gá:

—Yòhó Mèstrú, cùu-n téé ío váha iní-xi, te cuíní-í nǚu vá cündèe iní-n càchí tnúhu-n nă cùu să cádà-í cuéndá nduu táchú-í cundecu-í ndihí Yá Ndióxí ní caa ní quíhíⁿ —càchí-dé xāhaⁿ-dě xii-gá.

18 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—¿Te cùtnuní iní-n nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-n sǎ yǔhú váha iní-ǎⁿ? Chi iiⁿdìi díí-ni Yá Ndiòxí ío váha iní-gá.

19 Te yòhó xìní-n nàcuáa ní cachí Yá Ndiòxí cada ñáyiu, te duha ní cachí-gá: “Nchòhó cue téé vá càháⁿ ndìhi-ndo ñàdihí te núu ñá díú ñàdihí-ndó cùú-yu, te ducaⁿ-ni nchòhó cue ñáyiu dìhí tucu vá càháⁿ ndìhi-ndo tée te núu ñá díú yiⁿ-ndo cuu-güedé, te vá cáhní-ndó tnàha ñáyiu-ndo, te ni vǎ dúhú-ndó sǎ ndécú ndìhi-yu, te ni vǎ dácàcu-ndo cuéchi neñùú sá cùú-xí tnàha ñáyiu-ndo, te ni vǎ dácuàndehnde-ndo, te canehe-ndo sǎ yíñùhu núu tátá-ndó ndìhi núu náná-ndó”, duha ní cachí Yá Ndiòxí cada ñáyiu —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

20 Te téé-áⁿ ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mestrú, nchaa xíáⁿ ní ngüíta-í quídè-í ndéé cùtnàhá cùú làndú-í —cachí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

21 Te Jèsús ní xíndéhé ñàha váha-gá xii-dé, te ní cuu váha iní ñáhá-gă, te ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Dico cùmání ìngá núu sǎ cáda-n. Vitna te quíhíⁿ-n te dico-n nchàa sá ndécú ndìhi-n, te díhúⁿ-n cuáha táhú-n cuè ñáyiu ndàhú. Te ducaⁿ, te nduu táhú-n nùcúndecu váha-n nǚú ndécú Yá Ndiòxí táxi tnùní-gá, te sátá ná yáha ducaⁿ càda-n, te quixi-n chìtnahá ñáhá-n xì-i-í cuéi na ndòho-n datná ndoho-í —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

22 Te sá dúcáⁿ ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé te ío ní cundiýí-dé chi ío cuica-dě, te ní xica-dé cuánuhú-dé.

23 Te ní ndacoto-gá ní càndéé dìñi-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé xìca cuu ndìhi-gá:

—Cue ñáyiu cuica chi ío úhú quíndáá iní-yu
Yá Ndióxí cuèndá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu —
càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé:

24 Te cue téé xìca cuu ndíhi-gá-áⁿ īo ní
cuñúhu-güedé nàcuáa ní caháⁿ-gá, te ní xáhaⁿ
tùcu-gá xii-güedé:

—Nchòhó cue téé xìca cuu ndíhi-í càchí tnúhu
tucu-í xii-ndo sá īo úhú quíndáá iní cue ñáyiu cuica
Yá Ndióxí cuèndá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu, chi
sàni iní-yu sá ncháá sá ndécú ndíhi-yu dàcácu ni-
hnu ñaha-xi xií-yu núú ùhú núú ndàhú.

25 Te yáchí-gá yáha iiⁿ càmeyu yaú iiⁿ yíqui tícú
dàcúúxí sá quíndáá iní iiⁿ ñáyiu cuica Yá Ndióxí
cuèndá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu —càchí-gá
xăhaⁿ-gă xii-güedé.

26 Te cue téé xìca cuu ndíhi-gá ní cuñúhu
vìhi-gá-güedé sá dúcáⁿ ní caháⁿ-gá, te ní
ngüíta-güedé xítñàha-güedé:

—¿Te yoo sa ndacu naníhí tàhú te núu ducaⁿ várí?
—càchí-güedé xítñàha-güedé.

27 Te Jèsús ní xíndéhé văha ñaha-gă xii-güedé, te
ní xáhaⁿ-gă:

—Nchaa ñáyiu ñuyíú-a chi vá ndácă-yu ná
cadá-yu nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí
xií-yu, dico mee-gă chi ndacu-gá ndíhu ndaha
ñàha-gá xií-yu, chi nchaandi túhú sá văha ndàcu-gá
quídé-gă —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

28 Te té Pélú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Nchúhú ní dándőo-ndí nchaandi túhú sá ndécú
ndíhi-ndí te ní tuha ñaha-ndí xii-n —càchí-dé
xăhaⁿ-dě xii-gá.

29 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ncháá ñäyiu na dàndóo vehe-xi, àdi ñaní-xi, cúha-xi, tătá-xi, näná-xi, déhe-xi, àdi ñuhu-xi, te núu ducaⁿ na càdá-yu sá cuèndá-í ndihí sá cuèndá tnúhu-í,

30 te ío-gá cuéhé să cuăñaha Yă Ndiõxí cundecu ndihí-yu, chi níhi-yu vehé-yu, ñuhú-yu, ñaní-yu, cúha-yu, näná-yu, déhe-yu, te ñá díú-ní să nchàa xiáⁿ níhi-yu cundecu ndihí-yu, chi tnähá nduu táhü-yu cundecu ndihí ñähá-yu xii-í ní caa ní quíhíⁿ ná sàá nduu. Dico díhna-gá ndoho tnahá-yu núu ñuyíú-a sá cuèndá-í.

31 Te dava ñayiu cùnuu ndecu ichi Yá Ndiõxí vitna, ñayiu-áⁿ sää nduu te vá ío-gá cunùú-yu dàtná cúnùú-yu vitna, te dava ñayiu nchícúⁿ ñá túú cùnuu vitna ñayiu-áⁿ sää nduu te ío cunùú-yu — càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús càháⁿ tucu-gá sá cähní ñäha-güedé xii-gá

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Te ñùhu Jesús ichi ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá cuásaaá ndihí ñäha-gă xii-güedé ñuú Jerusàlén, te yodo nuu-gá núú-güedé cuásaaá. Te cue téé-áⁿ xícuñúhu-güedé sá dúcáⁿ cuäháⁿ-gá ñuú Jerusàlén, te dava cue ñayiu xíncícuⁿ xlyùhú-yu. Te ní taudiíⁿ-gá ndi ùxúú cue téé xìca cuu ndihí-gá, te ní ngüíta-gá cání-gă cuèndú núú-güedé nchaa nàcuáa yáha-gá.

33 Te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Vitna ñùhu-o ichi cuásaa-ó ñùú Jerusàlén, te yàcáⁿ cuáha cuèndá ñähá-güedé xii yúhú Tée cùu ñaní tnähá-ndó nchàa-ndo núú cuè téé cùu dútú cúnùu, ndihí núú cuè téé dàcuaha ñäha xii ñayiu

nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés. Te díu cue téé-áⁿ cǚñaha-güedé xii dava-gá cue téé sá cáhní ñàha-güedé xii-í, te cuáha cuèndá ñáhá-güedé xii-í núú cuè téé ñá túú cùu cue téé isràél.

³⁴ Te cue téé-áⁿ cudíquí ndeeé ñáhá-güedé xii-í, te caniha-güedé ndihí ñii, te tiú dií ñáhá-güedé, te cahni ñaha-güedé xii-í dico nduu úní sá cùu-í te ndoto-í —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

*Té Jàacobó ndihí té Juàá càháⁿ ndàhú-güedé núú
Jèsús sá cádá-gă iiⁿ sá cuìní-güedé
(Mt. 20:20-28)*

³⁵ Te cue déhe té Zebèdeú té Jàacobó ndihí té Juàá ní quexío-güedé núú Jèsús, te xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Mestrú, véxi-ndí càháⁿ ndàhú-ndí núú-n nūu vá cündée iní-n càda-n iiⁿ sá cuìní-ndí —cáchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

³⁶ Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-güedé, te xáhaⁿ-gă:

—¿Ná cùu sá cuìní-ndó càda-í-i? —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁷ Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Cuìní-ndí sá òré ná sàá nduu cùndecu-n núú táxí tnùní-n, te iiⁿ-ndí cunucóo-ndí xio cùha-n te iiⁿ-ndí cunucóo-ndí xio dàtni-n —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

³⁸ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó, ñá túú cùtnuní iní-ndó nàcuáa ndùu sá xícáⁿ-ndó nüù-í. ¿Te náa cundee iní-ndó dàndoho ñaha ñáyiu xii-ndo dàtná dandòho ñahá-yu xii-í, te cundee tucu iní-ndó càhni ñahá-yu xii-ndo dàtná cahni ñahá-yu xii-í-ăⁿ? —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

39 Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Cundee ìní-ndí yáha-ndí nchaa nàcuáa càháⁿ-n-ǎn —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ndáá sá cúnđee iní-ndó ndòho-ndo nchaa nacuáa ndoho-í, te cundee tûcu iní-ndó càhni ñahá-yu xii-ndo, chi yúhú cahni ñahá-yu xii-í.

40 Dico sá dúcáⁿ cuìní-ndó să ǐiⁿ-ndó cùnucóo-ndo xio cuha-í te iiⁿ-ndo cùnucóo-ndo xio datni-í, te xíáⁿ chi ñá díú yúhú tàú-í cachí-í te núu sá cúú cùnucóo-ndo àdi sá vă cúú cùnucóo-ndo, chi mee Tătă-í Dútú Ndiõxí cachí-gá te núu ná cúú ñáyiu nduu tâhú cunucóo dìñi-í dàvá-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

41 Te òré ní níhí úxí-gá cue téé xíca cuu ndihí-gá tnúhu nàcuáa ndùu sá cuìní té Jàacobó ndihí ñaní-dé té Juàá, te ní cudééⁿ-güedé núu cuè téé úú-áⁿ.

42 Te Jèsús ní cana-gá nchaa cue téé xíca cuu ndihí-gá-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó xìní-ndó să cuè téé yìndaha iiⁿ nacióⁿ quíde-güedé sá io cùnuu-güedé, te nchaa dava-gá cue téé cùndihí-güedé tnâhá-güedé quídé-güedé sá io cùnuu-güedé.

43 Dico nchòhó chi vá dúcáⁿ càda-ndo. Chi núu dava-ndo cuìní-ndó cùnuu-ndo te xini ñuhu-xí cunu cuechi núu tnâhá-ndó te vá cádá-ndó sá cùnuu-ndo.

44 Te núu dava-ndo cuìní-ndó quène cáva-ndo, te cuu-ndo dàtná cue ñáyiu ñá túú tnâhí dàñá quee núu chíúⁿ pàtróóⁿ-xi cunu cuechi núu tnâhá-ndó.

45 Te yúhú Tée cùu ñaní tnâhá-ndó nchàa-ndo, chi ñá túú vëxi-í sá cúnú cuèchi ñáyiu núù-í, chi véxi-í sá cúnú cuèchi-í núü-yu. Te cuú-í ñuyíú-a cuèndá

vàí-yu cácu nihnu núú ùhú núú ndàhú —cáchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

*Jèsús quídé tătna-gá iiⁿ téé cuàá nání-dě Bartìmeú
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)*

46 Te Jèsús ní quexío-gá ñuuú Jerìcó ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te ní yáha-gá ndihí-güedé ichi xítí ñuuú-áⁿ, te ío cuéhé ñáyiu nchícúⁿ ñáhá xíi-gá cuáháⁿ te iiⁿ xio yuhu ìchi sá ní quee xítí ñuuú-áⁿ núcōo iiⁿ téé cuàá nání-dě Bartìmeú, te tătá-dě nání-dě Tìmeú, te téé-áⁿ núcōo-dé yuhu ìchi-áⁿ xícáⁿ ndàhú-dé.

47 Te téé-áⁿ ní cutnùní iní-dé sá Jèsús téé ñuuú Nazàréti ñúhú-dé ichi, te ní ngüíta-dé níhi càháⁿ-dé, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Jèsús, ñaní tnáhá ndíi Dàvií, cundàhú iní ñáhá xíi-í! —cáchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

48 Te vài ñáyiu tèenaá ñáhá-yu xii-dé, te xăháⁿ-yu sá ná càdí-dé yuhu-dé dico uuⁿ-gá níhi ní càháⁿ-dé xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Jèsús, ñaní tnáhá ndíi Dàvií cundàhú iní ñáhá xíi-í! —cáchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

49 Te Jèsús ní ngüíñí-gá te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé ndihí-gá:

—Chí cuånguaca téé cuàá-áⁿ candeca-ndo-dě quixi iha —cáchí-gá xăhaⁿ-gá.

Te cue téé-áⁿ ní xica-güedé cuånguaca-güedé téé cuàá-áⁿ, te òré ní quexío-güedé núú-dě te ní xáhaⁿ-güedé xii-dé:

—Ndacuíñí te vá ndihú-gá iní-n, na quihiⁿ-ó chi càna ñaha Jesúx xii-n —cáchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-dé.

50 Te téé-áⁿ ní xocání-dě dóó ndixí-dě, te ndihí-ni ní ndacuíñí-dé te ní xica-dé cuáháⁿ-dé núú Jèsús.

51 Te òré ní quexìo-dé te ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-dě, te xăhaⁿ-gă xii-dé:

—¿Ná cuìní-n càda ñaha-í xii-n-i? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te téé cuàá-áⁿ ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mestrú, cuìní-í cada tátna-n nǚù-í cuèndá cun-dehe-ě—càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

52 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Cuanùhú vitna, chi sa ní ndúha núú-n chi ní sándáá iní-n Yă Ndiòxí—càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te òré-ni-áⁿ ní ndúha núú-dě te nchicúⁿ-dé Jèsús cuáháⁿ.

11

*Jèsús cuánguihu-gá ñuú Jerusàlén
(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)*

1 Te Jèsús ní cuyatni-gá ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá ñuú Bètaniá, ndihí ñuú Bètfagé, te xíáⁿ cáá yùcu nani Olívú, te yatni vií-nă xíáⁿ cáá ñuú Jerusàlén. Te Jèsús ní cana-gá úú-ni tnàhá cue téé xìca cuu ndihí-gá.

2 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí cuàháⁿ ñuú cáá yàtni yacáⁿ, te òré quexìo-ndo yacáⁿ te naníhí-ndó ǐiⁿ búrru ndètníi-di, te vátá yoo ǐiⁿ-gá codo ñàha xii-di, te nandaxi-ndo-di te candeca-ndo-di quìxi.

3 Te núu yoo na càcáⁿ tnúhú núú-ndó nă cuèndá nándàxi-ndo-di, te cùñaha-ndo să yúhú Yaá xícá cùu ndihí-ndo xini ñuhu-í-di, te na yáha canehe chìuⁿ-í-di te ndihí-ni natendaha-ě-di, duha cùñaha-ndo —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

4 Te cue téé-áⁿ ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te òré ní quexìo-güedé ñuuú-áⁿ te ní naníhí-güedé iiⁿ bùrru ndètníi-di iiⁿ yutnu nìhnu yatni iiⁿ yuyehve caa yatni yuhu ichi, te ní ngüíta-güedé nándàxi-güedé-di.

5 Te mei òré nándàxi-güedé-di ní quexìo ñáyiu xăhăⁿ-yu xii-güedé:

—¿Ná cuéndá nándàxi-ndo búrru-áⁿ-i? —cáchí-yu xăhăⁿ-yu xii-güedé.

6 Te cue téé-áⁿ ní xáhaⁿ-güedé xií-yu nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús cútñaha-güedé. Te sátá dúcáⁿ te ní dáñä-yu ndèca-güedé bùrru-áⁿ cuáháⁿ núú ndécú Jèsús.

7 Te òré ní quexìo-güedé ndihí-di núú ndécú-gă, te ní sacáⁿ ndodo-güedé dóó-güedé sátá-di, ní ngódó ñàha Jesúx xii-di.

8 Te ío cuéhé ñáyiu ta sàcáⁿ-yu dóö-yu ichi cuáháⁿ-gá cuéndá núú döö-yu-áⁿ yăha-gá ndihí quíti yòdo-gá, te davá-yu xèhndé-yu ndaha yùtnu ta sacáⁿ-yu cuáháⁿ.

9 Te nchaa ñáyiu yòdo nuu núú-gă ndihí nchaa ñáyiu nchicúⁿ ndàa sátá-gă ní ngüíta-yu níhi càháⁿ-yu, te cáchí-yu:

—¡Ío càhnu cuu Yaá-a! ¡Te Yá Ndiõxí ná chìndee ñaha-gá, chi diú-gá cútú-gă Yaá ní tendaha-gă véxi quíde núú-gă!

10 ¡Te diú-ni Yaá-á cútú-gă Yaá véxi quindaha ñàha xii-o datná ní xóo cada ndíi Dàvií! ¡Te ndéé nchaa sá ío andiú na cáchí-xi sá ío càhnu cuu-gá! —duha cáchí-yu.

11 Te Jèsús ní quexìo-gá ñuuú Jerusàlén, te cuánguihu-gá xítí veñúhu càhnu sá ío cùnuu, te

ní xíndéhé văha-gá nchaa sá ndécú xítí veñúhu-áⁿ. Te sátá dúcáⁿ te ní ndee-gá cuahán-gá ñuuú Bètaniá ndihí ndí uxúú cue téé xíca cuu ndihí-gá chi sa ní cuaa.

Jèsús xăhaⁿ-gă xii yutnu ngăxí sá vă cūúⁿ-gă sávídí-xi
(Mt. 21:18-19)

¹² Te nduu tnéé-áⁿ ní quee Jèsús ñuuú Bètaniá ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te ichi ñuhu-gá ní xíhí-gá docó.

¹³ Te xica ní xiní-gá nútñí iíⁿ yutnu ngăxí, te ní xica-gá cuándéhé-gá nüu ndéé sávídí-xi te ñá túú nă ndéé, chi mee-ni ndàha-xi ndéé chi ñá díú yőo sácündéé sávídí-xi.

¹⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii yutnu ngăxí-áⁿ: –Vitna te vá yőo iíⁿ-gá caxi sávídí-n, chi vá cūúⁿ-gă –cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii yutnu ngăxí-áⁿ.

Te cue téé xíca cuu ndihí-gá ní tecú dóho-güedé nàcuáa ní xáhaⁿ-gă xii yutnu ngăxí-áⁿ.

Jèsús ñá túú tnàhá iní-gá nàcuáa quide ñáyiu xítí veñúhu

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Te Jèsús ní quexío tucu-gá ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá ñuuú Jerusàlén, te cuánguihu tucu-gá xítí veñúhu càhnu sá yo cùnuu, te xítí veñúhu-áⁿ xíndecu cue ñáyiu quide ndáhú nádícó-yu, ndihí cue ñáyiu xísaⁿ. Te nchaa-yu ní queñuhu ñaha Jèsús xíi-yu quehé, te ní dándùá-gá mèsá cue ñáyiu dàma díhúⁿ, ndihí nchaa xílé sácōo nchihi cue ñáyiu díco lómá xíndecu xítí veñúhu-áⁿ.

¹⁶ Te ñá túú tnàhí-gá ní dàña-gá yáha cue ñáyiu ndihí nchaa sá nchídö-yu ichi xítí veñúhu-áⁿ.

17 Te ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Núú tutú Yă Ndiōxí càháⁿ-xi nàcuáa ní càháⁿ-gá, te ní cachí-gá: “Vehe-í cútú-xí vèhe núú tacá ñayiu nihíi ñuyíú càháⁿ ndihí ñàhá-yu xii-í”, duha ní càháⁿ-gá càchí-xi núú tutú-gá. Dico nchòhó quídé-ndó vèhe-gá vehe ñaduhú —cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

18 Te nchaa dútú cúnùu, ndihí nchaa cue tée dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ní tecú dóho-güedé nàcuáa ní càháⁿ-gá te ní ngüíta-güedé ndúcú-güedé nàcuáa cada-güedé cahni ñaha-güedé xii-gá, chi yùhú-güedé sá io cunuu-gă, te ducaⁿ chi nchaa ñayiu ío cùñúhu-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá.

19 Te òré sa ní cuaa cuíi-nă, te ní quee tucu Jèsús ndihí cue tée xica cuu ndihí-gá ñuuú Jerusàlén cuaháⁿ-gá ndihí-güedé ingá xichi.

Ní yíchí yutnu ngǔxí

(Mt. 21:20-22)

20 Te nduu tnéé nehé-ni ní yáha tucu Jèsús ndihí cue tée xica cuu ndihí-gá núú níhnú yùtnu ngúxí, te ní xiní-güedé sa ní yíchí nihíi ndéé yóho-xi.

21 Te té Pélú ní ndacu iní-dé nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús xii yutnu ngǔxí-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dé xii-gá:

—Mestrú, cundehe nă ní yíchí yutnu ngǔxí sá ní xáhaⁿ-n să vă cútú-gă sávìdí-xi —cachí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

22 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Quindáá ndisa iní-ndó Yă Ndiōxí.

23 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să nüu nchòhó cùñaha-ndo xii tindúú-a xocuñí-xi núú ndécú-xi, te quíhíⁿ-xi quée-xi xití làmár. Te diu ducaⁿ càda-xi

te núu nchòhó vá cání *ì̄n* cani úú iní-ndó, te quindáá iní-ndó sá dúcáⁿ càda-xi.

²⁴ Te xiánⁿ nüu càchí tnúhu-í xii-ndo sá nchàa sá ná càcáⁿ-ndó nüu Yá Ndiōxí òré càháⁿ ndihí-ndo-gă, te taxi-gá te núu nchòhó sàndáá ndisa iní-ndó sá táxí-gă sá xícáⁿ-ndó nüu-gă.

²⁵ Te òré càháⁿ ndihí-ndo Yá Ndiōxí te dandàcu iní-ndó te núu ndècu ñáyiü ñá túu cùu vähä iní ñáhá xii-ndo, te cada càhnu iní-ndö-yu cuéndá ducaⁿ càda cahnu iní ñáhá Tätá-ndó Dütú Ndiōxí Yaá ndécu àndiu xii-ndo cuéndá nchaa sá ñà túu vähä quide-ndo.

²⁶ Dico núu nchòhó vá cáda càhnu iní-ndó sá quídé ñáha tnaha ñáyiü-ndo xii-ndo, te ni Tätá-ndó Dütú Ndiōxí vá cáda càhnu iní ñáhá-gă xii-ndo cuéndá nchaa sá ñà túu vähä quide-ndo —cachí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

*Jèsús ndécu ndihí-gá tnúhu ndee iní
(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)*

²⁷ Te Jèsús ní ndexio tucu-gá ñuu Jerusàlén ndihí cue téé xíca cuu ndihí-gá, te cuánguihu tucu-gá xítí veñúhu càhnu sá io cùnuu ndihí-güedé. Te xítí veñúhu-áⁿ yíhí-gă ní quexio cue dútú cúnùu ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiü nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés, ndihí cue téé cùu sacuéhé nüu ñáyiü isràél.

²⁸ Te xähaⁿ-güedé xii-gá:

—Cuìní-ndí cachí tnúhu-n xii-ndí nása ndùu tnúhu ndee iní ndécu ndihí-n nüu quide-n nándi sá quídé-n, ¿te yoo ducaⁿ ní taxi tnúhu ndee iní-áⁿ xii-n-i? —cachí-güedé xähaⁿ-güedé xii-gá.

²⁹ Te Jèsús ní xähaⁿ-gă xii-güedé:

—Yúhú tnàhá-í cuìní-í cícáⁿ tnúhu-í iipn sa càcáⁿ tnúhu-í nūú-ndo te nūu na càchí tnúhu-ndo, te càchí tnúhu-í xii-ndo yòo ní taxi tnúhu ndee iní xii-í duha quide-í.

30 Te chí càchí tnúhu xii-í yoo ní táúchíúⁿ nǐ dácuándùte ndíi Juàá ñáyiu, ¿Yá Ndióxí ăⁿ cué téé ñuyíú-a ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi? Te chí càchí tnúhu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

31 Te ní ngüita-güedé xítñaha-güedé:

—¿Nása cúnaha-o? Chi nūu na cúnaha-o sá Yá Ndióxí ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi Juàá ñá, te quesaha-dé: “¿Ná cuéndá ñá túú ní sàndáá iní-ndo tnúhu ní caháⁿ ndíi váiⁿ?”, quesaha-dé.

32 Te ni vă cùú cúnaha-o sá cué ñáyiu ñuyíú-a ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndíi Juàá —càchí-güedé xítñaha-güedé.

Te ducaⁿ nǐ xítñaha-güedé chi ñá túú ní cùtnuní iní-güedé nása cúnaha-güedé xii-gá, chi xiyuhú-güedé cue ñáyiu chi nchaa ñáyiu-áⁿ nǐ cùtnuní ndáá iní-yu sá Yá Ndióxí ní táúchíúⁿ-gá ducaⁿ ní quide ndíi Juàá.

33 Te ní xáhaⁿ-güedé xii Jésús:

—Ná túú xiní-ndí yoo ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní dácuándùte ndíi Juàá ñáyiu —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

Te Jésús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Te nūu ducaⁿ te ni yúhú vá càchí tnúhu-í xii-ndo yòo ní taxi tnúhu ndee iní duha quide-í —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

12

*Cuéndá cue téé cuihna iní-xi
(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)*

1 Te Jèsús ní ngüíta-gá cání-gă **iiⁿ** cuèndú núú ñäyiu nàcuáa tecú tnùní-yu tnúhu-gá, te xăhaⁿ-gă **xiiⁿ-yu**:

—**Iiⁿ** téé ní nacúxi-dé mee-ni yòho yaha stilé núú ñúhú-dé, te ní chidoco-dé cuèndá sá vă cúú dàñú, te ní cadúha-dé núú quíhní-dé ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ òré ná cùu, te ní cadúha-dé **iiⁿ** xíto dùcúⁿ núú cáündòdo cue téé coto yoho yàha stilé-áⁿ.

"Te ní sáá **iiⁿ** nduu quèe-dé quíngaca cuu xica-dé vâi nduu, te ní dándöö ndaha-dé sá ní xitu-dé-áⁿ **xiiⁿ** ūú cue téé càháⁿ ndihí-dé cuèndá cada chìuⁿ-güedé, te ní ndatnúhu-güedé sá òré ná cùú te cuu cuèndá dava-güedé te ducaⁿ te ní quee-dé cuaháⁿ-dé.

2 Te sátá ní sáá nduu ní cuu ndéhé yoho yàha stilé sá ní xitu-dé-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dé **xiiⁿ** téé xìnu cuechi núú-dé: "Cuàháⁿ cícáⁿ-n sá cúú cuèndá-í núú cuè téé ní dándöö ndàha-í nchaa yoho yàha stilé sá ní xitu-í-áⁿ", càchí-dé xáhaⁿ-dé. Te téé xìnu cuechi-áⁿ ní xica-dé cuaháⁿ-dé.

3 Te cue téé-áⁿ ní tniiⁿ-güedé téé xìnu cuechi-áⁿ, te ní caniha-güedé **xiiⁿ-dé**, te dătnùní ní nacuícúⁿ ñähá-güedé, te ñá túú tnähí ná ní sañaha-güedé.

4 Te téé cùu xítöhó yoho yàha stilé-áⁿ ní tendaha tûcu-dé ìngá téé xìnu cuechi núú-dé cuaháⁿ-dé. Te òré ní quexìo téé xìnu cuechi-áⁿ te cue téé-áⁿ ní saha ñaha-güedé yúú **xiiⁿ-dé**, te ní tâhú-güedé díqui-dé, te ní xícuèhé ñähá-güedé **xiiⁿ-dé**.

5 Te téé cùu xítöhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ ní tendaha tûcu-dé ìngá téé xìnu cuechi núú-dé cuaháⁿ-dé núú cuè téé-áⁿ, dico téé-áⁿ òré ní quexìo-dé te ní sahni ñaha-güedé **xiiⁿ-dé**. Te téé cùu xítöhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ ní ten-

daha-dě väi-gá cue téé xìnu cuechi núú-dě cuáháⁿ
 ngácáⁿ-güedé sá cúú cuèndá-dé ní cùu dico diu-ni
 ducaⁿ ní quide ñaha tùcu cue téé ndéé nchaa
 yoho yàha stilé-áⁿ xii-güedé, chi dava-güedé ní
 caniha-güedé te dava-güedé ní sahni ñaha-güedé.

6 Te téé cùu xítöhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ
 ndécú iinⁿdii-ná téé tendaha-dě quihíⁿ núú cué téé
 ní dándoo ndaha-dě sá ní xitu-dé-áⁿ, te téé ten-
 daha-dě-áⁿ cùú-dě déhe ducuⁿ-dě, te ío cùu iní
 ñahá-dě. Te ní sani iní-dé: “Váha-gá nüú tendaha-í
 déhe-í-a núhú-dé, chi oré quiní ñahá-güedé xii-dé
 te cànehe-güedé sá yíñuhu núú-dě”, duha ní sani
 iní-dé. Te ducaⁿ te ní xáhaⁿ-dě xii déhe-dé-áⁿ sá
 núhú-dé, te téé-áⁿ cuänuhú-dé cuáháⁿ ngácáⁿ-dé sá
 cùú cuèndá tätá-dě nüú cué téé-áⁿ.

7 Dico oré ní xiní cue téé quide chiuⁿ-áⁿ déhe
 téé cùu xítöhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ, te ní
 xítnàha-güedé: “Tée-áⁿ téé véxi nduu táhú ñuhu-a
 ndihí sá cáá nüú-xi, dico cahni-o-dé te mee-o nduu
 táhú-ó sá ndúú táhú-dě”, duha ní xítnàha-güedé.

8 Te ní tnii-güedé téé-áⁿ, te ní sahni ñaha-güedé, te
 ní dáquéné-güedé yiquí cùñú-dé iinⁿ xio yuhu ñuhu
 nüú cáá yòho yaha stilé-áⁿ –duha cuáháⁿ cuèndú
 ní cani Jésús nüú-yu.

9 Te Jésús ní xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

–¿Te nchòhó sa cùtnuní iní-ndó nàcuáa cada
 xítöhó ñuhu-áⁿ áⁿ? Chi núhú-dé te cahni-dé cue
 téé-áⁿ te dàndoo ndaha-dě ñuhu-dé xii cue téé
 cùtnuní iní-dé cada ndáá –cächí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

10 Te xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

–Te nchòhó, náá ñá túú dàcuaha-ndo nüú tutú Yă
 Ndiõxí nüú cächí-xi:

Yúú sá ní dáquéé tihú cue téé dàcaa vehe,

ní cuu-xi yúú cúnùu vitna.

11 Chi mee Yă Ndiõxí ducaⁿ ní cachí-gá cunduu, te
cùu-xi ^{iiⁿ} sá ^{io} cùñúhu-o vïtna.
Duha càchí-xi núú tutú-gá —càchí Jèsús xăhaⁿ-gă
xií-yu.

12 Te cue tée ní xíndedóho nàcuáa ndùu tnúhu ní
cáháⁿ-gá ní cuiní-güedé tnii ñaha-güedé xii-gá ní
cùu, chi ní cutnùní iní-güedé sá cuèndá-güedé ní
cáháⁿ-gá, dico ní yùhú-güedé tnii ñaha-güedé xii-gá
cuèndá sá ^{io} vài ñáyi, te ná ^{io} ná cada ñähá-yu
xii-güedé ní sani iní-güedé, te ní xica-güedé
cuaháⁿ-güedé.

Cuèndá impuèstú
(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

13 Te sátá ní xica-güedé cuaháⁿ-güedé, te ní ten-
daha-güedé ^{iiⁿ} úú cue tée cùu fariséú, ndihí ^{iiⁿ} úú
cue tée cùndihí té Hèrodés cuaháⁿ-güedé núú ndécú
Jèsús ndúcú-güedé nàcuáa cada-güedé daticánuu
ñaha-güedé xii-gá núú tnúhu càháⁿ-gá.

14 Te cue tée-áⁿ ní quexìo-güedé núú Jèsús, te
xăhaⁿ-güedé xii-gá:

—Mestrú, cùtnuní iní-ndí sá ^{io} ndáá càháⁿ-n, te
ñá túú quide cuendá-n nàcuáa càháⁿ ñáyi, te cuéi
ndédani càá-yu ^{iiⁿ-ni} càháⁿ-n ndihí-yu chi ñá túú
quide cuendá-n cuéi ná ñáyi cùú-yu, te càháⁿ
ndáá-n nàcuáa càháⁿ Yă Ndiõxí cundecu-o ñùyíú-a.
Te cachí tnúhu xii-ndí nüu váha-ni quide-ndí sá
chăhu-ndí té Cèsár tée ío cùnnu cuendá impuèstú ^{án}
ñähá —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

15 Dico Jèsús ní cutnùní iní-gá sá xító ndéé
ñähá-güedé xii-gá, núu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuèndá ducaⁿ xìto ndeeé ñáhá-ndó xìi-í? Chí dánèhé ñáhá xìi-í iiⁿ díhúⁿ sá chähu-ndo cuèndá impuèstú te núu násá càa —cachí-gá xähaⁿ-gá xii-güedé.

¹⁶ Te cue téé-áⁿ ní dánèhé ñáhá-güedé xii-gá iiⁿ díhúⁿ sá chähu-güedé cuèndá impuèstú. Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Chí càchí tnúhu xii-í núu yoo núú-xi ndéeé ndihí yoo diú-xi ndeeé —cachí-gá xähaⁿ-gá xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Núu té Cèsár ndeeé ndihí diú-dé —cachí-güedé xähaⁿ-güedé xii-gá.

¹⁷ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Te núu ducaⁿ te chí nácuáha té Cèsár sá cùú cuèndá-dé, te sá cùú cuèndá méeé Yă Ndiòxí te xiăⁿ nacuáha-ndo-gá —cachí-gá xähaⁿ-gá xii-güedé.

Te cue téé-áⁿ io ní cuñúhu-güedé sá dúcáⁿ ní cáháⁿ-gá.

*Cuèndá cue ñáyiu ndoto
(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)*

¹⁸ Te sátá dúcáⁿ te ní quexìo iiⁿ úú cue téé cùu saducéu núu ndécu Jèsús, te cue téé-áⁿ ñá túú sàndáá iní-güedé sá ndótó cuè ñáyiu ní xihí, te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

¹⁹ —Mèstrú, ndíi Moïsés càchí ndíi núu tutú ndíi ndècu vitna sá núu iiⁿ téé na cùú-dé te quendóo ñadìhí-dé, te núu ñá túú ní xoo déhe-dé ndihí ñadìhí-dé-áⁿ, te téé cùu ñaní-dé naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ cuèndá coo déhe-dé ndihí-aⁿ cuèndá téé ní xihí-áⁿ.

²⁰ Te ní xíndecu úsá trähá cue téé mee-ni ndí ñaní-güedé. Te téé díhna ní níhí ñadìhí-dé, te ñá

túú ní cùdíi-dé cundecu-dé chi ní xíhí-dé, te ni ⁱⁱn déhe-dé ñá túú ní xöö ndihí ñadihí-dé.

²¹ Te téé cùu uú ní naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ, dico ní xíhí tucu-dé, te ni ⁱⁱn tucu déhe-dé ñá túú ní xöö ndihí ñaha-áⁿ. Te diu-ni ducaⁿ ní xíhí téé cùu uní.

²² Te ní xínu ndi ùsá-güedé ní cándeca ñaha-güedé xii ñaha-áⁿ, dico ni ⁱⁱn-güedé ñá túú ní xöö déhe-güedé ndihí-aⁿ, te ní ndihí-güedé ní xíhí te ndéé núú ní ndihí-ná ní xíhí tnàhá ñadihí-áⁿ.

²³ Te na sàá nduu ndòto-güedé ndihí ñaha-áⁿ, ¿te ndédacàa-güedé ñadihí-güedé cuu-aⁿ-i? Chi ndi ùsá-güedé ní cándeca ñaha-güedé xii-aⁿ — càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

²⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ní xíta nchòhó tnúhu càháⁿ-ndó, chi ñá túú xìní-ndó nàcuáa càháⁿ Yă Ndiõxí núú tutú-gá, te ni ñá túú xìní-ndó să díu-gă ndácú-gă quídé-gă nchaandi tühú sá vähä.

²⁵ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo să òré ná sàá nduu ndòto nchaa ñáyi ní xíhí, te dàvá-áⁿ vă yőo-gá dasaⁿ dëhe yoco-xi chi vá yőo-gá candeca tnàha, chi na ndòtó-yu te cuu-ná-yu dàtná cue espíritu xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí.

²⁶ Te núú nchòhó cuìni-ndó càháⁿ-ndó cuéndá nchaa ñáyi ndoto, te díhna-gá dacuàha-ndo nacuáa ní chídó tnùní ndíi Moïsés núú tutú ndíi ni cùu. Chi diu núú tutú ndíi càháⁿ-xi nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi cùtnàhá ní càháⁿ ndihí ñaha-gă ⁱⁱn xichi núú níhnú tnùtaú nchicúⁿ ñuhú. Te duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi: “Yúhú cùu-í Ndiõxí tě Àbrahám, ndihí té Isàác, ndihí té Jàcób”, duha ní xáhaⁿ Yă Ndiõxí xii ndíi càchí-xi núú tutú ndíi.

27 Te Yá Ndiōxí ñá túú cùu-gá Ndiōxí cue ñáyiúní xíhí, chi cùu-gá Ndiōxí cue ñáyiú xíndecu vívú, núu xíáⁿ nchòhó ío xíta-ndo tnúhu càháⁿ-ndó. Te sá dúcáⁿ ní càháⁿ-gá cuéndá cue téé-áⁿ, te xíáⁿ cútñuní sá cuéi ní xíhí-güedé sá cùú-xí tnàha ñáyiú-güedé, dico ndècu vívú-güedé sá cùú-xí-gá — càchí-gá xähaⁿ-gá xii-güedé.

*Tnúhu sá ĩo-gá cúnùu
(Mt. 22:34-40)*

28 Te tnàhá iiⁿ téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés ndèdóho-dé nchaa tnúhu càháⁿ Jèsús ndíhi cue téé cùu sадucéú-áⁿ, te ndèdóho-dé sá sűúní vähä nìhí-gá tnúhu nàdanchocáva-gá. Te ní sándehe yatni-dé núú-gä, te xähaⁿ-dë xii-gá:

—Cachí tnúhu xii-í ndědacàa tnúhu sá ní càháⁿ Yá Ndiōxí ĩo-gá cúnùu cuu díhna —cächí-dé xähaⁿ-dë xii-gá.

29 Te Jèsús ní xähaⁿ-gä xii-dé:

—Duha càháⁿ tnúhu sá ĩo-gá cúnùu: “Nchòhó ñáyiú isràél ío váha chí cùndèdóho tnúhu-a. Èndìi díí-ni Yá Ndiōxí ndécu, te díu-ni-gá cùú-gä Ndiōxí-ó.

30 Te cuu iní-ndó Dütú Ndiōxí Yaá cùú Ndiōxí-ndó ní yuhu ní iní-ndó, te cani iní-ndó càda-ndo datná cuìní méé-gä, te mee-ni tnúhu váha cani iní-ndó cuéndá cuu vii cuu váha-ndo nüú-gä, te coo iní-ndó càda-ndo nacuáa cuu váha iní-gá”, duha càháⁿ tnúhu sá ĩo-gá cúnùu.

31 Te duha càháⁿ tucu ìngá tnúhu cùu uú sá ĩo cùnuu: “Cuu iní-ndó tnàha ñáyiú-ndo dàtná cùú iní-ndó mèe-ndo”, duha càháⁿ tnúhu cùu uú-áⁿ. Te

úú duha-ni tnúhu-a cùu-xi tnúhu sá ſo-gá cúnùu — cachí-gá xáhaⁿ-gá xii-dé.

32 Te téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés ní xáhaⁿ-dé xii-gá:

—Mèstrú, váha-ni càháⁿ-n chi ndáá sá iñndii-ni Yá Ndióxí ndécú, te ñá túú-gá ndèé ndécú iñgá ndiòxí.

33 Te dàtná ní cachí-n sá ni yuhu ni iní-ó cùu iní-ó Yá Ndióxí, te cani iní-ó càda-o nacuáa cuu vii cuu váha iní-gá te ío vii ío váha cuu iní-ó dàtná cuiní méé-gá, te coo iní-ó càda-o nacuáa cuu váha iní-gá, te cuu iní-ó cuè tnaha ñáyiu-o dàtná cùú iní-ó mèe-o. Te nchaa xiáⁿ ío-gá xíní ñìhu-xi cada-o dacúúxi sá cuañaha-o quítí cahni-güedé te cayú-di nduu táhú ñáhá Yá Ndióxí, ndíhi dàcúúxi nchàa dava-gá sá sãñaha-o ndùu táhú-gá —cáchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

34 Te sá dúcáⁿ ío váha ndùu tnúhu ní cáháⁿ téé-áⁿ, núu ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Luha-ná cùmäní xii-n te ndíhu ndaha ñàha Yá Ndióxí —cáchí-gá xáhaⁿ-gá xii-dé,

Te sá dúcáⁿ ni xáhaⁿ-gá xii téé-áⁿ, núu vá yðo iñ-gá ni cùyíi nágá tnúhu nducu tnúhu-yu núú-gá.

*Yoo cùu Xítöhó Jesucristú
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)*

35 Te Jèsús yíhí-gá xití veñúhu càhnu sá ío cùnuu danehé-gá ñáyiu, te xáhaⁿ-gá xií-yu:

—Cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés càchí-güedé sá Cristú Yaá tendaha Yá Ndióxí quixi ñuyíú-a cùu-gá déhe ndíi Dàvií, te ndíi-áⁿ ni cunaha vihi ní xihí ndíi. ¿Te ná cuéndá ducaⁿ càháⁿ-güedé?

36 Te mee ndíi Dàvií-áⁿ ní dácáhú ìní ñáhá Espíritú Yă Ndiökí xii ndíi nàcuáa cáháⁿ ndíi, te duha ní cachí ndíi:
 Dútú Ndiökí ní xáhaⁿ-gă xii Yaá cùú Xítohó-í:
 “Ngóo xio cùha-í,
 te yúhú cada-í te nchaa sá cùú ühú iní ñáhá xìi-n
 canehe-xi sá yíñùhu núú-n.”

Duha ní xáhaⁿ Dútú Ndiökí xii Yaá cùú Xítohó-í.
 Duha ní cachí ndíi.

37 ¿Te násá cùu Cristú déhe ndíi Dàvií, te mee ndíi ní cachí ndíi sá cùú-gă Xítohó ndíi? —cachí Jèsús xáhaⁿ-gă xíi-^yu.

Te ío cuéhé ñáyiu ní xíndedóho nchaa tnúhu ní cáháⁿ-gá, te ío ní cudíi ìní-^yu ní xíndedóho ñàhá-^yu xii-gá.

*Jèsús càháⁿ-gá cuèndá cue téé dàcuaha ñaha xii
 ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés*

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Te òré dánèhé ñáhá Jèsús xii cue ñáyiu, te xáhaⁿ-gă xíi-^yu:

—Cada cuèndá-ndó vă cádá-ndó dàtná quídé cué téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés, chi cue téé-áⁿ tnàhá iní-güedé cuihnu-güedé dóó nání sá sácuíhnu cue téé cùnuu-gá te cuíñi-güedé sá méé-ní ndíi-^yi tnúhu yíñùhu cáháⁿ ndíi-^yi ñaha ñáyiu xii-güedé nchaa núú xícá cùu-güedé.

39 Te nàcáxi-güedé xìlé sácōo nchihi cue téé cùnuu-gá xití veñúhu sàcōo nchihi-güedé. Te ducaⁿ-ni quíde-güedé cuéi òré quíhu-güedé mèsá caxi-güedé òré ndécú-güedé iiⁿ visco, chi mee-ni núú sácōo cue téé cùnuu cuíñi-güedé coo-güedé.

40 Te quèndeé-güedé vehe nchaa ñáyiu quèé, te ío naха càháⁿ ndíhi-güedé Yă Ndióxí dàndahú-güedé méé-güedé sá io quide ndáá-güedé cuéndá sá cuíní-güedé caháⁿ váha ñáyiu cuéndá-güedé. Te sá dúcáⁿ quide-güedé te ío-gá ndoho-güedé núú ùhú núú ndàhú dàcúúxí dàva-gá ñáyiu –cachí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

*Díhúⁿ nduu táhú Yă Ndióxí ní dáquée iiⁿ ñaha ndàhú ñaha quèé
(Lc. 21:1-4)*

41 Te nùcói Jèsús xítí veñúhu yatni núú ndécú àlcanciá te ndèhe-gá xidáquée ñáyiu díhúⁿ xítí alcanciá-áⁿ, te tnàhá cue ñáyiu cuica xidáquée-yu vài díhúⁿ.

42 Te ní quexío iiⁿ ñaha ndahú ñaha quèé, te ndèhe-gá ní dáquée-aⁿ úú tnàhá díhúⁿ còbrí xítí alcanciá, te díhúⁿ-ăⁿ io sacú yáhu-xi.

43 Te Jèsús ní cana-gá cue téé xìca cuu ndíhi-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Na cachí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ñàha ndahú ñaha quèé-a ío-gá nándíhi díhúⁿ ní dáquée-aⁿ xítí alcanciá dàcúúxí díhúⁿ ní dáquée dava-gá-yu.

44 Chi nchaa ñáyiu-áⁿ ní dáquée-yu mee-nă díhúⁿ să ní quendóo-ná, dico ñaha quèé-a cuéi ndàhú-aⁿ dico ní dáquée-aⁿ níhií díhúⁿ să cuááⁿ să cáxi-áⁿ ní cùu –cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

13

*Jèsús càchí-gá sá ngóyó vèñúhu
(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)*

1 Te òré ní ndee Jèsús xítí veñúhu càhnu sá yo cùnuu, te iiⁿ téé xìca cuu ndíhi-gá ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—¡Mèstrú, cundehe nă ío vii ní sáá veñúhu-aⁿ ndihí nchaa vehe nèhe tnaha ndihí-xi, te ío vii ndääa nchaa yúú yíhí! —cachí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

² Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Nchaa nàcuáa càa nchaa vehe sá cùñúhu-n-a vïtna sáá nduu te vá cùndùu-gá-xi dàtná cáá-xí vïtna, chi ni ñⁿ-gá yúú vă códó nchìhi tnaha-xi, chi ndihí ngoyo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

*Nàcuáa cada-xi nduu ta cùyatni naa ñuyíú
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)*

³ Te Jèsús ní xica-gá ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá cuáháⁿ ndihí ñaha-gă xii-güedé yucu nàni Olívú, te yucu Òlívú-áⁿ tűu ndáá núú cáá vèñúhu càhnu sá io cùnuu. Te Jèsús ní quexìo-gá ndihí-güedé yucu Òlívú-áⁿ, te xíáⁿ ní ngóo-gá te núú núcõo-gá-áⁿ ní sáháⁿ té Pèlú ndihí té Jàacobó ndihí té Juàá ndihí té Ndríxí, te dayuhu ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

⁴ —Cuìní-ndí cachí tnúhu-n nă nduu dùcaⁿ cada-xi ngoyo veñúhu càhnu sá io cùnuu, àdi nándí cùu sá cádá-xí cuèndá cutnùní iní-ndí sá sà ta cuyatni nduu ducaⁿ cada-xi —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

⁵ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ío quihí iní-ndó cùndecu-ndo cuendá sá vă yōo dandàhú ñáhá xíi-ndo.

⁶ Chi ío cuéhé cue téé coo ñuyíú te danàni-güedé méé-güedé dàtná nánì-í, te cachí-güedé: “Yúhú cùu-í Crìstú Yaá ní tendaha Yă Ndiòxí véxi ñuyíú-a”, duha cachí-güedé. Te sá dùcaⁿ căháⁿ-güedé te ío vài ñáyiu dandàhú-güedé.

7 'Te òré ná nìhí-ndó tnühu sá nàá-güedé nděni ní cuu, te vá yùhú-ndó chi dacuítí sá dúcáⁿ càda-xi, dico vátá sàá-gá nduu nàa ñuyíú òré ducaⁿ càda-xi.

8 Chi cue téé iiⁿ nacióⁿ nàá-güedé ndihí cue téé iñgá nacióⁿ, te titní ñuuú ngüíta-güedé nàá-güedé, te titní xichi ñuyíú níhi vihi tnáa, te titní tucu xichi ñuyíú coo tnamá, te ío-gá cuéhé sá yáha ñáyiu. Te nchaa sá dúcáⁿ càda-xi-áⁿ cùú-xí tnündòho sá vítná váha váha quésaha-xi sácúú-xí cué ñáyiu ndècu ñuyíú-a.

9 'Dico nchòhó ío quíhi iní-ndó cùndecu-ndo, chi nchaa ñáyiu na cùu úhú iní ñáhá xìi-ndo cuáha cuéndá ñáhá-yu xii dava-ndo nüú cué téé cùchiuⁿ, te candeca ñaha-güedé xii-ndo quíhíⁿ xití veñíuhu-güedé, te yàcáⁿ caniha-güedé xii-ndo. Te quíhíⁿ-ndó nüú cué téé yìndaha nacióⁿ àdi nüú dàva-gá cue téé cùnuu sá cuéndá-í, te nchòhó níhí-ndó nàcuáa cada-ndo cäháⁿ váha-ndo cuéndá-í nüú-güedé.

10 Te cùmání-gă sáá nduu nàa ñuyíú-a te sa cuténuu tnúhu-í ní càa xico ñuyíú-a, te tnúhu-áⁿ càháⁿ-xi nàcuáa naníhí tähú ñáyiu.

11 Te òré ná càndeca ñaha ñáyiu xii-ndo quíhíⁿ nüú cué téé cùchiuⁿ cuáha cuéndá ñáhá-yu, te òré vátá sàá-gá-ndó nüú-güedé te vá cání iní-ndó nüu násu cunduu tnúhu cùñaha-ndo xìi-güedé. Chi òré-ná te Yá Ndiòxí dacàhu iní ñáhá-gă xii-ndo násu cunduu tnúhu cùñaha-ndo xìi-güedé, te diu-ni tnúhu sá dácàhu iní ñáhá-gă-áⁿ cùñaha-ndo xìi-güedé. Te ñá diú mèe-ndo cäháⁿ-ndó chi Espíritu Yá Ndiòxí cäháⁿ-xi yuhu-ndo.

12 Te dava cue téé cuáha cuéndá-güedé

ñaní-güedé núú cuè téé cùchiuⁿ cuendá cahni ñaha-güedé. Te dava cue téé cùu tátá diu-ni ducaⁿ càda-güedé cuáha cuéndá-güedé déhe-güedé núú cuè téé cùchiuⁿ. Te dava cue téé cùu déhe cuu úhú iní-güedé tátá-güedé ndihí náná-güedé, te cuáha cuéndá ñáhá-güedé xií-yu núú cuè téé cùchiuⁿ cuendá cahni ñaha-güedé xií-yu.

¹³ Te ío cuéhé ñayiu cuu úhú iní ñáhá-yu xii-ndo sá cuéndá-í, dico nchaa nchòhó ñayiu na càda ndee-ni iní canchicúⁿ nihnu ñaha-ni xii-í te naníhí tàhú-ndó.

¹⁴ 'Te ndíi Dàniél téé ní xoo cäháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí ndéé sanaha ní chíodó tnùní ndíi núú tùtú ndíi cuéndá iiⁿ sá dáquée tihú Yá Ndiòxí cundecu iiⁿ xichi núú ñà túú tàú-xi cundecu-xi, te xíáⁿ cada-xi sá vă cündecu-gá ni iiⁿ ñayiu xíáⁿ. Te cada cuéndá váha-ndo nàcuáa ní cäháⁿ ndíi, chi nduu na quiní-ndó xíáⁿ cundecu-xi iiⁿ xichi núú ñà túú tàú-xi cundecu-xi, te dàvá-áⁿ nchaa ñayiu xíndecu distrítú Jùdeá xíní ñùhu-xi cunú-yu quíhíⁿ-yu xítí yucu.

¹⁵ Te nchaa ñayiu ndáá ndódó dìquí véhé-xí vă ndíhu-gá-yu vehé-yu quehéⁿ-yu iiⁿ ndachiúⁿ-yu canehé-yu quíhíⁿ.

¹⁶ Te nchaa ñayiu cuáháⁿ yucu ni vă nùhú-gá-yu vehé-yu cúnúquehéⁿ-yu dóo-yu.

¹⁷ ¡Te ndàhú ní cuu nchaa ñayiu dìhí ñuhú dëhe-xi, ndihí cue ñayiu dìhí xíndeca déhe vitna sàdi na saá nduu dùcan cada-xi!

¹⁸ Te nchòhó ío chí càcáⁿ táhú nüú Yá Ndiòxí cuéndá sá vă dúcáⁿ ndòho-ndo yóó quídé víxiⁿ-xi.

¹⁹ Chi dàvá-áⁿ coo tnúndòho cahnu vihi ñuyíú, te vátá iiⁿ ndùu-gá coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ

ndéé cútnáhá ní cadúha Yá Ndiõxí ñuyíú, chi diu-ni dàvá-áⁿ coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ, te ni nüú cuäháⁿ nüú vëxi vá cóó-gă tnúndòho-áⁿ.

20 Te Yá Ndiökí càchí-gá sá vă ĩo văi nduu coo tnündòho cahnu vihi-áⁿ ñuyíú să cuéndá nchaa ñáyiú ní cáháⁿ-gá cundecu ndíhi-gá. Te núu văi nduu na coo tnündòho-áⁿ, te vă yőo cácu nihnu.

21 'Te dàvá-áⁿ cුñaha ñäyiu xii-ndo: "Chí cúnđèhe iha, chi iha ní quexío Cristú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxi véxi ñuyíú-a", duha cුñähá-yu xii-ndo. Àdi quesahá-yu: "Chí cúnđèhe yacáⁿ chi yàcáⁿ ndécú-gă", quesähá-yu. Te vá quïndáá iní-ndo tnühu cäháⁿ-yu.

22 Te coo cue tée danàni-güedé méé-güedé dàtná nánì-í te cachí-güedé sá cúú-güedé Yaá ní tendaha Yá Ndiòxí véxi ñuyíú-a. Te dava-güedé cachí-güedé sá cúú-güedé cue tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiòxí dico ñá ndàá sá cúú-güedé cue tée càháⁿ tnúhu-gá, te cada-güedé titní núú sá vă yoo tnàhí ndàcu cada cuendá dandàhú-güedé ñáyi, te cani iní-güedé dandàhú-güedé ndéé cue ñáyi ní caháⁿ Yá Ndiòxí cundecu ndihí-gá.

23 Te vitna ío váha cuáha-ndo cuèndá, te quihi iní-ndó cùndecu-ndo, chi nchaa sa ní dátüha ñaha-í xii-ndo.

*Nàcuáa cada-xi òré quixi tucu Téé cùu ñaní tnáhá
nchàa ñáyiú*

(Mt. 24:29-35,42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Te nà yáha-ni coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ, te
vá dáyèhé-gá nchícanchii te ni vă dáyèhé-gá yóó.

25 Te ngoyo nchaa chódíní ndèé andiu, te quidi-xi
andiu.

26 Te dàvá-áⁿ quiní ñáhá nchàa ñáyiu xii yúhú Tée cùu ñaní tnáhă-yu nchaá-yu quee-í andiu quìxi-í ichi xítí vícó, te quiní-yu sá ĩo càhnu cuu-í, te quìde-í nchaa sá văha.

27 Te tendaha-í cue espíritu xínú cuèchi núù-í quíhíⁿ-xi nadatácá-xi nchaa ñáyiu ní cáháⁿ-í chitnahá ñáhá xii-í xíndecu ní càa xico ñuyíú.

28 'Te cundehe-ndo nàcuáa quìde yutnu ngúxí, chi yutnu-áⁿ ndúú yùte núú díté-xi te nàtahú ndaha-xi, te òré ducaⁿ quìde-xi te càchí-ndó sã sà ní cuyatni nuu cahni.

29 Te ducaⁿ sátnahá-xi cada-xi òré ná quìní-ndó càda-xi nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í, te cutnúní iní-ndó sã sà ní cuyatni vií-ná nduu nàa ñuyíú.

30 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã òré vátá cùú-gá cue ñáyiu xíndecu ñuyíú-a vitna, te cada-xi nchaa nàcuáa ní cáháⁿ-í.

31 Te andiu ndíhí ñuyíú-a chi ndíhí nihnu-xi, dico tnúhu-í chi vá ndíhí nihnu-xi chi cùu-xi tnúhu ndáá.

32 'Dico ñá túú cùtnuní ná nduu quìxi tucu-í, te ni ñá túú cùtnuní ná òré chi vá yoo xìní, te ni cuè espíritu xínú cuèchi núú Yă Ndiòxí ñá túú xìní-xi ná nduu quìxi-í, te ni mèe yúhú téé cùu Déhe Dútú Ndiòxí ñá túú xìní-í ná nduu quìxi tucu-í, chi iiⁿdìi díi-ní mee Tătă-í Dútú Ndiòxí xìní-gá nüú ná nduu quìxi-í.

33 'Te nchòhó xíní ñùhu-xi sá ĩo quíhí iní-ndó cùndecu-ndo, te cáháⁿ ndíhí-ndo Yă Ndiòxí, chi ñá túú xìní-ndó ná nduu quìxi tucu-í.

34 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo cuèndá iiⁿ téé cuìní quíngaca cuu xica. Te téé-áⁿ cùmání-gá quee-dé vehe-dé te ní xáháⁿ-dě xii cue téé xìnú cuechi núú-dě sá ná cádá cuèndá-güedé vehe-dé. Te

ní sáñaha-dě xii-güedé ndí díiⁿ nǚú-güedé chìuⁿ cada-güedé. Te ní xáhaⁿ-dě xii téé ndéé yuyèhe sá ná cùndecu túha-ni-dé yuyèhe ndéé nàsáá-dé.

³⁵ Te duha ndùu tnúhu càháⁿ-í cuèndá nchòhó cundecu túha-ndo, chi ñá túú xìní-ndó ná nduu te ni ñà túú xìní-ndó ná òré quixi tucu yúhú Yaá cúú Xítohó-ndó, núu òré sa ní cundiⁱquⁱ, àdi dava niú, àdi oré sa ní cana uuⁿ lìhi, àdi oré sa ta cùditó cuaháⁿ, núu xíáⁿ ío chí cùndècu túha.

³⁶ Te duha càháⁿ-í chi na cuaháⁿ òré ñá túú ná yíhí ìní-ndó quèxio-í, te ñá túú ndècu túha-ndo.

³⁷ Te dàtná-ni xáhaⁿ-í xii nchòhó sá cùndècu túha-ndo, te diu-ni ducaⁿ xáhaⁿ-í xii nchaa dava-gá ñáyiu sá cùndècu túha-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gá xii-güedé.

14

Ndùcu-güedé nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Te cùmání ũú-gá nduu te quesaha vico pascuá, vico xèxi ñáyiu pàá sá ñá túú yìhí levadurá. Te cue dútú cúnùu, ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés ndúcú-güedé nàcuáa cada-güedé dandàhú-güedé Jèsús cuèndá tnií ñaha-güedé xii-gá te cahni ñaha-güedé.

² Te ní xítnàha-güedé:

—Váha-gá sá vă tníi-ó Jèsús mei ndùu vico, chi núu ducaⁿ na càda-o te ío dusaⁿ càda ñáyiu —càchí-güedé xítnàha-güedé.

*Hiⁿ ñadìhí chihí-áⁿ àcití díquí Jèsús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)*

³ Te Jèsús ndécú-gă ñuu Bètaniá vehe iiⁿ téé nàni Xímú, téé ní tnahá cuéhé să dátèhyú nihnu-xi yíqui cùñú-ó. Te yíhi Jesús mèsá xéxí-gă ní quexìo iiⁿ ñadìhí néhé-áⁿ iiⁿ sá ní cuáha yúú vähä yúú nání àlabastrú, te xítí xíáⁿ ñuhú àcití sàháⁿ tnámí să nání nárdú sá io ndèyáhu, te ní tähú-áⁿ xíáⁿ te acítí ñuhú xítí-xi-áⁿ ní sódó-aⁿ díquí Jèsús.

⁴ Te iiⁿ ūú cue téé xíndecu-áⁿ ní cudééⁿ-güedé sá dúcáⁿ ní quide-aⁿ, te ní xítnàha-güedé:

—Ñá túú quide váha ñaha-ăⁿ dàcáⁿ quídé-áⁿ, chi íí ní dácuïta-aⁿ acítí váha-ăⁿ.

⁵ Chi váha-gá nüu cuyáhu acítí-ăⁿ sá ùní ciéndú díhúⁿ denariú, te díhúⁿ sá cuyáhu acítí-ăⁿ cuu cuéndá ñáiyu ndàhú ní cùu —cachí-güedé xítnàha-güedé.

Te ní tenàá-güedé ñaha-áⁿ să dúcáⁿ ní quide-aⁿ.

⁶ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá, vá dásàtú-ndó ìní ñadìhí-a, chi sá ní quide ñaha-aⁿ xíi-í cùú-xí iiⁿ sá vähä.

⁷ Chi cue ñáiyu ndàhú ducaⁿ-ni cùtnahá ñáiyu-áⁿ tnuú-ndó, te náni òré càchí iní-ndó te chindée-ndö-yu. Dico yúhú chi vá ncháá ndùu cundecu ndìhi ñaha-í xii-ndo ñuyíú-a.

⁸ Te ñadìhí-a ní quide-aⁿ iiⁿ sá vähä ndèé není ní ndacu-aⁿ, chi sá dúhá ní quide ñaha-aⁿ xíi-í ní chihí ñaha-aⁿ àcití, te xíáⁿ cada iní-ndó să sà quide túha-aⁿ yíqui cùñú-í cuéndá quíndúxi-xi.

⁹ Te na càchí tnuúhu ndáá-í xii-ndo să nděni ní cuu níhií ñuyíú ná càháⁿ ñáiyu tnuúhu-í, te càháⁿ-yu

tnàhá cuèndá ñadìhí-a cuèndá quiní nchaa ñáyiu nàcuáa ní quide-aⁿ, te ducaⁿ vă nácuànaá-yu — càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

*Té Jùdás ndúcú-dé nàcuáa cada-dé cuáha cuèndá-dé Jèsús núú cué téé cùu úhú iní ñahá xìi-gá
(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)*

¹⁰ Te té Jùdás Iscàrioté ní sáháⁿ-dé ní ndatnúhu-dé ndihí cue téé cùu dútú cúnùu sá cuáha cuèndá-dé Jèsús núú-güedé, te núú tnàhá té Jùdás-áⁿ cùu ùxúú tnàhá cue téé xìca cuu ndihí-gá ní cùu.

¹¹ Te òré ducaⁿ ní ndatnúhu-dé ndihí-güedé, te ío ní cudíi iní-güedé, te ní xáhaⁿ-güedé xii-dé sá cuáñaha-güedé díhúⁿ xii-dé. Te té Jùdás-áⁿ ní ngüíta-dé ndúcú-dé nàcuáa cada-dé cuáha cuèndá-dé Jèsús núú-güedé.

*Cùdini Jèsús ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá
(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

¹² Te ní sáá nduu ní quesaha vico pascuá, vico ná túú xèxi ñáyiu pàá sá ñà túú yìhi levadurá, te diu-ni nduu-ăⁿ sáhní-güedé iiⁿ mbéé lìhlí xèxí-yu nduu vico pascuá-áⁿ. Te cue téé xìca cuu ndihí Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-güedé núú-gă, te xáhaⁿ-güedé xii-gá:

—Mèstrú, véxi-ndí xícáⁿ tnúhú-ndí núú-n nüu ndèé cáá vèhe cuiní-n càda túha-ndí sá cùdini-o sacuaa nduu vico pascuá —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

¹³ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii úú-ni tnàhá cue téé xìca cuu ndihí-gá:

—Chí cuàháⁿ xítí ñuuú-ăⁿ, te yàcáⁿ naníhí-ndó ^{iiⁿ}
téé tånehe yóó ndute, te téé-áⁿ cándëndaha-ndo-dë
quíhíⁿ.

¹⁴ Te núu ndëdacàa vehe na ndíhu-dé te xíáⁿ
quíhu-ndo. Te cúñaha-ndo xìi xítöhó vehe-áⁿ: “Yaá
cúú Mèstrú càchí-gá sá nüu ndëdacàa xichi xítí
vehe-n cuäñaha nùu-n xii-gá cudini-gá ndihí cue
tée xíca cuu ndihí-gá sacuaa nduu pàscuá”, duha
cúñaha-ndo.

¹⁵ Te dätnúní danèhé ñähá-dé xii-ndo ^{iiⁿ} cuartú
cáhnú càa núu nínu, chi vehe yòodo tnaha cuu-xi,
te sa ní quide túha-dé nchaa sá nändihí, te nchòhó
dícó-nă comídá cada túha-ndo cùdini-o —cachí-gá
xähaⁿ-gă xii-güedé.

¹⁶ Te cue téé-áⁿ ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé xítí
ñuuú-ăⁿ, te nchaa-ni nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús ní cuu.
Te ní quide túha-güedé sá cùdini-güedé ndihí-gá
sacuaa nduu vico pascuá-áⁿ.

¹⁷ Te sátá ní cundiquiⁿ te ní quexìo Jesúus ndihí ndí
ùxúú cue téé xíca cuu ndihí-gá.

¹⁸ Te cuánguihu-gá mèsá ndihí-güedé cuèndá
cudini ndihí ñaha-gá xii-güedé, te òré yíhí-gă mèsá
ndihí-güedé, te xähaⁿ-gă xii-güedé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá ^{iiⁿ} nchohó cue
téé xèxi ndihí ñaha xii-í cuáha cuèndá ñähá-ndó
núu cuè téé cùu úhú iní ñähá xii-í —cachí-gá
xähaⁿ-gă xii-güedé.

¹⁹ Te sá dúcáⁿ ní xáhaⁿ-gă xii-güedé, te
nchaa-güedé ní ngüíta-güedé cùndiyí-güedé. Te da
^{iiⁿ} da ^{iiⁿ}-güedé ní ngüíta-güedé xílcáⁿ tnúhu-güedé
núu-gă, te xähaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Ñá díú yúhú ducaⁿ sàni iní-n càda-í-u? —
càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

20 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Díu-ni iiⁿ nchòhó cue téé úxúú xícá cùu ndíhi-í,
téé na dàquéndaha cōhó òré daquéndaha-í, téé-áⁿ
cuăha cuéndá ñahá-dé xii-í núú cuè téé cùu úhú iní
ñahá.

21 Te yúhú Tée cùu ñaní tnahá-ndo nchàa-ndo
ñuhu ichi-í cuáháⁿ-í ndoho-í nàcuáa càháⁿ-xi núú
tútú Yă Ndiõxí. Dico ndàhú ní cuu téé ducaⁿ na
cuăha cuéndá ñahá xii-í núú cuè téé cùu úhú iní
ñahá, chi váha-gá sá vă cacrú tée-áⁿ cundecu-dé ní
cùu, te ñá díú sá ní cacu-dé te ducaⁿ càda-dé —
càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

22 Te nini cùdini cue téé xìca cuu ndíhi Jesús
ní queheⁿ-gá pàá, te ní ndacáⁿ táchú-gă núú Yă
Ndiõxí, te dătnùní ní táchú cuèchi-gá, te ní ngüíta-gá
dácăhñu ñaha-gă xii-güedé, te xăhaⁿ-gă:

—Chí quéhéⁿ pàá-a caxi-ndo, te cada iní-ndo
sá cùú-xí dàtná yiquí cùñú-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă
xii-güedé.

23 Te ní queheⁿ-gá vású ñúhú ndùdí ndéhé
yoho yàha stilé, te ní ndacáⁿ táchú-gă núú Yă
Ndiõxí, te dătnùní ní ngüíta-gá săñaha-gă xii-güedé
cuéndá coho-güedé luha luha sá ñúhú xìtí-xi, te
nchaa-güedé ní xihi.

24 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ndudí ndéhé yoho yàha stilé-a cada iní-ndo
sá cùú-xí dàtná níñí-í sá cátí òré cahni ñaha-güedé
xii-í. Te sá dúcáⁿ cátí níñí-í xíăⁿ cutnùní ndáá sá Yă
Ndiõxí cada-gá ingá núú sá văha sá cùú-xí văi ñáyiу
dàtná ní cachí-gá cada-gá.

25 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ vítná-nă duha xìhi-í ndudí ndéhé yoho yàha stilé-a te vá cóhó-gă-í, dico na sàá nduu cùndecu-í núú ndécu Yă Ndiõxí táxí tnùní-gá, te dàvá-áⁿ cada iní-í sá dàtná sá cóhó tùcu-í chi ío cudíí ìní-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá sá té Pèlú cùñaha-dě xii ñáyiú sá ñà túú xìní ñahá-dě xii-gá

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Te Jèsús ní xita-gá iiⁿ ndudú ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá, te dătnùní ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihí-güedé yucu Òlívú.

27 Te yàcáⁿ ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ncháá-ndó dàña nihnu ñaha-ndo xii-í niú vitna, chi quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tutú Yă Ndiõxí núú càchí-xi: “Yúhú cuáha-í tnúhu cahni-güedé téé cùu toli, te nchaa mbéé-dě ndihí-güedi cuténuu”, duha càchí-xi núú tutú-gá.

28 Dico na cùú-í te ndoto-í te codonùu-í núú-ndó quíhíⁿ distrítu Galileá —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

29 Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Te cuéi nchaa-güedé ná dàndóo ñaha-güedě xii-n, dico yúhú chi vá dàndóo ñaha-í xii-n — càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

30 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ nìú vitna cùmání-gă cana lìhi úú xito, te úní xito càháⁿ-n núú ñáyiú sá ñà túú xìní ñahá-n xii-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

31 Dico té Pèlú ní càháⁿ ñiiⁿ-dé, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Cuéi na cùú ndihí ñaha-í xii-n dico vá càháⁿ-í núú ñäyiu sá ñà túú xìní ñähà-í xii-n —càchí-dé xähaⁿ-dë xii-gá.

Te nchaa dava-gá cue téé xìca cuu ndihí-gá dïu-ni ducaⁿ ní xáhaⁿ-güedë xii-gá.

Jèsús càháⁿ ndihí-gá Yă Ndiòxí iiⁿ xichi núú nání Gètsemaní
(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Te Jèsús cuáháⁿ-gá ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá iiⁿ xichi núú nání Gètsemaní. Te òré ní quexío-gá ndihí-güedé xíáⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí cúnúcōo iha cundetu-ndo na quihíⁿ-í yàcáⁿ cäháⁿ ndihí-í Yă Ndiòxí —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

³³ Te ndèca-gá té Pèlú, ndihí té Jàcobó, ndihí té Juàá cuáháⁿ, te ñá túú tnähí-gá cùú văha iní-gá te ní ngüíta-xi súúní ndihú iní-gá.

³⁴ Te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé úní-áⁿ:

—Súúní ndihú iní-í dàtná sá cùú-í, te chí quéndōo iha te vá cùdú-ndó —càchí-gá xähaⁿ-gă xii-güedé.

³⁵ Te sa ñùnchií luha ní xica ndehe Jèsús núú ndécú-güedë, te ní ngáundeyi-gá ndéé ñuhu càháⁿ ndihí-gá Tâtá-gă Dútú Ndiòxí sá nüu vá cündée iní-gá taunihnu ñaha-gă xii-gá cuèndá nchaa nàcuáa yáha-gá.

³⁶ Te òré càháⁿ ndihí Jèsús Tâtá-gă Dútú Ndiòxí, te xähaⁿ-gă:

—Yòhó tâtá méè-í, nchaandi túhú sá văha ndàcu-n quide-n, te càháⁿ ndàhú-í núú-n nüu vá cündée iní-n taunihnu ñaha-n xii-í cuèndá sá vă ndóhò-í ná sàá òré, dico vá cädá-n nàcuáa càchí

iní méè-í chi cada-n nàcuáa càchí mee-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiõxí.

37 Te sátá ní yáha ní cáháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te cuánuhú-gá núú ní dándöo-gá cue téé úní-áⁿ, te xixidí-güedé òré ní nasáá-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii té Pélú:

—Xímú, ¿náa sama xidí-n? ¿Náa ñá cündëe tnahi núú-n vă cùdú-ni-n cuédicó iiⁿ òré-ăⁿ? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tucu-gá xii-güedé:

38 —Te chí quéndöo tucu, te cuhuⁿ iní-ndó vă cùdú-ndó, te cáháⁿ ndihí-ndo Yă Ndiõxí cuéndá sá vă dácäháⁿ ñahá yùcu ñaváha xii-ndo càda-ndo sá ñà túú tàú-ndó càda-ndo. Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá nchohó cuiní-ndó càda-ndo nchaa nacuáa cáháⁿ-í dicó-ni sá ñà túú nihí ndéé-ndó —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

39 Te Jèsús ní xica tucu-gá cuáháⁿ-gá cáháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te diu-ni nàcuáa ní xáhaⁿ-gă díhna xăhaⁿ tucu-gá.

40 Te òré ní yáha ní cáháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te cuánuhú tucu-gá núú xíndecu cue téé úní xícá cùu ndihí-gá-áⁿ, te xidí-ni tucu-güedé òré ní nasáá-gá, te ducaⁿ ní quide-güedé chi suúní ñuhu saní núú-güedé, te ñá ní nihí-güedé tnúhu cùñaha-güedé xii-gá òré ní nasáá-gá.

41 Te ní sáháⁿ tucu-gá xito cùu uní ní cáháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te òré ní nasáá tucu-gá núú xíndecu-güedé, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te náa xidí-ni tucu-ndo?, te vitna vă cùdú-gá-ndó chi sa ní sáá òré cuáha cuéndá ñahá-güedé xii yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó

nchàa-ndo núú cuè téé ndècu ichi cuehé ichi duha.

42 Te vitna chí ndácōo na quíhíⁿ-ó chi sa véxi téé cuáha cuéndá ñahá xìi-í núú cuè téé cùu úhú iní ñahá —cáchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

*Ní tnii-güedé Jésús ndécá ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ
(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)*

43 Te càháⁿ dúcáⁿ-ní Jésús ní quexío té Jùdás. Te núú tnahá téé-áⁿ cùu ùxúú tnahá cue téé xica cuu ndihí-gá. Te ndihí-dé vài cue téé ní quexío, te dava-güedé xinehe-güedé machítí te dava-güedé xinehe-güedé carrutí. Te cue téé-áⁿ ní tendaha ñahá cue dútú cúnùu ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnúní ndíi Moísés, ndihí cue téé cùu sacuéhé núú ñáyiú isràél.

44 Te té Jùdás téé cuáha cuéndá ñahá xìi Jésús sa ní xítñuhu-dé cue téé-áⁿ nàcuáa cada-dé cuáha cuéndá ñahá-dé xii Jésús núú-güedé. Te duha ní xáhaⁿ-dé xii-güedé:

—Cundehe-ndo téé na teyühu-í, te téé-áⁿ tnii-ndo-dé chi téé-áⁿ cùu-dé téé ndèé iní-ndó, te ío quíhi iní-ndó càndeca-ndo-dé quíhíⁿ —duha ní xáhaⁿ-dé xii-güedé.

45 Te òré ní quexío té Jùdás ndihí cue téé-áⁿ núú ndécú Jésús, te ní xáhaⁿ-dé xii-gá:

—Mestrú —cáchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

Te ní teyühu ñahá-dé.

46 Te nchaa cue téé ndihí-dé-áⁿ ní tnii-güedé Jésús cuéndá candeca ñaha-güedé xii-gá quíhíⁿ.

47 Te iiⁿ cue téé cùndihí Jésús ní tava-dé machítí-dé, te ní xehndé-ni-dé iiⁿ xio lóho iiⁿ téé xinu cuechi núú dútú cúnùu, te ní quendeé duuⁿ lóho téé-áⁿ.

48 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii cue téé ní tnii ñaha xìi-gá-áⁿ:

—Nchòhó, nèhe-ná-ndó màchití, nèhe-ná-ndó càrrutí véxi ní tnii ñaha-ndo xìi-í, dàtná quídé-ndó iiⁿ ñadúhú quídé ñàha-ndo xii-í.

49 Te nchaa-ni nduu ní xiní-ndó ní xíndeetu-í xiti veñúhu càhnu sá io cùnuu ní xóo danèhé-í ñayiu, te ñá túú ní tnii ñaha-ndo xii-í. Dico dàcuítíi sá dúhá yáha-í cuéndá quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tutú Yă Ndióxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

50 Te nchaa cue téé xìca cuu ndihí-gá ní xinu-güedé ní dándoo ñaha-güedé xii-gá.

Iiⁿ téé cuechi ní xinu-dé

51 Te iiⁿ téé cuechi ndéndaha-dé Jèsús cuáháⁿ, te lavichi-dé, iiⁿ-ni dóó yádí yìdúcúⁿ nuu-dé nihíi-dé, te ní tnii ñaha-güedé xii-dé,

52 dico ní ndacu-dé ní quenuñii-dé te ní dándoo-dé dóó yìdúcúⁿ nuu-dé-áⁿ ní xinu-dé.

Jèsús ndécú-gă jündá

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Te cue téé ní tnii ñaha xìi Jesús ndécá ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ núú tée cùu dútú cúnùu-gá. Te xíáⁿ ní tacá nchaa dava-gá cue téé cùu dútú cúnùu, ndihí cue téé cùu sacuéhé núú ñayiu isràél, ndihí cue téé dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moísés cuéndá cada-güedé jündá.

54 Te té Pèlú xica xìca-ni nchicúⁿ ñáhá-dé xii-gá cuáháⁿ ní saá-dé ndéé quehé vehe núú ndécú tée cùu dútú cúnùu-gá-áⁿ, te xíáⁿ ní ngóo teté-dé yuhu nùhú ndihí cue téé cùu poleciá.

55 Te cue téé cùu dútú cúnùu ndihí nchaa dava-gá cue téé xíndecu jùndá ndúcú-güedé ñáyiu dacàa iiⁿ cuéchi díquí Jésús cuèndá ducaⁿ nihí-güedé nàcuáa cada-güedé cahni ñaha-güedé xii-gá, dico ñá túú ní ndàcu-güedé.

56 Te cuéi vái ñáyiu dàcaá-yu cuéchi díquí-gă dico mee-ni sá ní cahu iní méé-yu ní cáháⁿ-yu, chi tucu càháⁿ iiⁿ tucu càháⁿ iiⁿ-yu.

57 Te davá-yu ní ndacuíñí-yu te ní ngüíta-yu dàcaá-yu iiⁿ cuéchi neñùú díquí-gă, te xăhăⁿ-yu xii nchaa cue téé cùnuu:

58 —Nchúhú ní tecú dóho-ndí càchí-dé sá dângòyo-dé veñúhu càhnu sá io cùnuu sá ní dácáá cué téé ñuyíú-a, te dandàa tucu-dé ingá veñúhu saa, diu-ni nûú cáá tnàhí veñúhu-áⁿ te xítí úní-ni nduu sa nadaxínu-dé, te vá cùú-gă-xi veñúhu sá ní dácáá cué téé ñuyíú-a, duha càchí-dé ní tecú dóho-ndí —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-güedé.

59 Dico ni dùcaⁿ ñá túú ní cùu iiⁿnuú-yu nchaa tnúhu ní cáháⁿ-yu.

60 Te téé cùu dútú cúnùu-gá ní ndacuíñí-dé tnuú nchaa ñáyiu, te xăhaⁿ-dě xii Jésús:

—¿Ná cuèndá duha ndùu tnúhu càháⁿ ñáyiu-a cuèndá-n? Te cáháⁿ nûu násá ndùu tnúhu cáháⁿ-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

61 Dico Jésús ñá túú tnàhí ni cáháⁿ-gá. Te téé cùu dútú cúnùu-gá-áⁿ ní xáhaⁿ tucu-dé xii-gá:

—Cuìní-í cachí tnúhu-n xii-ndí nûu sá díú Crìstú Déhe Yá Ndióxí Yaá ní tendaha-gă véxi ñuyíú-a cùu-n. Te diu Yá Ndióxí cùú-gă Yaá quídé càhnu-ndí —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

62 Te Jésús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Dìu Yaá-áⁿ cùu-í, te na càchí tnúhu-í xii-ndo
să sàá nduu te quiní-ndó yúhú Tée cùu ñaní
tnáhá-ndó nchàa-ndo cunucóo-í xio cùha Dútú
Ndiòxí Yaá ndácú quíde nchaandi túhú sá vähä. Te
dàvá-áⁿ quiní ñáhá-ndó xìi-í quee-í andìu quìxi-í
ichi xítí vícó —càchí-gá xähaⁿ-gä xii-dé.

63 Te dútú cúnùu-gá-áⁿ ní ndátá-dě dóó cání
níhnu-dé cuéndá sá ñà túú ní tnàhá iní-dé nàcuáa ní
cáháⁿ Jèsús, te ní xáhaⁿ-dě xii nchaa cue téé xíndecu
jündá:

—Ñá túú-gă xíní ñùhu-xi cue téé cäháⁿ nüu ndáá
sá ndècuéchi-dé àdi ñá túú ndècuéchi-dé.

64 Chi sa ní xindedóho-o nàcuáa ndùu tnúhu
ní cáháⁿ-dé ní cáháⁿ úhú-dé cuéndá Yă Ndióxi,
te nchaa-ndo chí càháⁿ vitna núu násá sàni
iní-ndó cùnduu cuéndá téé-a —càchí-dé xâhaⁿ-dé
xii-í-güedé.

Te nchaa-güedé ní cachí-güedé sá ná cùú-dé.

65 Te dava-güedé ní ngüíta-güedé ní tiú dií
ñahá-güedé xii-gá, te ní dádáhu-güedé núú-gă, te ní
ngüíta-güedé cánìha-güedé xii-gá, te xáhaⁿ-güedé:

—¡Cáháⁿ ná cótó nă cúú tĕe ní caniha xii-n! —
cachí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-gá.

Te cue tée cùu poleciá ní cani-güedé núú-gă.

Té Pèlú càháⁿ-dé nūú ñayıu sá ñà túú xìní-dé Jèsús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

66 Te ndéé xítí vehe càa núú nínu quide-güedé jündá, chi vehe yodo tnaha cuu-xi, te té Pélú núcōo-dé quehé vehe-áⁿ. Te iiⁿ xíchí xínú cuèchi núú dütú cúnùu-áⁿ ni quexio-xi núú núcōo té Pélú.

67 Te òré ní xiní ñähá-xí xìi-dé núcōo teté-dé yuhu nùhú, te ní xíndéhé ñàha váha-xi xii-dé, te xähaⁿ-xi:

—Yòhó tnàhá-n cùu-n téé xìca cuu ndihí Jesús téé
ñuu Nazàrét —càchí-xi xăhaⁿ-xi xìi-dé.

68 Te té Pèlú ní xăhaⁿ-dě xii-xi:

—Yúhú ñá túú xìní-í téé-ăⁿ, te ni ñà túú cùtnuní
iní-í násá ndùu tnúhu càháⁿ-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě
xii-xi.

Te té Pèlú ní xica-dé cuaháⁿ-dé ndàa nacuáa
nchií yuyéhe vehe-áⁿ, te ní cana iiⁿ lìhi.

69 Te xíchí xínú cuèchi-áⁿ ní xiní ñahá tùcu-xi
xii-dé, te xăhaⁿ-xi xii nchaa ñayiu xìndecu-áⁿ:

—Dìu téé-ăⁿ tnàhá-dé xícá cùu-dé ndihí téé
ndèca-güedé cuánguihu-a —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-yu.

70 Dico té Pèlú ñá túú ní nünuu tucu-dé sá xícá
cùu-dé ndihí Jèsús. Te tna tnaa-ni ní cuu sá dúcáⁿ
ní xáhaⁿ xichí-ăⁿ xii-dé, te ní xáhaⁿ tùcu dava cue
ñayiu xìndecu-áⁿ xii-dé:

—Ndáá sá tnàhá-n cùu-n téé xìca cuu ndihí téé
ndèca-güedé cuánguihu-ăⁿ chi cùu-n téé distrítú
Galileá, te càháⁿ-n dàtná càháⁿ-güedé —càchí-yu
xăháⁿ-yu xii-dé.

71 Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xií-yu:

—Nchàcuítí Yá Ndiõxí sá yúhú càháⁿ ndáá-í sá ñà
túú xìní-í téé càcunehe-ndo-áⁿ —càchí-dé xăhaⁿ-dě
xii-yu.

72 Te òré-ni-áⁿ ní cana tucu lìhi xito cùu uú, te
òré-ăⁿ ní ndacu iní té Pèlú nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús
xii-dé sá cùmání-gă cana iiⁿ lìhi úu xito te úní xito
cäháⁿ-dé nüú ñayiu sá ñà túú xìní ñahá-dé xii-gá.
Te òré ducaⁿ ní ndacu iní-dé nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús
xii-dé, te ní ndáhyú-dé ní ndixi cuéchi iní-dé.

15

*Jèsús ndécú-gă nüú té Pìlatú
(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)*

¹ Te sátá ní túndaá te cue téé cùu dútú cúnùu, ndíhi cue téé cùu sacuéhé nüú ñáyiu isràél, ndíhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés, ndíhi nchaa dava-gá cue téé cùnuu ní xíndecu jündá ní natacá-güedé, te ní dácútú-güedě Jèsús te ndèca ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ nüú tě Pìlatú.

² Te té Pìlatú ní xícáⁿ tnúhú-dě nüú Jèsús, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—¿Ndáá sá díú-n cùu-n téé yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-ăⁿ? —cächí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Díu-í yíndàha-í-yu —cächí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

³ Te cue téé cùu dútú cúnùu dacaa-güedé vài cuéchi díquí-gă.

⁴ Te té Pìlatú ní xícáⁿ tnúhú tùcu-dé nüú-gă, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Cáháⁿ, ná cuéndá ná càháⁿ-n te cundehe nă ndéé duha titní cuéchi dàcaa díquí ñáhá cué téé-a xii-n —cächí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

⁵ Dico Jèsús ñá túú tnàhí ni căháⁿ-gá te té Pìlatú ío ní cuñúhu-dé sá dúcáⁿ ñà túú tnàhí ni căháⁿ-gá.

*Cue ñáyiu xăhăⁿ-yu xii té Pìlatú sá căhní-dě Jèsús
(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)*

⁶ Te ndítnahá nduu vico pascuá dácacu té Pìlatú iiⁿ téé yìhi vecaá chi ducaⁿ tnàhí quide-dé, te mee ñáyiu căháⁿ-yu te nüu ndědacàa téé yìhi vecaá-áⁿ căcu-dé, te téé-áⁿ dácacu-dé.

⁷ Te yìhi iiⁿ téé nàni Barrabás vecaá ndíhi dava-gá cue téé cùndíhi-dé. Te té Barràbás-áⁿ ní sanu ichi-dé ñáyiu ñuú ingá ichi, te ní ngüíta-yu ndíhi-dé

ní cuu úhú iní-yu cue téé cùchiuⁿ, te ní sahni-dé ndíyí núu xiăⁿ ní chihi ñaha-güedé vecaá xii-dé.

⁸ Te nchaa ñáyiu ní sáháⁿ-yu núu té Pìlatú, te càháⁿ ndàhú-yu núu-dé sá ná cádá nàhi-ni-dé dàtná quídé-dé.

⁹ Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dé xií-yu:

—¿Cuìní-ndó sá dácácu-í téé yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-ăⁿ? —cächí-dé xáhaⁿ-dé xií-yu.

¹⁰ Te ducaⁿ ní cáháⁿ té Pìlatú, chi ní cutnùní iní-dé sá díco sá cuèdú iní cuè dútú cúnùu núu xiăⁿ ducaⁿ ní quide-güedé ní sahá cuèndá ñahá-güedé xii Jèsús núu-dé.

¹¹ Te cue dútú cúnùu ní xáhaⁿ-güedé xii nchaa ñáyiu sá ná cùñähá-yu xii té Pìlatú dàcácu-dé té Barràbás, te ní quidé-yu nàcuáa ní xáhaⁿ-güedé.

¹² Te té Pìlatú ní xícáⁿ tnúhú-dé núu-yu, te xáhaⁿ-dé xií-yu:

—¿Ná cuìní-ndó càda-í téé càchí-ndó yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-i? —cächí-dé xáhaⁿ-dé xií-yu.

¹³ Te nchaá-yu níhi ní cáháⁿ-yu, te xähäⁿ-yu xii-dé:

—¡Cata caa-dé núu cùrúxí! —cächí-yu xähäⁿ-yu xii-dé.

¹⁴ Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dé xií-yu:

—¿Te ná cùú cuëchi ní quide-dé te núu ducaⁿ cuìní-ndó càda-í-dé-i? —cächí-dé xáhaⁿ-dé xií-yu.

Dico nchaá-yu uuⁿ-gá níhi ní cáháⁿ-yu, te xähäⁿ-yu xii-dé:

—¡Cata caa-dé núu cùrúxí! —cächí-yu xähäⁿ-yu xii-dé.

¹⁵ Te té Pìlatú ní quide-dé nàcuáa ní xähäⁿ-yu xii-dé cuèndá sá cùdùu-dé núu-yu, te ní dácácu-dé té Barràbás, te ní táúchíúⁿ-dé ní cani-güedé Jèsús

ndihí ñii. Te sátá dúcáⁿ ní quide ñaha-güedé xii-gá, te ní táúchíúⁿ-dě candeca ñaha-güedé quíhíⁿ cata caa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí.

¹⁶ Te cue téé cùu sandadú ndécá ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ vechiuⁿ, te diu-ni xiáⁿ cùu vèhe téé cùu gobiernú. Te xiáⁿ ní tacá nchaa dava-gá cue téé cùu sandadú.

¹⁷ Te xiáⁿ ní dácuíhnú ñàha-güedé xii-gá iiⁿ dóo tícuéhé víhí, te ní cadúha-güedé iiⁿ coróná iñu ní chihi-güedé díquí-gă.

¹⁸ Te ní ngüíta-güedé níhi càháⁿ-güedé cùdiquí ndeeé ñahá-güedé xii-gá, te xáhaⁿ-güedé:

—¡Ó càhnu cuu yohó téé yìndaha ñaha xii ñáyiú isràél! —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

¹⁹ Te càni-güedé díquí-gă ndihí iiⁿ carrutí, te tiú dií ñahá-güedé xii-gá, te ngüiñí xítí-güedé núú-gă quídé-güedé sá néhé-güedé sá yíñùhu núú-gă dico ná ndàá chi díco cùdiquí ndeeé ñahá-güedé xii-gá.

²⁰ Te sátá dúcáⁿ ní cudiquí ndeeé ñahá-güedé xii-gá, te ní nataunuu ñaha-güedé xii-gá dóo tícuéhé víhí sá ní dácuíhnú ñàha-güedé, te ní dándíñuu ñaha-güedé xii-gá dóo méé-gă. Te dätnùní ndécá ñàha-güedé cuáháⁿ núú cátá càa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí.

Sàta caa-güedé Jèsús núú cùrúxí

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Te ichi cuáháⁿ-güedé ndihí Jèsús ní naníhí-güedé iiⁿ téé ñuu Cìrené nání-dě Xímú, te déhe-dé cùu iiⁿ téé nàni Lijandrú, ndihí ingá téé nàni Rúfú. Te té Xímú-áⁿ ñuhú-dě ichi

duha cuándixi-dé ní sáháⁿ-dé yucu, te ní quide yica-güedé ní xido-dé cùrúxí sá nchídó Jèsús.

22 Te ndèca-güedé Jèsús cuáháⁿ iiⁿ xichi núú nání Gõlgotá, te tnúhu-áⁿ quéé-xí: IIⁿ xichi núú nání yìqui díqui ndiyi, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

23 Te ní sáñaha-güedé xii-gá ndudí sá ní quée yúcú nání mìrrá coho-gá ní cùu dico ñá túú ní xìhi-gá.

24 Te ní sata caa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí. Te sátá dúcáⁿ te cue téé cùu sandadú-áⁿ ní xito ndee-güedé nüu ndédacàa-güedé cuu cuéndá-güedé dóo-gá.

25 Te cùu-xi caá IIⁿ dátnéé òré ní sata caa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí.

26 Te ní taxi ndecu-güedé iiⁿ sá ndéé lètrá núú tacàa-gá. Te lètrá-áⁿ càháⁿ-xi ná cuéndá ducaⁿ ní quide ñaha-güedé xii-gá. Te duha càháⁿ lètrá-áⁿ: “Téé yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél”, duha càchí-xi.

27 Te tnàhá úú cue téé cùu ñadúhú ní sata caa-güedé diu-ni núú cùrúxí tucu. Te iiⁿ-dé ní sata caa-güedé xio cùha-gá, te ingá-dé ní sata caa-güedé xio dàtni-gá.

28 Te ducaⁿ ní cuu chi ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tutú Yă Ndiòxí núú càchí-xi: “IIⁿ-ni ní quide ñaha-güedé xii-gá ndihí cue téé ndècu cuéchi-xi”, duha càchí-xi núú tutú-gá.

29 Te nchaa ñáyiu yáha yatni núú tacàa-gá dàcuìcò-yu díqui-yu te xìcuèhé ñáhá-yu xii-gá, te xáháⁿ-yu:

—Te ná cuéndá ducaⁿ càa-n tacaa-n xiáⁿ, te càchí-n sá dàngoyo-n veñúhu càhnu sá io cùnuu te

dandàa-n iŋgá veñúhu saa, te xiti úní-ni nduu sa nadaxínu-n càchí-n.

³⁰ Te vitna tanùu nūú cùrúxí-áⁿ dàcácu-n mèe-n –cachí-yu xăhăⁿ-yu xii-gá.

³¹ Te diu-ni ducaⁿ ní quide cue téé cùu dútú cúnùu, ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moísés, chi ní cudíquí ndéé ñáhá-güedé xii-gá, te ní xítñáha-güedé:

—Téé-a ní ndacu-dé ní dácácu nihnu-dé ñáyiú, ¿te ná cuéndá ñá ndácú-dé dàcácu nihnu-dé méé-dé-i?

³² Te nūú ndáá sá díú-dé cùú-dé Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndióxí véxi ñuyíú-a quíndaha ñáha xii ñáyiú isràél, te na cùndehe-o nuu-dé nūú cùrúxí, cuéndá quíndáá iní-ó-dé –cachí-güedé xítñáha-güedé.

Te ndéé tnàhá cue téé tàcaa xio xio diñi-gá xícuéhé ñáhá-güedé xii-gá.

Ní xíhí Jèsús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Te òré ní cuu cuádava nduu, te ní cunee nihíí ñuyíú, te ducaⁿ-ni càa ní cuu ndéé caá úní sacuaa.

³⁴ Te diu-ni òré caá úní sacuaa-áⁿ níhi ní caháⁿ Jèsús, te xăhaⁿ-gă xii Tătă-gă Dútú Ndióxí:

—Elói, Elói, láma sabàctaní –cachí-gá xăhaⁿ-gă.

Te tnúhu-áⁿ quéé-xí: Ndióxí méè-í, Ndióxí méè-í, ná cuéndá ní dáñá ñáha-n xii-í, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

³⁵ Te dava cue téé xíndecu yatni nūú tâcàa-gá-áⁿ ní tecú dóho-güedé nàcuáa ní caháⁿ-gá, te ní xítñáha-güedé:

—Chí cúnđedóho chi càna-dé té Èliás — cachí-güedé xítñáha-güedé.

36 Te iiⁿ cue tée xǐndecu-áⁿ xínú-dě ní sáháⁿ ní chindóyo-dé luha cächí xítí ndudí íá, te ní chinenu-dé díquí iiⁿ yutnu càni te ní ndocani-dé chihí-dé yuhu-gá cuèndá coho-gá. Te ní xáhaⁿ cuè tée xǐndecu-áⁿ xii téé-áⁿ:

—Cundetu tnaa na cùndehe-o nacoto núu quixi té Èliás nunehe ñaha-dé xii-dé núu cùrúxí — cächí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

37 Te Jèsús níhi ní canasaa-gá te ní xihí-ni-gá.

38 Te sátá dúcáⁿ te ní ndátá dőó cùú còrtiná xítí veñúhu càhnu sá io cùnuu ní quée dava ndáá, te ndàa núu nínu níngüita-xi ní ndátá.

39 Te tée cùu capitáⁿ nútñíi-dé ndàa núu Jèsús, te ndèhe-dé nàcuáa ní quide-gá òré ní xihí-gá, te ní cachí-dé:

—Sá ndàá ndisa sá díú tée-a cùu-dé Déhe Yá Ndióxi ní cùu —duha ní cachí-dé.

40 Te xica xínutnñíi iiⁿ üú ñáyiu dìhí ndéhë-yu nchaa nàcuáa ní quide ñaha-güedé xii Jèsús, te tnàhá tá Màriá Magdaléná, ndihí tá Salòmé, ndihí tá Màriá nǎná tě Chèé ndihí té Jàacobó tée càchí-güedé cùú lìhlí-gá.

41 Te cue ñáyiu dìhí-áⁿ ní xica cuú-yu ndihí Jèsús distrítú Galíleá ní xinu cuèchí-yu núu-gă. Te cue ñáyiu dìhí-áⁿ nchicúⁿ ñáhă-yu xii-gá ní quexío ndéé nínu Jerusálén ndihí dava-gá ñáyiu dìhí nchicúⁿ ñáhă xìi-gá cuáháⁿ.

Chìndúxi-güedé Jèsús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

42 Te cùu-xi nduu vispré nduu ndètatú ñáyiu. Te nduu-áⁿ xíquide túha-yu sá cùú ìngá nduu nduu ndètatú-yu-áⁿ, te díu-ni nduu-á sa ní cuaa vìhi,

43 te iiⁿ tée nàni Cheé téé ñuuú Arimàteá ní cuyii-dé ní sáháⁿ-dé núú tě Pìlatú, te ní xáhaⁿ-dé sá nüú vá cùndèe iní-dé daña-dé chindúxi-dé yíqui cùñú Jèsús. Te tnàhá té Chèé-áⁿ cùú-dé iiⁿ téé cùnuu cundihi-dé cue téé quide jundá, te tnàhá-dé ndétú-dé sáá nduu ndihu ndaha ñàha Yá Ndiòxí xii-dé ndihí cue ñáyiu.

44 Te té Pìlatú io ní cuñuhu-dé sá dúcáⁿ io ndihí ní xíhí Jèsús, te ní cana-dé téé cùu capitáⁿ ní xícáⁿ tnúhu-dé núú-dé nüú ndisa sá sà ní xíhí-gá.

45 Te téé cùu capitáⁿ-áⁿ ní xáhaⁿ-dé xii té Pìlatú sá ndàá ní xíhí Jèsús, nüú xíáⁿ té Pìlatú-áⁿ ní sáha-dé tnúhu chindúxi té Chèé-áⁿ yíqui cùñú-gá.

46 Te té Chèé-áⁿ ní saaⁿ-dé iiⁿ dóó vähä, te ní sáháⁿ-dé ní nunehe-dé yíqui cùñú Jèsús núú cùrúxí, te ní chidúcúⁿnuu-dé yíqui cùñú-gá dóó vähä sá ní saaⁿ-dé-áⁿ, te dätnùní néhé-dé yíqui cùñú-gá cuáháⁿ ní chihi-dé iiⁿ yaú nchìí yíqui naha càva, te ní sadí-dé yuhu yaú-áⁿ ndihí iiⁿ yúú quèhéⁿ.

47 Te tá Màriá Magdalèná, ndihí tá Màriá näná tě Chèé ní xiní-yu nüú ní chihi-dé yíqui cùñú Jèsús.

16

Ní ndoto Jèsús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

1 Te sátá ní cundiquiⁿ nduu ndètatú ñáyiu, te tá Màriá Magdalèná, ndihí tá Salòmé, ndihí tá Màriá näná tě Jàacobó ní saáⁿ-yu acítí sàháⁿ tnámí cuèndá canehé-yu quíhíⁿ chihí-yu yíqui cùñú Jèsús.

2 Te ndumìngú nehé-ni òré vitna váha váha ní xínu coto nüú nchicanchii ní quexiò-yu nüú nchìí yaú yíhí yíqui cuñú Jèsús.

3 Te ní xítñàhá-yu:

—Yoo cúñaha-o xòcani yúú ndèdí yuhu yàú-a, chi
vá yőo tnàhí ndècu iha —cachí-yu xítñàhá-yu.

4 Te òré ní xíndéhé văha-yu te ní xiní-yu sá yúú
cáhnú ndèdí yuhu yàú-áⁿ iiⁿ xio-ná ndécú.

5 Te cuánguihú-yu xítí yaú-áⁿ, te ní xiní-yu nùcóo
iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí ndàa xio
cuhá-yu, te càa-xi datná cáá iiⁿ téé cuechi, te
níhnu-xi iiⁿ dóó cuixíⁿ dóó cání, te ní yùhú-yu òré
ní xiní-yu espíritú-áⁿ.

6 Te espíritú-áⁿ ní xáhaⁿ-xi xií-yu:

—Vá yùhú-ndó, chi yúhú sa cùtnuní iní-í sá
nchòhó véxi-ndo nànducu-ndo yiⁱqui cuñú Jèsús téé
ñuú Nazàrét téé ní sahni-güedé núú cùrúxí, dico ñá
túú-gă yiⁱqui cùñú-dé ndécú iha chi sa ní ndoto-dé,
te chí cúnđehe núú ní sacáⁿ-güedé yiⁱqui cùñú-dé te
quiní-ndó nă ñá túú-gă-dé.

7 Te chí cuàháⁿ núú ndécú tě Pèlú ndihí dava-gá
cue téé ní xica cuu ndihí-dé, te duha cúñaha-ndo
xií-güedé: “Jèsús codonùu-gá núú-ndó quiⁱhíⁿ
distritú Galileá, te yàcáⁿ quiní-ndó-gă dàtná ní
cachí-gá xii-ndo”, duha cúñaha-ndo xií-güedé
—cáchí espíritú-áⁿ xáhaⁿ-xi xií-yu.

8 Te cue ñáyiu dìhi-áⁿ io ní yùhú-yu, te ní quene
cunú-yu cuánuhú-yu, te quiⁱdí ñaha-ná-xi xií-yu sá
io ní yùhú-yu, te ñá túú tnàhí ná tnúhu ni xăhăⁿ-yu
xii cue ñáyiu ní naníhí-yu ichi cuèndá sá io ní
yùhú-yu.

*Tá Măriá Magdaléná ní xiní-xi Jèsús
(Jn. 20:11-18)*

9 Te sátá dúcáⁿ ní ndoto Jèsús ndumìngú nehé-ni-áⁿ, te díhma nuu-gă tá Màriá Magdalèná ní quee túu-gá núú-xi, te diu tá Màriá-áⁿ cuú-xí xíchí ní xíhi ñaha ūsá espíritú cúnđihí yucu ñávăha ni cuu, te Jèsús ní queñuhu-gá nchaa espíritú-áⁿ yíqui cùñú-xi.

10 Te xíchí-áⁿ ní sáháⁿ-xi ní xítñühu-xi cue téé ní xica cuu ndihí Jèsús nàcuáa ní cuu, te xíndahí-güedé sá ndihú iní-güedé òré ní quexío-xi núú ndécú-güedé.

11 Te òré ní xáhaⁿ tă Màriá xii-güedé sá ní ndoto Jèsús ndihí sá ní xiní ñáhá-xí xii-gá, te ñá túú ní sàndáá iní-güedé.

Jèsús ní quee túu-gá núú ūú cue téé ní xica cuu ndihí-gá

(Lc. 24:13-35)

12 Te úú tnàhá cue téé ní xica cuu ndihí Jèsús núhú-güedé ichi cuáháⁿ-güedé yucu, te uuⁿni ní quee túu-gá núú-güedé, te ní dácótó ñàha-xi xii-güedé sá ñà túú-gă cáá-gă dàtná cáá-gă.

13 Te cue téé úú-áⁿ ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé ní xítñühu-güedé nchaa dava-gá cue téé ní xica cuu ndihí-gá sá ní xiní ñáhá-güedé xii-gá, dico diu-ni ducaⁿ ñà túú ní sàndáá iní cue téé-áⁿ tnúhu ní cáháⁿ-güedé.

Jèsús xáhaⁿ-gă xii cue téé ní xica cuu ndihí-gá nàcuáa ndùu chiuⁿ cada-güedé

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

14 Te ndí ùxí iiⁿ cue téé ní xica cuu ndihí Jèsús yíhi-güedé mèsá xéxi-güedé, te ní quee túu-gá núú-güedé te ní tenàá ñáhá-gă xii-güedé cuèndá sá ĩo sàá iní-güedé ñá túú sàndáá iní ñáhá văha-güedé

xii-gá, chi ñá túú ní cuìní-güedé quíndáá iní-güedé nàcuáá ní xáhaⁿ ñáyiu ní xiní ñáhá xìi-gá sátá ní yáha ní ndoto-gá.

15 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Quíhíⁿ-ndó nìhií ñuyíú cäháⁿ-ndó nǚú nchàa ñáyiu tnúhu váha tnúhu sá càháⁿ nàcuáá naníhí tähú-yu.

16 Te nchaa ñáyiu na quíndáá iní tnúhu-áⁿ te cuanduté-yu, te naníhí tähú-yu, dico nchaa ñáyiu vá quíndáá iní tnúhu-áⁿ te cuítá nihnú-yu.

17 Te nchaa ñáyiu na quíndáá iní ñáhá xìi-í te cadá-yu sá vă yőo tnähí ndàcu cada, te cacunéhe ñähá-yu xii-í, te queñuhú-yu nchaa espíritú cündihí yucu ñáváha yìhi ñaha xii ñáyiu. Te uuⁿni ndacú-yu càháⁿ-yu ingle núú tnúhu sá vătá dácuàha-gá-yu.

18 Te cuéi na tníi-yu cóó dëéⁿ dico ñá túú nă cada ñaha-dí xíi-yu, te cuéi venènú ná cáxi-yu dico ñá túú nă tnahá-yu, te tendähá-yu cue ñáyiu cùhú te ndúha-yu —cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

*Jésus cuándaa-gá andíu
(Lc. 24:50-53)*

19 Te sátá ní yáha ducaⁿ ní xáhaⁿ Jésus xii cue téé ní xica cuu ndihí-gá, te ní ndanchita-gá cuándaa-gá andíu te ní ngóo-gá xio cùha Dútú Ndióxí.

20 Te cue téé-áⁿ ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te ní ngüíta-güedé càháⁿ-güedé tnúhu Xítöhó Jesu-crístú nchaa xichi. Te mee-gă ní chindee ñáhá-gá xii-güedé ní quide-güedé nchaa sá vă yőo tnähí ndàcu cada cuendá cutnúní iní ñáyiu sá ndàá càháⁿ-güedé tnúhu-gá. Duha ní cuu dàvá-áⁿ.

**Tnúhu ní cáháⁿ yă ndiōxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939